Ejusdem M. Bartholomæi Beckii Elogium, quo commendatur præsens Horologium.

DÆdaleis, credunt, digitis sub cortice quendam
Occultasse nucis Mæonidæ Iliadem.
Sed quanto est majus, Linguæ solennis JOVÆ
Oceanum libro claudere posse brevi!
Dædaleus calamus Schickardi præstitit illud,
Lineolis paucis multa docere potens.
Musteus est nucleus sub cortice, si cupis esse,
Frange nucem, facili fracta labore patet.

FINIS.

Μεγίςῳ βασιλεῖ βασιλέων δόξα.

M. B. B. D.

*m.*4. 151. *m.* 3. *non est contritum*, 153. *m.* 1. 49. 131. 151. *m.* 1. 157. 168.

ש

תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃

Interimet, 50. 77. *m.* 1. 153. *m.* 1. *impium*, 153. *m.* 1. *malitia*, 40. 153. *m.* 2. *& odio habentes justum*, 92. 53. 46. 152. *m.* 8. 143. 153. *m.* 1. 159. *desolabuntur*, 50. 56, 128. 156. *m.* 3. 131. 151. *m.* 1. 157.

ת

פֹּדֶה יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ׃

Redimens Dominus, 53. 82. 153. *m.* 1. 152. *m.* 8. *animam*, 153. *m.* 1. 159. *servorum suorum*, 100. 108. 119. 134. 151. *m.* 2. *& non*, 92. 153. *m.* 3. *desolabuntur*, 50. 56. 128. 152. *m.* 4. 151. *m.* 3. *omnes sperantes*, 141. 156. *m.* 4 155. 122. 89. 53. 84. 153. *m.* 3. *in eo*, 141. 113. 151. *m.* 1. 157.

Tantum est.

דּוּק וְתִמְצָא׃

Quære, & invenies.

Ejus-

Clamaverunt, 49.59. *m*.1.148.*m*.1. 152. *m*.8. *& Dominus audivit*: Vide suprà ו. *& ex omnibus*, 93.*m*.5.87.155.122. *angustiis eorum*, 106.43.152.*m* 4.151.*m*.3. *eruit eos*, 106.49. 61.62.151.*m*.1.157.

צ

קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃

Propinquus Dominus, 153.*m*.1.148.*m*.1.152. *m*.8. 160.173. *contritis corde*, 92.53.46.117. 141.155.151.*m*.2.159. *& attritos spiritu*, 92. 155.141,143.46.117.155.153.*m*.3.135.159. *servabit*, 500.76.135.151.*m*.1.157.

ק

רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהוָה׃

Multa mala, 143.148.*m*.1,152.*m*.8.43. 153.*m*.1.160.173. *justi*, 143.151.*m*.2. *& è cunctis illis*, 93.*m*.5.87.143.106.121.143.152. *m*.4.151.*m*.3. *eruet eum Dominus*, 50.61.62. 104.153.*m*.3.151.*m*.1.157.

ר

שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃

Custodiens, 53.153.*m*.3. *omnia ossa ejus*, 141.155.122.100.108.117.128.151.*m*.*unum*, 153.*m*.3. *ex eis*, 87.105.143.145.114.152. *m*.4.

â loquendo, 87. 52.153.*m*.3.169. *dolum*, 151. *m*. 1. 157.

נ

סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃

Declina, 51.77.*m*.2.78.*m*.2.153.*m*.1. *á malo*, 87.148.*m*.1.152.*m*.8. *& fac bonum*, 93.*m*.3.127. 51.56.82.155.156.*m*.3.151.*m*.2. *quære*, 51.143. 152. *m*.8 *pacem*, 153.*m*.1. *& sequere eam*, 92.101. 124.125.*m*.3.142.151.*m*.1.157.

ס

עֵינֵי יְהוָה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם׃

Oculi Domini, 46. 133.153.*m*.1.148.*m*. 1,152.*m*.8.159.173. *ad justos*, 155. 143.42.151. *m*.2. *& aures ejus*, 46.92.100. 108.125.*m*.3. 124.152.*m*.4.151.*m*.3. *ad clamorem eorum*.

ע

פְּנֵי יְהוָה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃

Facies Domini, 141.46. 117.153.*m*.1,148. *m*.1.152. *m*.8.159.173. *in facientes*, 92.141. 53. 46.153.*m*.1.159. *malum*, 151.*m*. 2. *ad succidendum*, 92.52.152.*m*.8. *è terra*, 87. 129.153. *m*.1. *memoriam eorum*, 106.119.125.151.*m*.1.157.

פ

צָעֲקוּ וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם׃

Clama-

92.49.131.151.*m*.2. *& quærentes*, 92.53.46.153.*m* 3. *Dominum*, 152.*m*.4.151.*m*.3. *non carebunt*, 155.50.56.128.153.*m*.3. *omni bono*, 141.155.122.151.*m*.1.157.

כ

לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃

Venite filii, 51.74.141.156.*m*.4.155.152.*m*.8.124.*m*.1. *audite me*, 51.155.113.151.*m*.2. *timorem Domini*, 45.153.*m*.3.152.*m*.4.151.*m*.3. *docebo vos*, 50.143.122.105.151.*m*.1.157.

ל

מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃

Quis vir, 155.89.148.*m*.1.152.*m*.8.173. *volens*, 89.153.*m*.1. *vitas*, 42.143.151.*m*.2. *diligens*, 53.153.*m*. *dies*, 42.124.*m*.3.152.*m*.4.151.*m*.3. *ad videndum*, 92.125.52.82.153.*m*.3. *bonum*, 151.*m*.1.157.

מ

נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃

Custodi, 51.153.*m*.1. *linguam tuam*, 98.116.153.*m*.1. *à malo*, 87.151.*m*.2, *& labia tua*, 9?.*m*.5.41.116.108.98.152.*m*.4.151.*m*.3. *à lo-*

eum, 92. 125. 108. 116. 100. 152. *m*. 4. 151. *m*. 3. *& eripit eos*, 94. 144. 50. 124. 106. 151. *m*. 1. 157.

ח

טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ׃

Gustate, 51. 59. *m*. 1. 127. 153. *m*. 1. *& videte*, 93. *m*. 5. 51. 83. 125. 148. 152. *m*. 8. *quoniam bonus*, 141. 155. 153. *m*. 1. 160. *Dominus*, 151. *m*. 2. *Beatus Vir*, 153. *m*. 3. (*qui*) *sperabit in eum*, 50. 56. 82. 156. *m*. 3. 155. 113. 151. *m*. 1. 157.

ט

יְראוּ אֶת־יְהוָה קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃

Timete, 51. juxta quam analogiam esse deberet יִרְאוּ, ut Exemplar etiam Venetianum habet, sed flectitur hîc ad formam quiescentium tertiâ ה 84. 125. 153. *m*. 1. *Dominum*, 155. 153. *m*. 1. *sancti ejus*, 100. 108. 116. 151. *m*. 2. *quoniam non*, 141. 153. *m*. 3. *defectus*, 152. *m*. 4. 151. *m*. 3. *timentibus eum*, 92. 125. 108. 116. 100. 151. *m*. 1. 157.

י

כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב׃

Leunculi, 141. 42. 148. 152. *m*. 8. *depauperati sunt*, 49. 77. *m*. 4. 78. 153. *m*. 1. *& esuriverunt*, 92.

151.*m*.2. *& ex omnibus timoribus meis*, 93. *m*.5.87.122.155.96.108.43.152.*m*.4.151.*m*. 3. *eripuit me*, 49.61.62.97.151.*m*.1.157.

ה

הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־ יֶחְפָּרוּ׃

Respexerunt, 49.61.62.153. *ad eum*, 101. 112.153. *& illuminati sunt*, 92. נָהָרוּ *pro* בָּאוֹרוּ *juxta* R. 49.77.78. *m*.3. *sed* א *mutatur in* ה *& flexio imitatur defectiva secundâ, juxta* R. 66.68. 71.129.130.15.151.*m*.2. *& facies eorum*, 93.*m*. 5.46.116.105.152.*m*.4.151.*m*.3. *non sunt confusa*, 155.50.128.141.131.151.*m*.1.157.168.

ו

זֶה עָנִי קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־ צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃

Iste afflictus, 153.*m*.2.153.*m*.1. *clamavit*, 49. 79.148.*m*.1.152.*m*.8.161. *Et Dominus*, 92.127. 15.153.*m*.1. *audivit*, 47.59.*m*.5.135.151.*m*.2. *& ex omnibus*, 93.*m*.5.87.155.122. *angustiis ejus*, 43.108.100.152.*m*.4.151.*m*.3. *salvavit eum*, 49.76.100.151.*m*.1.157.

ז

חֹנֶה מַלְאַךְ־יְהוָה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃

Castra metans, 53.82.153.*m*.2. *angelus Domini*, 155.152.*m*.10. *circum*, 153.*m*.2. *timentes eum*

m.4. 151. *m*.3. *non est contritum*, 153. *m*. 1. 49. 131. 151. *m*. 1. 157. 168.

ש

תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃

Interimet, 50. 77. *m*. 1. 153. *m*. 1. *impium*, 153. *m*. 1. *malitia*, 40. 153. *m*. 2. *& odio habentes justum*, 92. 53. 46 152. *m*. 8. 143. 153. *m*. 1. 159. *desolabuntur*, 50. 56, 128. 156. *m*. 3. 131, 151, *m*. 1. 157.

ת

פֹּדֶה יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ׃

Redimens Dominus, 53. 82. 153. *m*. 1. 152. *m*. 8. *animam*, 153. *m*. 1. 159. *servorum suorum*, 100. 108. 119. 134. 151. *m*. 2. *& non*, 92. 153. *m*. 3. *desolabuntur*, 50. 56. 128. 152. *m*. 4. 151. *m*. 3. *omnes sperantes*, 141. 156. *m*. 4 155. 122, 89. 53. 84. 153. *m*. 3. *in eo*, 141. 113. 151. *m*. 1. 157.

Tantum est.

דּוּק וְתִמְצָא׃

Quære, & invenies.

Ejus-

Clamaverunt, 49.59. m. 1.148. m. 1. 152. m. 8. *& Dominus audivit*: Vide suprà ו. *& ex omnibus*, 93. m. 5. 87. 155. 122. *angustiis eorum*, 106. 43. 152. m. 4. 151. m. 3. *eruit eos*, 106. 49. 61. 62. 151. m. 1. 157.

צ

קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃

Propinquus Dominus, 153. m. 1. 148. m. 1. 152. m. 8. 160. 173. *contritis corde*, 92. 53. 46. 117. 141. 155. 151. m. 2. 159. *& attritos spiritu*, 92. 155. 141. 143. 46. 117. 155. 153. m. 3. 135. 159. *servabit*, 500. 76. 135. 151. m. 1. 157.

ק

רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהוָה׃

Multa mala, 143. 148. m. 1. 152. m. 8. 43. 153. m. 1. 160. 173. *justi*, 143. 151. m. 2. *& è cunctis illis*, 93. m. 5. 87. 143. 106. 121. 143. 152. m. 4. 151. m. 3. *eruet eum Dominus*, 50. 61. 62. 104. 153. m. 3. 151. m. 1. 157.

ר

שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃

Custodiens, 53. 153. m. 3. *omnia ossa ejus*, 141. 155. 122. 100. 108. 117. 128. 151. m. *unum*, 153. m. 3. *ex eis*, 87. 105. 143. 145. 114. 152. m. 4.

à loquendo, 87. 52.153.m.3.169. *dolum*, 151. m. 1. 157.

נ

סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃

Declina, 51.77.m.2.78.m.2.153.m.1. *á malo*, 87.148.m.1.152.m.8. *& fac bonum*, 93.m.3.127. 51.56.82.155.156.m.3.151.m.2. *quære*, 51.143. 152. m.8. *pacem*, 153.m.1. *& sequere eam*, 92.101. 124.125.m.3.142.151.m.1.157.

ס

עֵינֵי יְהוָה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם׃

Oculi Domini, 46. 133.153.m.1.148.m. 1,152.m.8.159.173. *ad justos*, 155. 143.42.151. m.2. *& aures ejus*, 46.92.100. 108.125.m.3. 124.152.m.4.151.m.3. *ad clamorem eorum*.

ע

פְּנֵי יְהוָה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃

Facies Domini, 141.46. 117.153.m.1,148. m.1.152. m.8.159.173. *in facientes*, 92.141. 53. 46.153.m.1.159. *malum*, 151.m. 2. *ad succidendum*, 92.52.152.m.8. *è terra*, 87. 129.153. m.1. *memoriam eorum*, 106.119.125.151.m.1.157.

פ

צָעֲקוּ וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם׃

Clama-

92.49.131.151.*m*.2. *& quaerentes*, 92.53.46. 153.*m* 3. *Dominum*, 152.*m*.4.151.*m*.3. *non carebunt*, 155.50.56.128.153.*m*.3. *omni bono*, 141.155.122.151.*m*.1.157.

כ

לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃

Venite filii, 51.74.141.156.*m*.4.155.152.*m*.8.124.*m*.1. *audite me*, 51.155.113.151.*m*.2. *timorem Domini*, 45.153.*m*.3.152.*m*.4.151.*m*.3. *docebo vos*, 50.143.122.105.151.*m*.1.157.

ל

מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃

Quis vir, 155.89.148.*m*.1.152.*m*.8.173. *volens*, 89.153.*m*.1. *vitas*, 42.143.151.*m*.2. *diligens*, 53.153.*m*. *dies*, 42.124.*m*.3.152.*m*.4.151.*m*.3. *ad videndum*, 92.125.52.82.153.*m*.3. *bonum*, 151.*m*.1.157.

מ

נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃

Custodi, 51.153.*m*.1. *linguam tuam*, 98.116.153.*m*.1. *à malo*, 87.151.*m*.2, *& labia tua*, 9 .*m*.5.41.116.108.98.152.*m*.4.151.*m*.3. *à lo-*

eum, 92. 125.108.116.100.152. *m*. 4. 151. *m*. 3. *& eripit eos*, 94.144.50.124.106.151. *m*. 1. 157.

ח

טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ׃

Gustate, 51.59. *m*. 1. 127.153. *m*. 1. *& videte*, 93. *m*. 5.51.83.125.148. 152. *m*. 8. *quoniam bonus*, 141.155.153. *m*. 1.160. *Dominus*, 151. *m*. 2. *Beatus Vir*, 153. *m*. 3. (*qui*) *sperabit in eum*, 50.56.82.156. *m*. 3.155.113.151. *m*. 1.157.

ט

יְראוּ אֶת־יְהוָה קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃

Timete, 51. juxta quam analogiam esse deberet יִרְאוּ, ut Exemplar etiam Venetianum habet, sed flectitur hîc ad formam quiescentium tertiâ ה 84.125.153. *m*. 1. *Dominum*, 155.153. *m*. 1. *sancti ejus*, 100.108.116. 151. *m*. 2. *quoniam non*, 141. 153. *m* 3. *defectus*, 152. *m*. 4.151. *m*. 3. *timentibus eum*, 92.125.108. 116.100.151. *m*. 1.157.

י

כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב׃

Leunculi, 141.42.148.152. *m*. 8. *depauperati sunt*, 49.77. *m*. 4.78.153. *m*. 1. *& esurierunt*, 92.

151. m. 2. *& ex omnibus timoribus meis*, 93. m. 5. 87. 122. 155. 96. 108. 43. 152. m. 4. 151. m. 3. *eripuit me*, 49. 61. 62. 97. 151. m. 1. 157.

ה

הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־יֶחְפָּרוּ׃

Respexerunt, 49. 61. 62. 153. *ad eum*, 101. 112. 153. *& illuminati sunt*, 92. נָהָרוּ *pro* בָּאוֹרוּ *juxta* R. 49. 77. 78. m. 3. *sed* א *mutatur in* ה *& flexio imitatur defectiva secundâ, juxta* R. 66. 68. 71. 129. 130. 15. 151. m. 2. *& facies eorum*, 93. m. 5. 46. 116. 105. 152. m. 4. 151. m. 3. *non sunt confusa*, 155. 50. 128. 141. 131. 151. m. 1. 157. 168.

ו

זֶה עָנִי קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃

Iste afflictus, 153. m. 2. 153. m. 1. *clamavit*, 49. 79. 148. m. 1. 152. m. 8. 161. *Et Dominus*, 92. 127. 15. 153. m. 1. *audivit*, 47. 59. m. 5. 135. 151. m. 2. *& ex omnibus*, 93. m. 5. 87. 155. 122. *angustiis ejus*, 43. 108. 100. 152. m. 4. 151. m. 3. *salvavit eum*, 49. 76. 100. 151. m. 1. 157.

ז

חֹנֶה מַלְאַךְ־יְהוָה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃

Castra metans, 53. 82. 153. m. 2. *angelus Domini*, 155. 152. m. 10. *circum*, 153. m. 2. *timentes eum*

*m.*4. 151. *m.* 3. *non est contritum*, 153. *m.* 1. 49. 131. 151. *m.* 1. 157. 168.

ש

תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃

Interimet, 50. 77. *m.* 1. 153. *m.* 1. *impium*, 153. *m.* 1. *malitia*, 40. 153. *m.* 2. *& odio habentes justum*, 92. 53. 46. 152. *m.* 8. 143. 153. *m.* 1. 159. *desolabuntur*, 50. 56. 128. 156. *m.* 3. 131. 151. *m.* 1. 157.

ת

פֹּדֶה יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ׃

Redimens Dominus, 53. 82. 153. *m.* 1. 152. *m.* 8. *animam*, 153. *m.* 1. 159. *servorum suorum*, 100. 108. 119. 134. 151. *m.* 2. *& non*, 92. 153. *m.* 3. *desolabuntur*, 50. 56. 128. 152. *m.* 4. 151. *m.* 3. *omnes sperantes*, 141. 156. *m.* 4. 155. 122. 89. 53. 84. 153. *m.* 3. *in eo*, 141. 113. 151. *m.* 1. 157.

Tantum est.

דּוּק וְתִמְצָא׃

Quære, & invenies.

Ejus-

Clamaverunt, 49.59. *m.* 1.148. *m.* 1. 152. *m.* 8. & *Dominus audivit* : Vide supra ו. & *ex omnibus*, 93. *m.* 5. 87. 155. 122. *angustiis eorum*, 106.43.152. *m* 4. 151. *m.* 3. *eruit eos*, 106. 49. 61. 62. 151. *m.* 1. 157.

צ

קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃

Propinquus Dominus, 153. *m.* 1. 148. *m.* 1. 152. *m.* 8. 160. 173. *contritis corde*, 92. 53. 46. 117. 141. 155. 151. *m.* 2. 159. & *attritos spiritu*, 92. 155. 141, 143. 46. 117. 155. 153. *m.* 3. 135. 159. *servabit*, 500. 76. 135. 151. *m.* 1. 157.

ק

רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהוָה׃

Multa mala, 143. 148. *m.* 1. 152. *m.* 8. 43. 153. *m.* 1. 160. 173. *justi*, 143. 151. *m.* 2. & *è cunctis illis*, 93. *m.* 5. 87. 143. 106. 121. 143. 152. *m.* 4. 151. *m.* 3. *eruet eum Dominus*, 50. 61. 62. 104. 153. *m.* 3. 151. *m.* 1. 157.

ר

שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃

Custodiens, 53. 153. *m.* 3. *omnia ossa ejus*, 141. 155. 122. 100. 108. 117. 128. 151. *m. unum*, 153. *m.* 3. *ex eis*, 87. 105. 143. 145. 114. 152. *m.* 4.

â loquendo, 87. 52.153.*m*.3.169. *dolum*, 151. *m*. 1. 157.

נ

סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃

Declina, 51.77.*m*.2.78.*m*.2.153.*m*.1. *á malo*, 87.148.*m*.1.152.*m*.8. *& fac bonum*, 93.*m*.3.127. 51.56.82.155.156.*m*.3.151.*m*.2. *quære*, 51.143. 152. *m*.8 *pacem*, 153.*m*.1. *& sequere eam*, 92.101. 124.125.*m*.3.142.151.*m*.1.157.

ס

עֵינֵי יְהוָה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם׃

Oculi Domini, 46. 133.153.*m*.1.148.*m*. 1,152.*m*.8.159.173. *ad justos*, 155. 143.42.151. *m*.2. *& aures ejus*, 46.92.100. 108.125.*m*.3. 124.152.*m*.4.151.*m*.3. *ad clamorem eorum*.

ע

פְּנֵי יְהוָה בְּעוֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃

Facies Domini, 141.46. 117.153.*m*.1.148. *m*.1.152. *m*.8.159.173. *in facientes*, 92.141. 53. 46.153.*m*.1.159. *malum*, 151.*m*. 2. *ad succidendum*, 92.52.152.*m*.8. *è terra*, 87. 129.153. *m*.1. *memoriam eorum*, 106.119.125.151.*m*.1.157.

פ

צָעֲקוּ וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם׃

Clama-

92. 49. 131. 151. *m.* 2. *& quærentes,* 92. 53. 46. 153. *m* 3. *Dominum,* 152. *m.* 4. 151. *m.* 3. *non carebunt,* 155. 50. 56. 128. 153. *m.* 3. *omni bono,* 141. 155. 122. 151. *m.* 1. 157.

כ

לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃

Venite filii, 51. 74. 141. 156. *m.* 4. 155. 152. *m.* 8. 124. *m.* 1. *audite me,* 51. 155. 113. 151. *m.* 2. *timorem Domini,* 45. 153. *m.* 3. 152. *m.* 4. 151. *m.* 3. *docebo vos,* 50. 143. 122. 105. 151. *m.* 1. 157.

ל

מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃

Quis vir, 155. 89. 148. *m.* 1. 152. *m.* 8. 173. *volens,* 89. 153. *m.* 1. *vitas,* 42. 143. 151. *m.* 2. *diligens,* 53. 153. *m. dies,* 42. 124. *m.* 3. 152. *m.* 4. 151. *m.* 3. *ad videndum,* 92. 125. 52. 82. 153. *m.* 3. *bonum,* 151. *m.* 1. 157.

מ

נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃

Custodi, 51. 153. *m.* 1. *linguam tuam,* 98. 116. 153. *m.* 1. *à malo,* 87. 151. *m.* 2. *& labia tua,* 9[illegible]. *m.* 5. 41. 116. 108. 98. 152. *m.* 4. 151. *m.* 3. *à lo-*

eum, 92. 125.108.116.100.152. *m*. 4. 151. *m*. 3. *& eripit eos*, 94.144.50.124.106.151. *m*. 1. 157.

ח

טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ׃

Gustate, 51.59.*m*.1. 127.153.*m*.1. *& videte*, 93. *m*. 5.51. 83.125.148. 152. *m*. 8. *quoniam bonus*, 141.155.153. *m*. 1.160. *Dominus*, 151 *m*. 2. *Beatus Vir*, 153.*m*.3. (*qui*) *sperabit in eum*, 50. 56.82.156.*m*.3.155.113.151.*m*.1.157.

ט

יְראוּ אֶת־יְהוָה קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃

Timete, 51. juxta quam analogiam esse deberet יִרְאוּ, ut Exemplar etiam Venetianum habet, sed flectitur hîc ad formam quiescentium tertiâ ה 84.125.153.*m*.1.*Dominum*, 155.153.*m*.1. *sancti ejus*, 100.108.116. 151. *m*. 2. *quoniam non*, 141. 153. *m* 3. *defectus*, 152. *m*.4.151.*m*.3. *timentibus eum*, 92.125.108. 116.100.151.*m*. 1.157.

י

כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב׃

Leunculi, 141.42.148.152.*m*. 8. *depauperati sunt*, 49.77. *m*.4.78.153.*m*.1.*& esurierunt*, 92.

151. m. 2. *& ex omnibus timoribus meis*, 93. m. 5. 87. 122. 155. 96. 108. 43. 152. m. 4. 151. m. 3. *eripuit me*, 49. 61. 62. 97. 151. m. 1. 157.

ה

הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־יֶחְפָּרוּ׃

Respexerunt, 49. 61. 62. 153. *ad eum*, 101. 112. 153. *& illuminati sunt*, 92. נָהָרוּ *pro* בָּאוֹרוּ *juxta* R. 49. 77. 78. m. 3. *sed* א *mutatur in* ה *& flexio imitatur defectiva secundâ, juxta* R. 66. 68. 71. 129. 130. 15. 151. m. 2. *& facies eorum*, 93. m. 5. 46. 116. 105. 152. m. 4. 151. m. 3. *non sunt confusa*, 155. 50. 128. 141. 131. 151. m. 1. 157. 168.

ו

זֶה עָנִי קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃

Iste afflictus, 153. m. 2. 153. m. 1. *clamavit*, 49. 79. 148. m. 1. 152. m. 8. 161. *Et Dominus*, 92. 127. 15. 153. m. 1. *audivit*, 47. 59. m. 5. 135. 151. m. 2. *& ex omnibus*, 93. m. 5. 87. 155. 122. *angustiis ejus*, 43. 108. 100. 152. m. 4. 151. m. 3. *salvavit eum*, 49. 76. 100. 151. m. 1. 157.

ז

חֹנֶה מַלְאַךְ־יְהוָה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃

Castra metans, 53. 82. 153. m. 2. *angelus Domini*, 155. 152. m. 10. *circum*, 153. m. 2. *timentes eum*

Ejusdem M. Bartholomæi Beckii Elogium, quo commendatur præsens Horologium.

Dædaleis, credunt, digitis sub cortice quendam
Occultasse nucis Mæonidæ Iliadem.
Sed quanto est majus, Linguæ solennis JOVÆ
Oceanum libro claudere posse brevi!
Dædaleus calamus Schickardi præstitit illud,
Lineolis paucis multa docere potens.
Musteus est nucleus sub cortice, si cupis esse,
Frange nucem, facili fracta labore patet.

FINIS.

Μεγίστῳ βασιλεῖ βασιλέων δόξα.

M. B. B. D.

*m.*4. 151. *m.* 3. *non est contritum*, 153. *m.* 1. 49. 131. 151. *m.* 1. 157. 168.

ש

תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃

Interimet, 50. 77. *m.* 1. 153. *m.* 1. *impium*, 153. *m.* 1. *malitia*, 40. 153. *m.* 2. *& odio habentes justum*, 92. 53. 46. 152. *m.* 8. 143. 153. *m.* 1. 159. *desolabuntur*, 50. 56. 128. 156. *m.* 3. 131. 151. *m.* 1. 157.

ת

פּוֹדֶה יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ׃

Redimens Dominus, 53. 82. 153. *m.* 1. 152. *m.* 8. *animam*, 153. *m.* 1. 159. *servorum suorum*, 100. 108. 119. 134. 151. *m.* 2. *& non*, 92. 153. *m.* 3. *desolabuntur*, 50. 56. 128. 152. *m.* 4. 151. *m.* 3. *omnes sperantes*, 141. 156. *m.* 4 155. 122. 89. 53. 84. 153. *m.* 3. *in eo*, 141. 113. 151. *m.* 1. 157.

Tantum est.

דוּק וְתִמְצָא׃

Quære, & invenies.

Ejus-

Clamaverunt, 49. 59. *m.* 1. 148. *m.* 1. 152. *m.* 8. *& Dominus audivit*: Vide suprà ו. *& ex omnibus*, 93. *m.* 5. 87. 155. 122. *angustiis eorum*, 106. 43. 152. *m* 4. 151. *m.* 3. *eruit eos*, 106. 49. 61. 62. 151. *m.* 1. 157.

צ

קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃

Propinquus Dominus, 153. *m.* 1. 148. *m.* 1. 152. *m.* 8. 160. 173. *contritis corde*, 92. 53. 46. 117. 141. 155. 151. *m.* 2. 159. *& attritos spiritu*, 92. 155. 141, 143. 46. 117. 155. 153. *m.* 3. 135. 159. *servabit*, 500. 76. 135. 151. *m.* 1. 157.

ק

רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהוָה׃

Multa mala, 143. 148. *m.* 1. 152. *m.* 8. 43. 153. *m.* 1. 160. 173. *justi*, 143. 151. *m.* 2. *& è cunctis illis*, 93. *m.* 5. 87. 143. 106. 121. 143. 152. *m.* 4. 151. *m.* 3. *eruet eum Dominus*, 50. 61. 62. 104. 153. *m.* 3. 151. *m.* 1. 157.

ר

שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃

Custodiens, 53. 153. *m.* 3. *omnia ossa ejus*, 141. 155. 122. 100, 108. 117. 128. 151. *m. unum*, 153. *m.* 3. *ex eis*, 87. 105. 143. 145. 114. 152. *m.* 4.

à loquendo, 87. 52.153.*m*.3.169. *dolum*, 151.*m*. 1. 157.

נ

סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃

Declina, 51.77.*m*.2.78.*m*.2.153.*m*.1. *à malo*, 87.148.*m*.1.152.*m*.8. *& fac bonum*, 93.*m*.3.127. 51.56.82.155:156.*m*.3.151.*m*.2. *quære*, 51.143. 152. *m*.8.*pacem*, 153.*m*.1. *& sequere eam*, 92.101. 124.125.*m*.3.142.151.*m*.1.157.

ס

עֵינֵי יְהוָה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם׃

Oculi Domini, 46. 133.153.*m*.1.148.*m*. 1,152.*m*.8.159.173. *ad justos*, 155. 143.42.151. *m*.2. *& aures ejus*, 46.92.100. 108.125.*m*.3. 124.152.*m*.4.151.*m*.3. *ad clamorem eorum*.

ע

פְּנֵי יְהוָה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃

Facies Domini, 141.46. 117.153.*m*.1,148. *m*.1.152. *m*.8.159.173. *in facientes*, 92.141. 53. 46.153.*m*.1.159. *malum*, 151.*m*. 2. *ad succidendum*, 92.52.152.*m*.8. *è terra*, 87. 129,153. *m*.1. *memoriam eorum*, 106.119.125.151.*m*.1.157.

פ

צָעֲקוּ וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם׃

Clama-

92.49.131.151.*m*.2. *& quærentes*, 92.53.46. 153.*m* 3. *Dominum*, 152.*m*.4.151.*m*.3.*non carebunt*, 155.50.56.128.153.*m*.3.*omni bono*, 141.155.122.151.*m*.1.157.

כ

לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃

Venite filii, 51.74.141.156.*m*.4.155.152. *m*.8.124.*m*.1. *audite me*, 51.155.113.151.*m*.2. *timorem Domini*, 45.153.*m*.3.152.*m*.4.151.*m*. 3. *docebo vos*, 50.143.122.105.151.*m*.1.157.

ל

מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃

Quis vir, 155.89.148.*m*.1.152.*m*.8.173. *volens*, 89.153.*m*.1. *vitas*, 42.143.151.*m*.2. *diligens*, 53.153.*m*. *dies*, 42.124.*m*.3.152.*m*.4.151. *m*.3. *ad videndum*, 92.125.52.82.153.*m*.3. *bonum*, 151.*m*.1.157.

מ

נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃

Custodi, 51.153.*m*.1. *linguam tuam*, 98.116. 153.*m*.1. *à malo*, 87.151.*m*.2, *& labia tua*, 92.*m*.5.41.116.108.98.152.*m*.4.151.*m*.3. *à lo-*

eum, 92. 125.108.116.100.152. *m.* 4. 151. *m.* 3. *& eripit eos*, 94.144.50.124.106.151. *m.* 1. 157.

ח

טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ׃

Gustate, 51.59.*m.*1.127.153.*m.*1. *& videte*, 93. *m.* 5.51.83.125.148.152. *m.* 8 *quoniam bonus*, 141.155.153. *m.* 1.160. *Dominus*, 151. *m.* 2. *Beatus Vir*, 153.*m.* 3. (*qui*) *sperabit in eum*, 50. 56.82.156.*m.*3.155.113.151.*m.*1.157.

ט

יְראוּ אֶת־יְהוָה קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃

Timete, 51. juxta quam analogiam esse deberet יִרְאוּ, ut Exemplar etiam Venetianum habet, sed flectitur hîc ad formam quiescentium tertiâ ה 84.125.153.*m.*1.*Dominum*, 155.153.*m.*1. *sancti ejus*, 100.108.116. 151. *m.* 2. *quoniam non*, 141. 153. *m* 3. *defectus*, 152. *m.*4.151.*m.*3. *timentibus eum*, 92.125.108. 116.100.151. *m.* 1.157.

י

כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב׃

Leunculi, 141.42.148.152.*m.* 8. *depauperati sunt*, 49.77.*m.*4.78.153.*m.*1.*& esurierunt*, 92.

151. m. 2. *& ex omnibus timoribus meis*, 93. m. 5. 87. 122. 155. 96. 108. 43. 152. m. 4. 151. m. 3. *eripuit me*, 49. 61. 62. 97. 151. m. 1. 157.

ה

הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־יֶחְפָּרוּ׃

Respexerunt, 49. 61. 62. 153. *ad eum*, 101. 112. 153. *& illuminati sunt*, 92. נָהָרוּ *pro* בָּאוֹרוּ *juxta* R. 49. 77. 78. m. 3. *sed* א *mutatur in* ה *& flexio imitatur defectiva secundâ, juxta* R. 66. 68. 71. 129. 130. 15. 151. m. 2. *& facies eorum*, 93. m. 5. 46. 116. 105. 152. m. 4. 151. m. 3. *non sunt confusa*, 155. 50. 128. 141. 131. 151. m. 1. 157. 168.

ו

זֶה עָנִי קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃

Iste afflictus, 153. m. 2. 153. m. 1. *clamavit*, 49. 79. 148. m. 1. 152. m. 8. 161. *Et Dominus*, 92. 127. 15. 153. m. 1. *audivit*, 47. 59. m. 5. 135. 151. m. 2. *& ex omnibus*, 93. m. 5. 87. 155. 122. *angustiis ejus*, 43. 108. 100. 152. m. 4. 151. m. 3. *salvavit eum*, 49. 76. 100. 151. m. 1. 157.

ז

חֹנֶה מַלְאַךְ־יְהוָה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃

Castra metans, 53. 82. 153. m. 2. *angelus Domini*, 155. 152. m. 10. *circum*, 153. m. 2. *timentes eum*

Benedicam, 50. 143. 59. m. 3. 143. 129. 114. 124. 156. 153. m. 1. *Domino*, 155. 153. m. 1. *in omni tempore*, 92. 155. 122. 151. m. 2. *semper*, 152. m. 4. 151. m. 3. *laus ejus*, 45. 100. 107. 153. m. 1. *in ore meo*, 141. 92. 107. 96. 151. m. 1. 157.

ב

בַּיהוָה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ׃

In Domino, 141. 127. 15. 152. m. 8. *laudabit se*, 50. 153. m. 1. 161. *anima mea*, 196. 119. 125. m. 1. 151, m. 2. *audient*, 50. 153 m. 3. 161. *humiles*, 42. 116. 134. 152. m. 4. 151. m. 3. & *lætabuntur*, 92. 50. 131. 151. m. 1. 157.

ג

גַּדְּלוּ לַיהוָה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו׃

Magnificate, 141. 143. 51. 153. m. 1. *Dominum*, 92. 127. 15. 153. m. 1. *mecum*, 143. 121. 151. m. 2. & *exaltemus*, 92. m. 5. 50. 77 m. 1. 114. 124. 152. m. 8. *nomen ejus*, 100. 124. 153. m. 1. *pariter*, 112. 100. 125. m. 1. 137. 119. 141. 151. m. 1. 157.

ד

דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְהוָה וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃

Quæsivi, 49. 153. m. 1. *Dominum*, 155. 153. m. 1. & *exaudivit me*, 92. 97. 49. 79. 109. 130. 151.

ANALYSIS
PSALMI XXXIV.

Qui ordine Alphabetico conscriptus, omnium ferè accidentium exempla continet, privatæ praxeos loco, in gratiam eorum, qui suo Marte hanc linguam aggrediuntur, adjuncta, & allegationibus regularum adornata.

Jussu Authoris.

â

M. BARTHOLOMÆO Beck.

Titulus Ps.

לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃

Davidis, R. 92. 151. membro 3. cum mutaret ipse, 92. 82. 180. 153. m. 1. gestum suum, 155. 137. 119. 125. m. 1. 148. m. 1. 152. m. 8. coram, 92. 93. 125. 46 159. 117. 153. m. 1. Abimelech, 151. m. 2. & expulit eum. 94. 50. 59. 143. 129. 124. 101. 152. m. 4. 151. m. 3. & abiit, 94. 73. 151. 157.

Versus א

אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָה בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃

לְדָוִד

matis consonas, legitimâ serie dispositas, attendere debetis. Significata duplici charactere ideò discriminavi, ut & inter illa sciretis, quæ frequentiora essent: ideoq; prius discenda. Rariora omnia prætermisi, quia utiliter ignorare potestis tamdiu, donec Jobum, Prophetas, adeoq; tota Biblia legendo aggrediamini. Modos derivandi; & quæ alia huc pertinere videbuntur, oretenus tradam. Sejunxi quoq; Chaldæa, & in peculiarem libellum reservavi: quòd à Danielis & Esdra lectione initiò vos aliquandiu abstinere velim. Interim mihi experto securè id credite, si has mille tantùm & ducentas circiter voculas probè tenueritis, non facile in historicis libris, (à quibus omninò incipiendum esse, semper svadeo) caput aliquod occursurum, quod non ferè totum ex tàm pauculis originibus intelligatis. Valete, & certos laboris vestri fructus mox sperate.

ANALY-

ת

תָּאַב *desideravit*
תְּאֵנָה *ficus*
תֹּאַר *forma*
תֵּבָה arca
תֵּבֵל *orbis*
תֶּבֶן *palea*
תֹּהוּ *inane*
תְּהוֹם abyssus
תּוֹךְ medium
תּוּר *explorare*
תַּחַת sub
תַּיִשׁ *caper*
תִּכֵּן *direxit*
תָּלָה suspendit
תֵּל *tumulus*
תָּמִיד jugiter
תָּמַהּ *miratus est*
תָּמַךְ *sustentavit*
אֶתְמוֹל *heri*
תָּמִים perfectus
תָּמָר *palma*
תַּנִּין *draco*
תַּנּוּר *furnus*
תּוֹעֵבָה abominatio
תָּעָה erravit
תַּעַר *novacula*
תַּפּוּחַ *pomum*
תֹּף *tympanum*
תָּפַר *consuit*
תָּפַשׂ *prehendit*
תִּקֵּן *correxit*
תָּקַע *fixit*
תַּקִּיף *fortis*
תֵּשַׁע novem

Habetis in hoc Lexico voces Hebræas, non quidem omnes, sed tamen præcipuas, & quæ crebriùs occurrunt, sic certo judicio selectas, atque isthâc contractiori formâ excusas, ut non tantùm compendiosè, citraq; molestiam, vobiscum circumferre, sed & quilibet suam portionem facilius ediscere possitis. Non autem semper Radices, sed aliquando Derivata exscripsi, quoties ea usitatiora esse, cogitavi. Unde in quærendo, non ad literas serviles מת *alicubi præmissas, sed ipsas substantiales thematis*

שָׁנָה annus
שְׁנַיִם duo
שָׁעָה *respexit*
נִשְׁעַן *innixus est*
שַׁעַר porta
שֵׂעָר *pilus*
שָׂפָה labium
שִׁפְחָה *ancilla*
שָׁפַט judicavit
שָׁפַךְ *fudit*
שָׁפָל humilis
שָׁפַר *pulcher fuit*
שׁוֹפָר *buccina*
שַׂק *saccus*
שָׁקַד *sedulus fuit*
הִשְׁקָה potavit
שָׁקַט *quievit*
מִשְׁקָל *pondus*
נִשְׁקַף prospexit
שֶׁקֶץ *abominatio*
שֶׁקֶר *mendacium*
שָׂרַף *ussit*
שֶׁרֶץ reptile
שְׁרֵקָה *sibilus*
שֹׁרֶשׁ radix
שֵׁרֵת *ministravit*
שֵׁשׁ sex
שָׁתָה bibit
שָׁתַל plantavit

שָׁכַן habitavit
שָׁכַר *ebrius fuit*
שָׂכָר merces
שֶׁלֶג *nix*
שָׁלֵו *tranquill.*
שָׁלַח misit
שֻׁלְחָן *mensa*
שִׁלְטוֹן *dominium*
הִשְׁלִיךְ abjecit
שָׁלַל *spoliavit*
שִׁלֵּם perfecit
שָׁלוֹם pax
שַׂלְמָה *vestis*
שִׂמְלָה *idem*
שָׁלַף *strinxit*
שָׁלֹשׁ tres
שָׁם *ibi*
שָׁמַיִם *cœli*
שֵׁם nomen
הִשְׁמִיד *perdidit*
שִׂמְחָה lætitia
שְׂמֹאל ſiniſtra
שָׁמֵם *desolatus est*
שֶׁמֶן pingvedo
שְׁמֹנָה octo
שָׁמַע audivit
שָׁמַר cuſtodivit
שֵׁן *dens*
שָׂנֵא odit

שׂוּם ponere
שׁוּעַ *vociferari*
שׁוּף *conterere*
שׁוּק *appetere*
שׁוּר canere
שִׁיר *canticum*
שׁוֹר bos
שַׂר *princeps*
שׂוּשׂ *lætari*
שׁוּת *ponere*
הִשְׁתַּחֲוָה incurvat.
שָׂחָה *natavit*
שָׁחַט mactavit
שָׂחַק lusit
שָׁחֹר *niger*
שַׁחַר aurora
שִׁחֵת corrupit
שָׁטַח *expandit*
שָׂטַן adversat.
שָׁטַף *exundavit*
שֹׁטֵר *præfectus*
שָׁכַב jacuit
שָׁכַח oblitus est
שָׁכַל *orbus fuit*
שָׂכַל *prosper. fuit*
הִשְׂכִּיל intellexit
שֶׂכֶל *ingenium*
הִשְׁכִּים *mane sur.*
שְׁכֶם *humerus*

שָׁבַח laudavit
שֵׁבֶט virga
שִׁבֹּלֶת *spica*
שֶׁבַע septem
שָׂבַע *satur fuit*
נִשְׁבַּע *juravit*
שָׁבַר fregit
שֶׁבֶר *annona*
שִׂבֵּר *speravit*
שָׁבַת cessavit
שָׂגַב *elatus fuit*
שָׁגַג *erravit*
שָׁגָה *idem*
הִשְׁגִּיחַ *prospexit*
שֵׁגָל *concubina*
שֶׁגֶר *fœtus*
שַׁד *mamma*
שַׁדַּי omnipot.
שֵׁד *dæmon*
שָׂדֶה campus
שֶׂה pecus
שָׁוְא vanitas
שׁוּב redire
הֵשִׁיב *reduxit*
שָׁוָה *æqualis fuit*
שׁוּחַ *inclinari*
שׂוּחַ meditari
שׁוֹט *scutica*
שׂוּךְ *sepire*

רַעַם tonitru
רַעֲנָן viridis
רָעַשׁ tremuit
רָפָא sanavit
רָפָה remissus fuit
רָצָה voluit
רָצַח occidit
רָצַע perforavit
רָקַב putruit
רַק tantùm
רָקַד saliit
רָקַח condivit
רָקַם acupinxit
רָקַע expandit
רָשָׁע improbus
רֶשֶׁף pruna
רֶשֶׁת rete

ש

שָׁאַב hausit
שָׁאַג rugiit
שׁוֹאָה vastatio
שָׁאַל rogavit
שְׁאוֹל sepulchr.
שָׁאַף hausit
שְׁאָר reliquus
שְׂאֹר fermentum
שְׁבִי captivitas

תַּרְדֵּמָה sopor
רָדַף persecut⁹ e.
רִיב litigare
רָוָה inebriatus est
רוּחַ spiritus
רוּם exaltari
רַע malum
רוּץ currere
רָשׁ pauper
רֹחַב latitudo
רָחַם misert. est
רֶחֶם uterus
רָחַץ lavit
רָחֹק procul
רֵיחַ odor
הֵרִיעַ clanxit
הֵרִיק evacuavit
רֵיקָם frustrà
רַךְ mollis
רָכַב equitavit
רָכִיל delator
רָמָה jecit
מִרְמָה dolus
רֶמֶשׂ reptile
רָנַן cantillav.
רֵעַ socius
רָעֵב famelicus
רַעַל tremor
רָעָה pavit

קָרְבָּן oblatio
קָרָה *accidit*
קִרְיָה *urbs*
קָרַח *glabravit*
קֶרֶן cornu
קָרַע *rupit*
קָרַץ *nictavit*
הִקְשִׁיב auſcultav.
קָשֶׁה durus
קֹשֶׁט *veritas*
קָשַׁר ligavit
קֶשֶׁת arcus

ר

רָאָה vidit
רֹאשׁ caput
רִאשׁוֹן *primus*
רֵאשִׁית *principium*
רַב multus
אַרְבַּע quatuor
רָבַץ *cubavit*
רָגַז *commotus f.*
רָגַל *obtrectavit*
רֶגֶל pes
רָגַם *lapidavit*
רֶגַע *momentum*
רָגַשׁ tumultuat. e.
רָדָה *dominat. est*

קוּם ſurgere
מָקוֹם locus
קוּץ *tædere*
קוֹץ *ſpina*
קוּר *fodere*
מָקוֹר *fons*
קָטֹן parvus
קִטֵּר *ſuffitus*
קַיִץ æſtas
קִיר *paries*
קָלַל levis fuit
קִלֵּל *maledixit*
קֶלַע *funda*
קֶמַח *farina*
קֹמֶץ *pugillus*
קִנֵּא invidit
קִנְאָה *zelus*
קֵן *nidus*
קָנָה acquiſivit
מִקְנֶה *poſſeßio*
קֹסֵם *ariolus*
קֵץ finis
קָצָה *amputavit*
קֶצֶף fervor iræ
קָצָר *brevis*
קֹר *frigus*
קָרָא vocavit
קָרַב appropinq.
קֶרֶב *intimum*

צַעַד *gressus*
צָעַק clamavit
צָעִיר parvus
צָפָה *speculatus est*
צָפַן abscondit
צָפוֹן *septentrio*
צִפּוֹר avis
צִפֹּרֶן *unguis*
צֹרֶךְ *necessitas*
צָרַף *conflavit*
צָרַר *ligavit*

ק

קִבֵּל accepit
קָבַץ *collegit*
קָבַר sepelivit
קִדֵּם antevertit
קֶדֶם *oriens*
קָדַר *atratus fuit*
קָדוֹשׁ sanctus
קֹדֶשׁ sanctitas
קָהָל *coetus*
קַו *linea*
קוֹא *vomere*
קִוָּה expectavit
תִּקְוָה *spes*
קוּט *fastidire*
קוֹל vox

אֶצְבַּע digitus
צָבַר *congessit*
צַד latus
צֶדֶק justitia
צַדִּיק justus
הִצְדִּיק *justificavit*
צֹהַר *lumen*
צוּד venari
צִוָּה praecepit
מִצְוָה *praeceptum*
צוֹם *jejunium*
צוּף *favus*
צוּק *angustia*
צוּר arctare
צַוָּאר *collum*
צָרָה anxietas
צַח *candidus*
צָחַק risit
צִיץ *flos*
צֵל umbra
צָלָה *assavit*
צָלַח *prosper f.*
צֶלֶם imago
צֵלָע *costa*
צָמָא *sitis*
צֶמֶד *copula*
צֶמַח germen
צֶמֶר *lana*
צִנָּה *clypeus*

קוּם

פָּקִיד *præfectus*
פָּקַח *aperuit*
פַּר *juvencus*
פֵּרֵד *separavit*
פֶּרַח *flos*
פְּרִי fructus
פָּרַס *divisit*
פָּרַץ rupit
פָּרַק *laceravit*
פֵּרַשׁ expoſuit
פָּרַשׂ *expandit*
פָּשַׁט *ſpoliavit*
פָּשַׁע prævaricatꝰ (eſt
פִּשְׁתָּה *linum*
פָּתָה *perſuaſus f.*
פֶּתִי fatuus
פָּתַח aperuit
פֶּתַח oſtium
מַפְתֵּחַ *clavis*
פַּת *fruſtum*
פְּתִיל *filum*
פָּתַר *interpret. f.*

צ

צֹאן pecudes
צָבָא exercitus
צְבִי *decus*
צֶבַע *color*

אצבע

פָּז obrizum
פּוּר diſperſit
פַּחַד pavor
פֶּחָה *dux*
פַּחַת *fovea*
פָּטַר *dimiſit*
פֶּלֶא mirabile
פָּלַג *diviſit*
פֶּלֶג rivus
פִּלֶגֶשׁ *pellex*
פְּלוֹנִי *Anonym.*
פָּלַט evaſit
פִּלֵּט eripuit
הִתְפַּלֵּל oravit
תְּפִלָּה preces
פֶּלֶס *ſtatera*
פֶּן ne fortè
פָּנָה reſpexit
פָּנִים facies
לִפְנֵי coram
מִפְּנֵי propter
פֶּסַח *tranſitus*
פִּסֵּחַ *claudus*
פֶּסֶל *ſculptile*
פָּעַל fecit
פֹּעַל opus
פַּעַם *vice*
פֶּצַע *vulnus*
פָּקַד viſitavit

עֹרֶף *cervix*
עָרִיץ *tyrannus*
עֶרֶשׂ *ſponda*
עֵשֶׂב herba
עָשָׂה fecit
מַעֲשֶׂה *opus*
עָשָׁן *fumus*
עָשִׁיר dives
עֶשֶׂר decem
עֶשְׂרִים *viginti*
עָשֵׁשׁ *contabuit*
עֵת tempus
עַתָּה nunc
עָתִיד *paratus*
הֶעְתִּיק *tranſtulit*
עָתַר *oravit*

פ

פֵּאֵר ornavit
תִּפְאֶרֶת *gloria*
פָּגַע *irruit*
פֶּגֶר *cadaver*
פָּדָה redemit
פֶּה os oris
פֹּה *hic*
פַּח *laqueus*
פּוּץ diſpergi
פּוּק *titubare*

עָמַד ſtetit
עָמָל labor
עָמֹק *profundus*
עֹמֶר *manipulus*
עֵנָב *uva*
עֹנֶג *deliciæ*
עָנָה reſpond.
עִנָּה *afflixit*
עָנָו *manſvetus*
עָנִי *pauper*
עָנָן *nubes*
עֲנָק *torques*
עֹנֶשׁ *mulcta*
עָפָר pulvis
עֵץ lignum
עֶצֶב *dolor*
עָצֵל piger
עֶצֶם os oſsis
עָצַר clauſit
עָקֵב *calcaneus*
עֲקָרָה *ſterilis*
עִקֵּשׁ *perverſus*
עֶרֶב veſper
עֹרֵב *corvus*
עֶרְוָה *nuditas*
עוֹר *cutis*
עָרַךְ *ordinavit*
עָרְלָה præputium
עֵירֹם *nudus*

עוּף *volare*
עוֹף avis
עוּר *evigilare*
עִוֵּר cæcus
עִוֵּת *pervertit*
עֵז capra
עָזַב deseruit
עָזַז roboravit
עָזַר juvit
עֵט *stylus*
עָטָה *amicivit*
עָטַף *operuit*
עָטַר cinxit
עַיִן oculus
מַעְיָן *fons*
עָיֵף *fessus*
עִיר urbs
עַיִר *pullus asini*
עַכְבָּר *mus*
עָלָה ascendit
הֶעֱלָה *obtulit*
עֶלְיוֹן *excelsus*
עָלֶה *folium*
עַל super
עוֹלֵל *parvulus*
עוֹלָם seculum
עַלְמָה *virgo*
עָלַץ *exultavit*
עִם cum

סֵפֶר liber
סָקַל *lapidavit*
סָרִיס *eunuchus*
סוֹרֵר *refractarius*
סְתָו *hyems*
סָתַם *obstruxit*
סָתַר *latuit*

ע

עָב *nubes*
עֶבֶד servus
עֲבוֹט *pignus*
עָבַר transiit
עֲבוֹתָה *funis*
עֵגֶל *vitulus*
עֲגָלָה *plaustrum*
עַד usque
עַד *seculum*
עֵד testis
עֲדִי *ornatus*
עֵדֶן voluptas
עֵדֶר *grex*
עֲדָשׁ *lens*
עוּגָה *placenta*
עוֹד adhuc
עָוֹן perversit.
עָוֶל iniquitas
מָעוֹן *habitaculum*

עָמַד

נָפַץ *ſparſus eſt*
נֶפֶשׁ anima
נִצַּח *vicit*
נֵצַח æternitas
נָצַל *evaſit*
הִצִּיל eripuit
נָצַר cuſtodivit
נָקַב *perforavit*
נְקֵבָה fœmina
נָקֹד *punctatum*
נָקִי innocens
נָקַם *vindicavit*
נָשָׂא tulit
הִשִּׁיא *decepit*
הִשִּׂיג *attigit*
נָשָׁה *oblitus eſt*
נָשִׁים mulieres
נָשַׁךְ *momordit*
נֶשֶׁךְ uſura
נְשָׁמָה *halitus*
נָשַׁף *flavit*
נָשַׁק oſculatꝰ eſt
נֶשֶׁר *aquila*
נָתִיב *ſemita*
נִתַּךְ *effuſus eſt*
נָתַן dedit
נָתַק *avulſit*
נָתַשׁ *extirpavit*

ס

סָבָא *ingurgitavit*
סָבַב circumd.
סָבַל *bajulavit*
סָגַר clauſit
סֵדֶר *ordo*
סוּג *retroced.*
סוֹד arcanum
סוּס equus
סוֹף *finis*
סוּר *recedere*
סָחַר negotiat.
סִיג *ſcoria*
סָכַךְ *texit*
סֻכָּה tugurium
סָכָל *ſtolidus*
סָכַר *obthuravit*
סָלַח *condonavit*
סָלַל *aggeravit*
סֻלָּם *ſcala*
סִלֵּף *pervertit*
סָמַךְ fulcivit
סַעַר *turbo*
סָפַד *planxit*
סַף *limen*
סָפַק *plauſit*
סָפַר numeravit

נזל *fluxit*
נזם *monile*
נזר *separavit*
נחל possedit
נחל *torrens*
נחם consolatus est
נחשת *æs*
נטה inclinavit
מטה *lectus*
מטה *baculus*
נטל *tulit*
נטע plantavit
נטף *stillavit*
נטש *omisit*
הכה *percussit*
נכח *coram*
נכר *agnovit*
נכר alienus
נמל *circumcid.*
נשג *apprehendit*
נסה *tentavit*
נסך *libavit*
נס *signum*
נסע profect⁹ est
נעל *calceus*
נעים amœnus
נער puer
נפח *flavit*
נפל cecidit

נאץ *irritavit*
נאק *gemuit*
נביא Propheta
נבט *respexit*
נבל cecidit
נבל stultus
נגד corám
נגה *splendor*
נגינה melodia
נגע *tetigit*
נגף *percussit*
נגש accessit
נדיב spontan.
נדד *profugit*
נדח *impulit*
נדף *dispulit*
נדר votum
נהג *duxit*
נהל *deduxit*
נהם *rugiit*
נהר fluvius
נוד *vagari*
נוה *habitaculum*
נוח quies
נום *dormitare*
נוס *fugere*
נוע *agitari*
נוף *stillare*
ניר *lucerna*

נפץ

מָסַס *dissolvit*
מָסַר tradidit
מָעַד *vacillavit*
מֵעַיִם *viscera*
מְעַט *parùm*
לְמַעַן propter
מָצָא invenit
מְצָר *arx*
מַקֵּל *baculus*
מָרַד rebellavit
מָרַט *glabravit*
מָרַק *extersit*
מַר *amarus*
מָשַׁח unxit
מָשִׁיחַ Christus
מָשַׁךְ *traxit*
מָשַׁל *præfuit*
נִמְשַׁל *similis fuit*
מָשָׁל parabola
מָשַׁשׁ *palpavit*
מְתִים *homines*
מָתַי *quandò?*
מָתוֹק dulce

נ

נָא quæso!
נְאֻם *dictum*
נָאַף *adulteravit*

מָה quid?
מָהִיר *festinus*
מוּג *liquefieri*
מוֹט nutare
מוּל circumcid.
מוּם *macula*
מֹץ gluma
מוּשׁ *recedere*
מוּת mori
מָוֶת mors
מָחָה *abstersit*
מָחָר cras
מָטָר pluvia
מִי quis?
מַיִם aquæ
מִין *species*
הֵמִיר *mutavit*
מָכַר vendidit
מָלֵא plenus
מֶלַח *sal*
נִמְלַט *evasit*
מֶלֶךְ rex
מִלֵּל *locutus est*
מִן ab, ex
מָנָה *numeravit*
מִנְחָה *munus*
מָנַע *prohibuit*
הִמְסָה *liquefecit*
מָסַךְ *miscuit*

נאץ

לוּן pernoctare
לֹעַ *gula*
לוּץ deridere
לוּשׁ *depsere*
לְחִי *maxilla*
לֶחֶם panis
מִלְחָמָה bellum
לָחַץ *oppreßit*
לָחַשׁ *mußitavit*
לָטַשׁ *acuit*
לַיִל nox
לַיִשׁ *leo*
לָכַד *cepit*
לָמַד didicit
לִמֵּד docuit
לָעַג *subsannavit*
לָעַז *barbarus*
לָקַח accepit
לָקַט *collegit*
לָקַק *linxit*
לָשׁוֹן lingua

מ

מְאֹד valdè
מֵאָה centum
מֵאֵן *renuit*
מָאַס sprevit
מָדַד *mensus est*

כָּרָה *fodit*
כֶּרֶם vinea
כָּרַת excidit
כֶּשֶׂב *agnus*
כָּשַׁל *impegit*
כִּשֵּׁף *præstigiis uti*
כָּשֵׁר *rectus*
כָּתַב scripsit
כְּתֹנֶת *tunica*
כֶּתֶר corona
כָּתַשׁ *contudit*
כָּתַת *contrivit*

ל

לֹא non
מַלְאָךְ angelus
מְלָאכָה *opus*
לָבִיא *Leo*
לֵב לֵבָב cor
לָבָן *albus*
לְבָנָה luna
לְבֵנָה *later*
לָבַשׁ vestiri
לַהַב לַהַט *flamma*
לוּ *utinam!*
לָוָה *mutuò accepit*
לוּחַ tabula
לוּט *obvolvere*

יָרֵחַ luna
יָרֵךְ *femur*
יָרָק *olus*
יָרַשׁ hæres fuit
יָשַׁב *ſedit*
יֵשׁ *eſt*
יָשֵׁן dormivit
יֶשַׁע ſalus
הוֹשִׁיעַ ſalvavit
יָשָׁר rectus
יָתֵד *clavus*
יָתוֹם *pupillus*
יֶתֶר reſiduum

כ

כְּאֵב *dolor*
כָּבֵד *gravis*
כָּבוֹד gloria
כֶּבֶל *compes*
כִּבֵּס *lavit*
כְּבָר *jam*
כָּבַשׁ *ſubegit*
כֶּבֶשׂ ovis
כֹּה ſic
כָּהָה *caligavit*
כֹּהֵן ſacerdos
כֹּחַ vires
כּוּן *aptare*

כֵּן ſic
כּוֹס calix
כָּזָב mendacium
כִּחֵשׁ *abnegavit*
כִּי quoniam
כּוֹכָב ſtella
כָּלָא *clauſit*
כֶּלֶב canis
כָּלָה *finiri*
כְּלִי vas
כָּלַל *perfecit*
כַּלָּה *ſponſa*
כֹּל omnis
כְּלִמָּה *ignominia*
כִּנָּה *cognominavit*
כָּנַס collegit
הִכְנִיעַ *depreßit*
כָּנָף ala
כִּנּוֹר *cithara*
כִּסֵּא thronus
כָּסָה texit
כְּסִיל ſtultus
כֶּסֶל *ſpes*
כֶּסֶף argentum
כַּעַס indignat.
כָּפַל *duplicavit*
כַּף vola
כִּפֵּר *expiavit*
כְּפִיר leunculus

כורה

יָלַךְ *ivit*
הֵילִיל *ejulavit*
יָם mare
יָמִין dextra
יוֹנָה *columba*
יָנַק *suxit*
יָסַד fundavit
יָסַף *addidit*
יִסֵּר erudiit
יָעַד *indixit*
מוֹעֵד *festivitas*
הוֹעִיל *profuit*
יַעַן propter
יָעֵף *lassus*
יָעַץ *consuluit*
יַעַר sylva
יָפֶה *pulcher*
מוֹפֵת *prodigium*
יָצָא *exivit*
הוֹצִיא eduxit
יָצַר formavit
יֶקֶב *torcular*
יָקָר preciosus
יָקֹשׁ *illaqueavit*
יָרֵא timuit
יָרַד descendit
יָרָה *jecit*
הוֹרָה docuit
תּוֹרָה lex

טֹרַח *fatigatio*
טֶרֶם antequam
טָרַף rapuit

יְאֹר *rivus*
יְבוּל *proventus*
יְבֶמֶת *glos*
יָבֵשׁ exaruit
יָגוֹן *mœror*
יָגַע fatigat. est
יָגֹר *metuit*
יָד manus
יָדָה *jecit*
הוֹדָה confiteri
יָדַע novit
יָהּ *DEUS*
יוֹם dies
יָחִיד unicus
יָחַל *speravit*
יָחַם *incaluit*
יַחַשׂ *genealogia*
הֵיטִיב benefecit
יַיִן vinum
הוֹכִיחַ *arguit*
יָכוֹל potuit
יָלַד peperit
יֶלֶד puer

חָרָה *exarsit*
חָרוֹן æstus iræ
חֵרֶם *anathema*
חֶרְפָּה probrum
חָרָשׁ *faber*
חֶרֶשׂ *sardus*
חָשַׁב cogitavit
חשֶׁךְ tenebræ
חָשַׁק *cupivit*
חֹתָם *sigillum*
חָתָן *gener*
חָתַת *consternavit*

ט

טָבַח *mactavit*
טָבַל *intinxit*
טָבַע *immergi*
טָהוֹר purus
טוֹב bonus
טָחַן *moluit*
טַל *ros*
טָלֶה *agnus*
טָמֵא inquina. f.
טָמַן *abscondidit*
טָעָה *erravit*
טָעַם *gustavit*
טַעַם ratio
טַף *parvulus*

טרח

חָלַף *mutavit*
חִלֵּץ liberavit
חֵלֶק *pars*
חָמַד desideravit
חָמַל *pepercit*
חָמַם *incaluit*
חָמָס injuria
חָמֵץ *fermentum*
חֹמֶר *lutum*
חֲמוֹר asinus
חָמֵשׁ quinque
חָנָה *castrametat.*
חָנַךְ *dedicavit*
חָנַן misertus est
חָנֵף *hypocrita*
חֶסֶד benignit.
חָסָה confidit
חָסֵר indiguit
חָפַז *festinavit*
חָפֵץ voluit
חָפֵר *puduit*
חָפַשׂ *scrutatus est*
חֵצִי *dimidium*
חֵץ *sagitta*
חָצֵר atrium
חֹק statutum
חָקַר *investigavit*
חֶרֶב gladius
חָרֵד *tremuit*

חָבַל *cessavit*
חֶדֶר *conclave*
חָדָשׁ novus
חֹדֶשׁ mensis
חוֹב *debitor*
חִידָה *ænigma*
חוּט *filum*
חוּל parturire
חִיל *dolor*
חוּץ foris
חוּשׁ *festinare*
חָזָה *vidit*
חָזָק validus
חֲזִיר *sus*
חָטָא peccavit
חֵטְא *peccatum*
חִטָּה *triticum*
חַי *vivus*
חָיָה vixit
חַיִּים vita
חַיִל vires
חֵיק *sinus*
חִכָּה *expectavit*
חָכָם sapiens
חֵלֶב *adeps*
חֹלִי *morbus*
חִלֵּל *profanavit*
הֵחֵל *incepit*
חֲלוֹם *somnium*

זָכָה זָכַךְ purus fuit
זָכַר *meminit*
זֵכֶר memoria
זָכָר masculus
זוּלַת *præter*
זִמָּה *facinus*
זְמַן *tempus*
זִמֵּר cecinit
מִזְמוֹר Psalmus
זוֹנָה *scortum*
זַעַם *indignatio*
זָעַק *clamavit*
זְעֵר *parùm*
זָקֵן senex
זָקָן barba
זָרָה זָרַק *sparsit*
אֶזְרָח *indigena*
מִזְרָח oriens
זֶרַע semen
זְרוֹעַ brachium

ח

חֶבֶל *dolor*
חֶבֶל *funis*
חָבֵר socius
חָבַשׁ *ligavit*
חַג festum
חָגַר *cinxit*

מְדִינָה Provincia
דור *habitare*
דּוֹר ætas
דוש *triturare*
דָּחָה *impulit*
דַּי *sufficiens*
דָּכָא *contrivit*
דַּל *attenuat.*
דָּלַג *subsiliit*
דָּלַק *arsit*
דֶּלֶת ostium
דָּם sanguis
דָּמָה *similis fuit*
דָּמַם *siluit*
דֶּמַע *lachryma*
דָּרַךְ *calcavit*
דֶּרֶךְ via
דָּרַשׁ *inquisivit*
דֶּשֶׁא herba
דֶּשֶׁן *pinguis*
דָּת jus

ה

הֶבֶל *vanitas*
הָגָה *meditatus e.*
הָדָר *honor*
הוּא ille, ipse
הוֹד *decus*
הָוָה fuit
הוֹן *opes*
הִיא illa
הָיָה fuit
הֵיכָל templum
הָלַךְ ambulavit
הִלֵּל laudavit
תְּהִלָּה *laus*
הֵם הֵן illi, illæ
הָמוֹן *turba*
הֵן הִנֵּה ecce
הָפַךְ *vertit*
הָרַג occidit
הָרָה *concepit*
הַר mons

ז

זְאֵב *lupus*
זֹאת ista
זבוב *musca*
זֶבַח sacrificium
מִזְבֵּחַ altare
זֵד *superbus*
זֶה hic, iste
זָהָב aurum
זֹהַר *splendor*
זָר *alienus*
זַיִת *oliva*

זבה זכך

גנן *protexit*
מגן clypeus
געל *fastidivit*
גער *increpavit*
גפן vitis
גורל *sors*
גרם *os ossis*
גרן *area*
גרע *minuit*
גרון *guttur*
גרש expulit
גשם *imber*
גת *torcular*

ד

דב *ursus*
דבק adhæsit
דבר *locutus est*
דבר *verbum, res*
מדבר *desertum*
דבש *mel*
דג piscis
דגל *vexillum*
דגן *frumentum*
דוד *amicus*
דום *silere*
דון *judicare*
דין judicium

גג *tectum*
גדי *hœdus*
גדל *crevit*
גדול magnus
מגדל *turris*
גדף *blasphemav.*
גדר *sepsit*
גו *corpus*
גוי gens
גול exultare
גוע *exspiravit*
גור *habitavit*
גר peregrin.
גזל *rapuit*
גזה *secuit*
גחל *pruna*
גיא vallis
גלה *migravit*
גלות *exilium*
גלח *rasit*
גלל *volvit*
גלגל *circulus*
בגלל *propter*
גלם *glomus*
גם etiam
גמל retribuit
גמר *perfecit*
גנב *furatus est*
גן hortus

בָּקַע *scidit*
בֹּקֶר manè
בָּקָר *armentum*
בִּקֵּשׁ *quæsivit*
בַּר *filius, purus*
בָּרָא creavit
בַּרְזֶל *ferrum*
בָּרַח *fugit*
בֵּרֵךְ benedixit
בָּרָק *fulgur*
בְּרִית fœdus
בִּשֵּׁל *elixavit*
בֶּשֶׂם *aroma*
בָּשָׂר caro
בִּשֵּׂר *annunciavit*
בַּת filia
בְּתוּלָה *virgo.*

ג

גָּאָה *Excelluit*
גָּאַל redemit
גַּב *gibbus*
גָּבֹהַּ *altus*
גְּבוּל *terminus*
גָּבִיעַ *scyphus.*
גָּבַר *prævaluit*
גֶּבֶר vir
גִּבּוֹר potens

בּוֹא venire
בּוּז *contemptus*
בּוּן *intelligere*
בִּינָה *prudentia*
בּוֹשׁ erubesc.
בָּזָה *sprevit*
בָּזַז *diripuit*
בָּחַן *probavit*
בָּחַר elegit
בָּחוּר *juvenis*
בָּטַח confidit
בָּטַל *cessavit*
בֶּטֶן venter
בֵּין inter
בַּיִת domus
בָּכָה *flevit*
בְּכוֹר *primogenit.*
בְּלִי *absq;*
בָּלָה *invetera.*
בָּלַל *confudit*
בָּלַע *absorpsit*
בִּלְעֲדֵי *præter*
בִּלְתִּי *nisi*
בָּנָה *ædificavit*
בֵּן filius
בַּעַל dominus
בָּעַר *exarsit*
בֶּצַע *quæstus*
בָּצִיר *vindemia*

אַיֵּה *ubi?* Wo
אַיִל *aries* ein Widder
אַיִן non nicht
אִישׁ *vir, aliquis*
אֵל *Deus, fortis*
אָכַל edit essen
הֶאֱכִיל *cibavit* speissen
אַל ne nicht
אֶל- ad zu für
אֱלֹהִים DEUS Gott
אִלֵּם *mutus* ein
אַלְמָנָה *vidua* eine
אָלַף *didicit* lernen
אֶלֶף mille Tausent
אִם si den oder
אֵם mater
אָמַן *nutrivit*
הֶאֱמִין credidit
אָמֵן *verè* es sey also
אָמַר dixit reden
אִמְרָה *sermo* das Wort
אֱמֶת veritas War
אֲנִי ego ich
אַף *etiam* auch
אַף *ira, facies*
אָנַשׁ *egrotavit*
אֱנוֹשׁ homo ein
אֲנָשִׁים *homines*
אָסַף *collegit* samlen

אָסַר *ligavit* binden
אֵפֶר *cinis* gefangener
אֵצֶל *apud*
אוֹצָר *thesaurus*
אָרַב *insidia*
אֲרִי *leo*
אֶרֶז *cedrus*
אֹרַח semita
אֹרֶךְ *longitudo*
אֶרֶץ terra
אָרַר *maledixit*
אֵשׁ ignis
אִשָּׁה fœmina
אָשָׁם *reatus*
אֲשֶׁר *qui, quæ, quod*
אַשְׁרֵי *beatitudines*
אֵשֶׁת Uxor
אֵת *cum*
אֶת- *hunc, hanc*
אַתָּה tu *v.*

ב

בְּאֵר *Puteus*
בָּאַשׁ *fœtuit*
בֶּגֶד vestis
הִבְדִּיל *separavit*
בָּהַל *turbavit*
בְּהֵמָה jumentum

ein Mann
Gottes Hülff

stummer
Widwe

mutter
erziehen
glauben

zeit

zorn
kräncken
mensch
menschen

אֵשׁ *ignis relinquens* äschen. בוס *conculcare* mit dem Fuß. חָפְשִׁי hüpsche *libertas*, אָפָה *coxit* im ofen/ אֶרֶץ *terra*, darin viel Ertz. יִבָּמָה *exclusum* wie ein Bawm/ כֵּלַפּוֹת *mallei*, damit man klopfft/ פַּרְעֹשׁ *pulex* hupfft wie ein Frosch/ שֵׁד *dæmon* thut schaden. *Ignoscant tetrici Catones, quòd commodo tyronum sic ineptio.*

Sequitur nunc

LEXICI

Compendium.

א

159.

אָב Pater vater
אָבַד periit vmkomen
אֶבְיוֹן *egenus* ein armer
אָבַל *luxit* trawren
אֶבֶן lapis ein stein
אֵבוּס *præsepe* eine krippen
אָדַם *rubuit* Röttich sein
אָדָם homo ein mensch
אֲדָמָה humus die erde
אָדוֹן dominus der Herr
אַדִּיר *magnificus* Herrlich
אָהַב amavit lieben
אֹהֶל tentorium eine hütte
אָוָה *desideravit* begeren
אֱוִיל *stultus* ein narr
אָוֶן *nequitia* vntugent
אוֹר lux das Liecht
אוֹת *signum* ein Zeichen
אֹזֶן auris ein ohr
אָח frater bruder
אֶחָד unus einer
אָחַז *apprehendit* greiffe
אַחֵר *alius* ein ander
אַחֲרֵי *post* darnach
אָחוֹת *soror* schwester
אֹיֵב inimicus ein feind

אוה

Quandoque mixtim plura ejusmodi simul contingunt.

Tunc originis ratio est obscurior; ideò nolim omnia pro certis venditare. ut גּוֹרָל κλῆρος. גּיל ἀγαλλιάομαι, שָׁגָה ἀσελγής, כְּסִיל σκολιὸς, לְבָנָה *luna*, בֶּטֶן *venter*, בָּכָה *vagio*, בָּטַח *fido*, קָדוֹשׁ *castus*, תֵּבֵל & חֶלֶד Welt / קֶבֶר Grab/ כַּרְפַּס Carmasin *&c.*

Licet etiam verisimiliter talia fingere.

Modò memoriæ sit consulatur, cui tota hæc tractatio inservit: quia in hoc sterili vocabulorum studio, præsertim apud adultiores, hebetior est, nisi ejusmodi conceptis imaginationibus acuatur. Præibo discipulis hîc viam; sed pacto non ridendi, si quid absurdiusculè commentus fuero. Quid enim nunc interest, an verum sit, modò utile? בָּנָה *πονέω, ædificans,* כְּלִי *χέλυς, vas musicum,* מָטָר *pluvia maturans fruges,* סָפַר *sphæra numeranda,* אוֹצָר *acervus thesaurarius,* בֵּרֵךְ *precor benedictionem,* דֶּשֶׁן *densa pinguedo.* זְאֵב *sævus lupus,* חֶרֶט *stylus, quo in charta scribitur.* פֶּלֶג *rivus in pelagum fluens,* לִין *pernoctare apud lenonem,* כֶּלַח *gelu senectutis,* גִּלַּח *rasit ad calvitiem.* יָגַע *fatigari labore,* Jagen / הֵעִיד *testari* mit dem Eid / לֵבָב & לֵב *cor*, das lebt /

אש

Ut צַדִּיק *δίκαιος.* לָמַד *μαθέω.* אָשַׁף *σοφός.* אָבַשׁ *τηρέω,* הָרָר *ὄρος.* לָשׁוֹן *λόγχη.* אֹכֶל *χιλός,* בָּשָׂר *νοσέω.* הֶבֶל *vilis.* בָּקַב *cavo.* בָּטַל *tulit.* יָקָר *carus,* חָלַל hol. לָקַק lecken/ אָחַז haschen/ אָטַם dammen/ נָפַל fallen. הָרַס reissen. קָפַר poren. חָגַר gurten אָחַר harren.

Aut assumitur nova.

Quæ vel præmittitur, ut רָאָה *ὁράω.* מַר *amarus,* לָבָן *album.* אֱנוֹשׁ Mensch: *vel inseritur, ut* אָבַח *ἄγχω.* שָׁלַל *spolio.* זָרַק *spargo,* זֶרֶם strom. טוּחַ tünchen. זָרָה strewen; *vel postponitur, ut* תָּפַף *τύπτω.* קָרָא *κράζω.* אִישׁ *ἰσχύς.* סֶמֶל *simulachrum,* אֵשׁ *æstus,* פֶּרֶט *particula,* כִּיס kist.

Vel mutatur in cognatam.

Quæ aut est ejusdem organi, ut בָּלָה *παλαιός.* קוֹל *καλέω.* כָּוָה *καίω.* רָוָה *ζέω.* דָּרַךְ *τρέχω.* מָשַׁל *βασιλεύω,* עָגַב *ἀγαπάω,* שְׂרֵקָה *σύριγξ,* אֹהֶל *αὐλή, aula.* פֶּרֶא *ferus.* גָּמָל *camelus,* בַּר *purus,* מָדַד *metior,* פּוּךְ *fucus,* כֶּבֶל *copula,* גָּלַשׁ glatt. גָּדֵר gatter/ שֶׁבַע sieben/ שֶׁבֶר schiffern. הִתֵּל hudlen/ תֹּךְ druck/ עֵבֶר ober/ שָׁאַב & שָׁאַף schöpfen/ בִּיץ pfütz. *aut cognati soni, ut* חָלַק *κολακεύω,* חָרַב *κάρφω,* גָּרַשׁ *grassari,* פִּלֶגֶשׁ *pellex,* חָדָה *gaudeo,* כִּי *quia,* הֵילִיל *ejulare,* heulen/ פָּעַל bueln/ שָׁעָה schawen/ רָעַשׁ rauschen/ לָוָה leyhen/ כָּתַשׁ quetschen/ חָנַן gunnen/ מָזַג mischen/ לָעַג verlachen/ לָבִיא *λέων.* הוּךְ haack/ בָּעַר Fewr/ אַצִּיל Achsel.

Quan-

multis prodit. In aliquibus tamen origo est obscurior. Ut igitur memoriæ subsidia pares, ad hæc attende.

Interdum manet literarum ordo.

Exempla Græca שָׁכַן σκηνόω. שָׁקַף σκοπέω, פָּתָה πείθω. יָדַע εἴδω, חָרַת χαράττω. כָּלָא κλείω, עֵדֶן ἡδονή. סִימָן σημεῖον.

Latina אָגַר *aggero.* בָּרָא *paro,* גֹּלֶם *glomus,* אֹרֶן *ornus.* פִּגֵּר *piger fuit.* נָכָה *neco.* נוּט *nuto.* מוֹט *motus,* קֶרֶן *cornu.* שֶׁמֶן *sumen.* כְּלִמָּה *calumnia.* נֵרְדְּ *nardus.* כַּרְכֹּם *crocum.* טַבּוּר *tuber.* בְּקָרִים *pecora.* שָׂבַר *spero.* שָׁלֵו *salvus.* זָעַף *sævit.* זוּעַ *cieo.* זָרַע *serit.*

Germanica אֵם Amm. מָסַךְ mischen. רֵיחַ riechen. חַיִל hail. הָרַג ver=hergen/ שָׁלַף schelffen/ חָנַק hencken. סָבָא sauffen. סָרִין senden. שִׁלְטוֹן Schuldtheiß. צוּק zwicken. שָׁאַב schöpfen. כָּנַע knien. *Sola vox* שַׂק *saccus in omnibus linguis mansit invariata: quod mirum est & memorabile.*

Aliquando transponitur.

Aut prorsus Retrogradè, ut אָבָה πνέω. סָפַת *posui.* לוֹעַ *gula.* נָשַׁק küssen. נָהַג gehen. עָרַב bürg. שָׁלַף *evulsit,* זָרַם *mersit. Aut Arbitrariè.* נָגַשׁ ἐγγύς. עָתַר ἐρωτάω. זָקֵן *senex.* פָּזַר *sparsit,* בָּסַק *stando.* כָּשַׁף *fascino.* מִכְבָּר *cribrum.* סַבָּל *bajulus.* טוּר *ordo* קָצַר kurtz. בָּצָל zwiebel. כֶּשֶׂב & כֶּבֶשׂ Schaff שֵׁבֶט stab. עֵדֶר herd. מֶכֶר kram.

Sæpè una tollitur.

Ut

Ut רַבִּים אֹהֲבֵי עָשִׁיר *Amici divitis (sunt) multi.* Hunc defectum plerumque compensant Pronomina, *ut* יְשׁוּעָתֵךְ אָנִי *salus tua (sum) ego.*

DE RADICIS Investigatione.

Non novis indiget praeceptionibus; nam qui componere novit, scit etiam resolvere. Ut tamen manuducaris, ad sequentes attende regulas.

ABIICE initiò *formativas derivatorũ* הָאֶמַנְתִּי
Praefixa משֶׁה וְכָלֵב
Verborum augmenta, conjug. ה נ הת
Futurorum א י ת נ
Participiorum מ מת
medio *expletivas vocalium* ו י
fine *nominum* ֶת ָה ֵי ִים ות
verborum תָּ תִּי תֶּם תֶּן נוּ ָה ִי וּ
suffixa ה הוּ הֶם הֶן ו י ךָ כֶם כֶן ךְ כָה נִי נוּ ם
ADDE initio *imperfectorum verborum* א י נ
medio *quiescentium* ו י
geminatorum alteram similem
fini *anomalorum* ה נ ת

DE HARMONIA Originum.

Non dubium est, quin linguae omnes ex Hebraea sint ortae: quod manifesta congruentia in multis

nibus & mandatis, *ut* הַחַיּוֹת רָצוֹא *animalia currere, h. e. currebant.* זָכוֹר אֶת-הַשַּׁבָּת *meminisse Sabbathi, h. e. memento.*

170. Præfixa multoties redundant.

Hinc tot polysyndeta & variæ particularum compositiones. Imò toti libri à superfluo. Vav incipiunt, ut Exod. *Lev. Ios. Iud. Sam. Reg. &c. atq; ab eodem omnes versus libelli Ruth, tantum 8. exceptis. In specie* suavis est pleonasmus præfixi Lamed, post verba quædam intransitiva, *ut* לֶךְ-לְךָ *ito tibi.*

171. Contra deficiunt aliquando.

Ut וַיָּבֹא יְרוּשָׁלַיִם *& venit (in vel ad) Jerusalē. Huc etiam pertinent* Asyndeta, *ut* אָב אֵם *pater (&) mater.*

172. Adverbium negandi subauditur interdum.

E membro præcedenti repetendum, ut Psal. 9. v. 9. תִּקְוַת עֲנִיִּים תֹּאבַד לָעַד *spes pauperum (non) peribit in æternum.* Contrà post adverbia negandi verbum pulchrè reticetur: *ut* בִּקֶּשׁ לֵץ חָכְמָה וָאַיִן Inquirit derisor sapientiam, & non; scilicet invenit eam.

173. Ellipsis verbi substantivi præsentis est perpetua.

Ut

Multis singularibus respondet unum plurale. 166.

Ut אברהם ושרה זקנים *Abraham & Sara senes. Interdum uni singulari collectivo, ut* מתו כל-הצאן *mortui sunt totus grex.*

Etiam honoris causa usurpatur pluralis pro singulari. 167.

Ut אברהם אדניו *Abraham Domini ejus, h.e. Dominus, Gen. 24, 9. Huc refertur vox* אלהים *quæ cũ singulari construitur: quod mysterio nõ prorsus caret.*

In re certò eventura sæpè ponitur præteritum pro futuro. 168.

Frequens id in Prophetis, quoniam apud Deum non est tempus, ut ילד ילד—לנו *Puer natus est nobis; pro, nascetur.* Contrà reperitur etiam Futurum pro Præterito, *ut* גפן ממצרים תסיע *vitem transferes ex Ægypto, pro, transtulisti.* In rebus autem contingentib⁹ indifferenter vel præteritum, vel futurum ponitur pro præsenti, quo Hebræi carent; *ut* אז ישיר ישראל *tunc canebat Israël.*

Infinitivus crebrò nominascit. 169.

Ut דעת לנבון נקל *scire intelligenti facilè est, h.e. scientia.* Interdum etiam pro verbo finito ponitur, præsertim in narrationibus

162. **Verba intransitiva eleganter regunt nomen homogeneum.**

Hoc est, ejusdem originis, & ab eadem radice derivatum; quod Emphasin auget: ut שָׂמַח שִׂמְחָה *lætatus est lætitiâ.*

163. **Affectuum verba certas trahunt præpositiones.**

Quas constructiones usu discernere & ad Lexicon notare oportet, ut דָּבְקָה נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ *adhæsit anima mea post te, h. e. tibi.* גַּנּוֹתִי עַל הָעִיר *protexi super urbem. In Latino vox super ingratè redundat, quæ tam elegans est in Hebræo.*

164. **Infinitivi Emphaticè cum proprio suo finito construuntur.**

Præterito & futuro sæpiùs præponuntur, illisq; significationem augent, ut מוֹת תָּמוּת *moriendo morieris, h. e. certissimè. Imperativis ferè postponuntur, tunc continuationem notant, ut* גִּילוּ גִיל *exultate exultando, i. e. assiduè.*

2. FIGURATA.

165. **Numeri singulares junguntur pluralibus: & contra.**

Numeros hîc accipio, non Grammaticè, sed Arithmeticè, ut חָמֵשׁ שָׁנִים *quinq; anni* חֲמִשִּׁים שָׁנָה *quinquaginta annus, h. e. anni.*

De cujus mutatione suprà R. 45. Quamvis autem proprium sit substantivorum, tamen interdum Adjectivis competit, ut קְצַר אַפַּיִם *brevis facierum, h. e. irascibilis: quod frequens est in participiis nominaliter acceptis, ut* עֹשֵׂה רָע *faciens, h. e. factor mali.* Aliquando plura concatenantur, *ut* מַעֲשֵׂה עֲבֹדַת בֵּית יְהוָה *opus ministerii domûs Domini.* Reperitur etiam Regimen pro Absoluto, *ut* מֵי הַמָּרִים *aquæ amaræ.*

Substantivum cum Adjectivo junctum semper præcedit. 160.

Prorsus contra seriem Germanicam, ut בֵּן חָכָם *filius sapiens,* ein weiser Sohn. Quando autem Adjectivum præcedit, subintelligitur Verbum substantivum EST vel SUNT, *ut* יָשָׁר דְּבַר יְהוָה *Rectum est verbum Domini. Quia Hebræi prædicato plerumq; postponunt Subjectum: quod in proverbiis & breviter dictis probè notandum.*

Verbum nomini convenit etiam genere. 161.

Non numero tantùm & personâ, ut in cæteris linguis; quia Hebræi sexum in verbis quoque discernunt. Supra R. 47. ut אָמְרָה אִשָּׁה *dixit mulier. Itaq; si discrepant, aliud commodè subintelligendum est, ut* אָמַר קֹהֶלֶת *dixit congregatrix, scilicet* נֶפֶשׁ אוֹ חָכְמָה *anima vel sapientia.*

Verba

4. Sæpe irregulariter. Tunc situ differt à Silluk: quod semper finale est in versu. Quãdo initiali scheva præponitur, vocant id à mugitu GAIA, ut דְּעוּ *scitote; cùm verò duabus vocibus interponitur, appellant PESIKA, hoc est, pausam, ut* אֲשֶׁר׀לֹא *qui non: nisi stipetur utrumq; servo Munach; tunc enim* Legarme *dicitur.*

157. SOPH-PASUK claudit omnes versus:

Notaturq; duobus punctis crassioribus: quibus & ego pridem Horas XII occlusi; nunc verò sequens auctarium adjungo.

APPENDICULÆ QUÆdam non pœnitendæ.

DE SYNTAXI.

158. Constructio Hebræa in plerisque congruit cum Latina vel Græca.

Ideò hæc omnia tanquam nota præsupponens, non prolixus ero, sed obiter tantùm, ubi nonnihil deflectant, indicabo.

I. SIMPLEX.

159. Substantivum cum substantivo parit Regimen.

SIGNA EUPHONICA.

Vinculum MACCEPH adhibetur ante, vel post dictiones parvulas. 155.

Ut וְאַף--גַּם—הוּא *quin etiam ipse. Item quoties tonorum collisio metuitur, ut* יְפֵה־־תֹאַר *pulcher formâ. Pronunciantur enim tunc plures sic connexæ voces, sono continuato, instar unius. Nunquam duo verba copulat, sed cætera quæq;. Privat præcedentem accentu suo Musico (nisi fortè quispiam Methego successerit) & corripit ultimas longas in analogas breves, ut* כָּל־־הָעָם *omnis populus,* דַּבֶּר--נָא *loquere quæso!*

Retinaculum METHEG adjungitur tardis prioribus ante contiguas celeriores. 156.

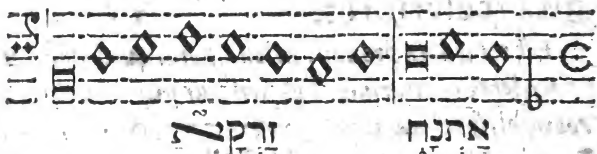
Est retardatæ pronunciationis nota, quod officium præcedenti contrarium. Subscribitur prioribus literis vocis polysyllabicæ 1. post præfixa מ *&* ו *convers. F. ut* הֹלֵךְ *ambulans* מֵאָבִינוּ *à patre nostro* וָאִוָּתֵר *& superfui. 2. post longas, ante scheva mobile, ut* יָדְעוּ *noverunt.* Quâ ratione _. & . defectivè scripta dignoscuntur, *ut* יִרְאוּ *lege Jireu timebunt, non Jiru videbunt. 3. Post breves, ante similem hatephatam, ut* נֶאֱמָן *fidelis. Imò interdum, etsi mutilata fuerit, ut* יֶהְגֶּה *meditabitur. 4. Sæpè*

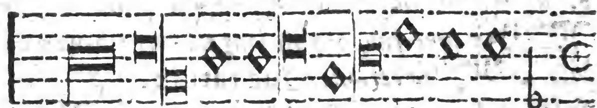
thegi locum occupant: *faciunt hoc Munach, Kadma, Mercha: ante Resia, Sakephk. Geresch, Tiphcha: unde bini accentus uni voci adnascuntur: praesertim in metro, ubi rarior est Methegi usus. Imitantur id quoque excludendi Principes, Tiphcha & Sarka, sed tunc servilem induunt naturam.*

154. Singuli peculiares habent melodias.

Quas pagellarum angustia non capit, dudum autem in Tabulis meis exposui: unde plenius cognoscat, qui volet. Interim accipite has frequentiores; quae continuo usu semper recurrunt.

זקף קטן מרכא טפחא סלוק:

Ad Accentus referuntur.

Octo MINISTRI explent reliquam orationem: nec quicquam distingvunt. 153.

1. *Primus est* MUNACH, omnium officiosissimus, *qui plurimis servit dominis, & in longiori sententia sæpe septies usq; repetitur. Sic pingitur* א֣ *in metro etiam supernè, sic* א *Aliquando mutat nomen cum sono, in voce Milrà, dictus* Hillui: *in Milhel verò* Mekarbel. 2. MAHPACH א֤ *servit soli Pasta: sed in metro etiam aliis, & aliquando supernè locatur, sic* א. 3. MERCHA simplex *inservit regibus Tiphcha & Silluk, ad quos etiam inclinatur, sic* א֥. 4. *Cùm duplicatur, quod rariusculè fit, dicitur* Mercha KEPHULA א֦. 5. DARGA א֧ *plerumque Tesirum antecedit; rariùs & mediatè Resiam.* 6. KADMA א֨ *ponitur tantùm initio vocum, & servit quatuor prioribus Principibus.* 7. *Cui* TELISCHA parvum א֩ *plerumq; præit.* 8. IAREACH-BENIOMO *seu lunula falcata* א֪ *pigerrimus servorum soli Karne-parah ministrat, & hoc quoq; rarenter facit. De his octo ministris observa, quòd* excludantur, ubi spacium deest, *nec remotiores tantùm illorum heroum, qui famulitio abundant, sed & proximus quisq; ac familiarissimus, ubi locus est angustus. Quidam tamen in* voces polysyllabicas vi se intrudunt, & Methegi

tamen prorsus nihil. Nunc enumerabo singulos, unà cum suis famulitiis. 1. PASTA habet communem figuram cū servo Kadma, sed differt ab eo situ. *Is enim (quod & etymon prodit) semper initialis est; hoc vero semper finale: quâ etiam de causâ in penacutis geminatur. Sic autem cum ministris incedit* וְהָרגבבא 2. SARKA *cum famulis sic ingreditur,* הרגבא *In metro tamen ipsemet aliquando servit suis conservis, Mercha & Mahpacho.* 3. TEFIR *duos proximiores ministros habet ambiguos, ulteriores certos. sic* הרגבבא 4. GERESCH Spitzgert *hosce amat* רגבא 5. TELISCHA magnum *admittit solum Munach: sed, ubi spacium id patitur, aliquoties repetitum* רגבא 6. KARNE-PARAH Küehorn/ *hos comites habet* רגבא 7. PAZER *hunc solū* בא *sæpe tamen recurrentem.* 8. TIPHCHA omniū frequentissimus Princeps, *ante singula ferè Athnach & Silluk locatus, utitur uno servo Mercha,* בא. *In metro sæpe initialis est, tunc ei servit Munach* בא 9. GERASCHAIM *aliquando nullum, præsente monosyllabicâ voce, unum habet* בא. 10. SCHALSCHÆLET, *hoc est, catena,* א *Principum pauperrimus ministro caret, quia semper initialis in versu. Unde & in publicum rarò prodit.*

talis consecutio spectatur : גַּבָּא . 2. *ATHNACH* locatur in medietate plerorumque versuū (ratione sensûs, nō syllabarum æstimatâ) & distinguit in colon. *Et ministrat servus Munach, nec procul abest Pr. Tiphcha : unde ista series* גַּבָּא. *Aliquando distingvendi vim amittit, ut Psal. 37. 23. aut prorsus abest.* 3. *REFIA & sequentes*, occupant stationes intermedias, & distingvunt in commata. *Illi servit proximè Munach, consequenter Darga, hoc ordine* גַּבָּא *In metro plerumq; Gæresch, & sæpissimè in eadem dictione, sic* אׄ 4. *SAKEPHKATON vel minor, anteambulones habet, servum Munach (rarò Kadma) & Principem Pasta (rarius putativum regem Ietif) hac serie* גַּבָּא

5. *SAKEPH GADOL, major quidem nomine, sed reipsa pauperrimus regum, famulitio caret, imò ipsemet interdū servit, neq; tunc distinguit. Sic pingitur* אׄ 6. *SÆGOLTA, quem antecedit officiosissimus Munach, & veneratur Princeps Sarka, taliter* גַּבָּא

Decem PRINCIPES tenent loca secundaria ; & distingvunt minutius. 152.

Voco Principes, quos Judæi Reges minores *appellant, ut unâ voce nominem compendiosius. Hi locantur inter Reges stationibus cæteris, & distingvunt curiosius, quàm in ulla lingua fieri solet : sæpè tamen*

149. **Sed retrahuntur, ob vav conversivum futuri.**

Nempe ex ultimâ (propter hoc ipsum corripiendâ) in penultimam, ut וַיֹּסֶף *et addidit. Quod idem accidit vocibus in* הָ ,וּ ,יּ ,ךָ *finitis, quando in pausas cadunt, ut* נָפָלוּ *ceciderunt,* יֹאבֵדוּ *peribunt,* דַּרְכֶּךָ *via tua: in quibus ideò penultima producitur. Econtrà, propter vav conversivum præteriti, trajicitur Accentus ex penultimâ in ultimam, ut* וְאָמַרְתִּי *& dicam.*

150. **Musici Accentus habent certam inter se consecutionem.**

Quæ non arbitraria est, sed certis legibus astricta: prout dicetur. Alia tamen est ratio metri, ubi ob brevitatem versuum multi Accentus, vel coacervantur, vel prorsus excluduntur.

151. **Sex REGES occupant stationes præcipuas, & distinguunt maximè:**

Ideò producunt vocales, ut pridem dixi. Sunt autem in specie hi sex: 1. SILLUK, *regum maximus, qui* periodos distinguit, & in fine omnium versuum reperitur, licet oratio interdum sit incompleta. *Habet ante se proximè ministrum Mercha, & gaudet vicino Principe Tiphcha (nisi ab angustiâ loci excludantur.) unde talis*

Nec est Dageſch propriè, ſed tamen huc referendum. Olim ſubſcribebatur ſic ∴ nunc inſcribitur: & monet, He ſuum eſſe immutabile. Uſurpatur in ſuffixo fœminino הּ ָ atque paucis verbis Lamed-He perfectis, horumq́; derivatis. Et expirat rurſus in vocis incremento, *quando finale eſſe deſiit, ut* אֱלֹהַּ *DEUS* אֱלֹהִים.

CAPUT XII.

DE ACCENTIBUS.

Singulæ voces ſingulos habent Accentus. 147.

Excipe ante Maccepb eſt nullus; contra ſæpè bini adſunt in libris metricis, quando miniſtri, loco Metheg ſuccedunt. Item Paſta in vocibus Milhel geminatur, ut מַמְלְּכֹ֗רֹת *Deniq; in Decalogo ſunt duplices.*

Iíque occupant ſyllabas tono affectas. 148.

Hoc eſt, in voce Milhel penultimam, ultimam in Milrà. Excipe 1. Præpoſitivi *Accentus ſunt, Teliſcha magnum ſemper; Tiphcha & Mahpach interdum, in metro. tunc illud Meaiela, hoc Jetiſ dicitur.* 2. Poſtpoſitivi *Teliſcha parvum, ſarka, ſegolta, & paſta: quod propterea in penacutis geminatur.*

Sed

tiales nihil præcedit, finales verò tono afficiuntur. Ex-
cipe 1. imprimitur etiã initialibus, post He
cum Patha, Sægol, vel Kametz notatum
perq; Maccepsh præmissum, *ut* מַה-יַּעֲשֶׂה-לָּנוּ
quid faciet nobis? 2. *reperitur etiam Inhabilibus in*
regulariter alicubi inscriptũ, ut Prov. 14. 10. מָרַּת *a*
maritudinẽ. Alias tamen ut plurimũ ejus absenti
am, productione vocaliũ compẽsant, ut supra dictum

144. Sed literæ schevatæ Dagesch
non recipiunt, nisi fuerit origina
le, vel characteristicum.

Præsertim verò schevatum Iod futuri, & Mem
participiale. Item literæ duplicatæ, id simpliciter
respuunt, post ה *præfixum, & Vav conversivum, u*
וַיְהִי *& fuit,* הַמְכַסֶּה *tegens. Ubi autem ante co*
reptionẽ aderat, ibi manet, ut עִצְּבוֹן *dolor, ex* עִצָּבוֹן

145. Deficientis literæ absentia, post
longas quoque, sed accentuatas,
pei Dagesch notatur.

Ideò Defectiva, si possunt, longas suas in incremẽ
to corripiunt: ut אֵם *mater,* אִמִּי; *sin minus, Dagesch*
etiam longis postponunt, ut סֹבּוּ *circũdate, quod e*
locum habet post longas pro brevib9 positas, ut אַתָּה
tu. Item post breve sægol suffixorum הוּ *&* נִּי.

146. MAPPIK inscribitur soli ה fina
li mobili.

Nec

בָּרָא Dominus creavit. Præterea ipsi scheva æquiparatur ejus vicarium Patha-genufa, ut רָקִיעַ בְּתוֹךְ firmamentum in medio. Sed in vox שְׁתַּיִם duæ, videtur Dagesch post mobile scheva suscepisse: cum tamen revera mutum sit.

Nisi scheva illud fuerit primitivum, vel è longâ correptum. 142

Ut לִדְבַשׁ melli, כִּדְבַר juxta verbum בִּלְבַב in corde עִבְדוּ servite, ex עֲבֹד לֵבָב דָּבָר: sic quoq; שִׁכְבוּ cubate, quāvis sit ex שְׁכַב quia Patha pro Holē positum erat. Huc refertur Scheva post Hateph seu vocalē parvā, Hateph, ob subsequens Scheva, destitutā, ut בֶּאֶרְבָה insidiemur Prov. 1. v. 11 pro בְּאַהֲבָה vel בְּאָרְבָה, תַּהַרְגוּ occidetis Ezech. 9. v. 6. pro תַּהַרְגוּ vel תְּהַרְגוּ, נֶהֶפְכוּ versi sunt. 1. Sam. 4. v. 19. Esa. 34. 9. Jerem. 30. 6. וַיֶּאֶסְפוּ & congregaverunt, 2. Par. 24. v. 11. Item Caph suffixorum ךְ כֶן כֶם ut אוֹצַרְכֶם thesaurus vester. Olim aspiratis ejusmodi literis imponebatur lineola RAPHE; at, quoniam ex absentia Dagesch agnoscuntur; hodie meritò exolevit.

Dagesch FORTE inscribitur omnibus literis, præterquam gutturalibus & Resch, quando præcedit eas brevis vocalis tono cassa. 143

Ut צַדִּיק justus, זִמֵּר cecinit. Intelligitur hinc, cur medianis tantùm inscribatur; quia nempe initiales

140. **Tandem differentiæ causâ recedunt quædam â regulis.**

Ut שָׁלִישׁ *tribunus, pluraliter* שָׁלִישִׁים *retinet suum Kametz contra regulam 116. ne confundatur cum* שְׁלִישִׁים *tertii. Sic & alibi passim supersunt Irregularia quædam, quæ rectiùs usu, quam præceptis discuntur: & quia particularium non est regula vel scientia, potiùs in sedes suas ad Lexicon, quam huc sunt referenda.*

CAPUT XI.

DE DAGESCH ET punctò Mappik.

141. **Dagesch Lene imprimitur literis** בְּגַדְכְּפַת **ab initio sentetniæ: itē post scheva mutum, vel ejusdem, vel diversæ dictionis.**

Ut בְּרֵאשִׁית *in principio, Genes. 1. vers. 1.* מִשְׁפָּט *judicium,* דֶּרֶךְ־גַּבָּרָה *via horti.* Intelligitur autem scheva mutum, sub omni finali literâ mobili, *ut* עַל־כֵּן *propterea.* Omittitur ergò Dagesch post quiescentes, *ut* לֹא כֵן *non sic:* nisi accentu distinctivo sint oneratæ, *ut* וְהָיָה כְּעֵץ *eritq; sicut arbor, Psal. 1. vel He puncto Mappik notatum, ut* בְּצִדָּהּ תָּשִׂים *in ejus latere pones. Et nomen Dei per Adonai lectum semper imprimit Dagesch, ut* יְהוָה

Ut פֶּתַח *ostium*, אֹרַח *semita* שַׁעַר *porta.* Excipe לֶחֶם *panis.* NB. Et hoc Patha deinceps ubique prorsus ut ipsum ſægol mutatur: *quia omnis vicaria vocalis eadem est ratio, quæ ſua principalis.*

Zeri & Holem verborum, propter ultimas gutturales, mutantur in Patha. 138.

Ut נֶטַע *plantas*, יִשְׁלַח *mittet. Item propter Reſch, quod ſæpe gutturalibus æquiparatur, ut* שִׁבַּר *confregit. Præcipuè verò propter ſignificationem intranſitivam, ut* יִשְׁכַּב *jacebit.*

Deniq; ſimplicis Euphoniæ gratiâ, permutantur aliquando Zeri cum Hirek: Schurek cum Kybbutz: & hoc cum Kametz-hatuph. 139.

1. *In Hiphil indifferenter dicimus* הִפְקִיד & הִפְקֵד *ſed illud per Hirek frequentius cum præfixis & ſuffixis, hoc per Zeri crebriùs cum Vav converſivo.* 2. *Schurek potiſsimùm ante aliud Schurek in Kybbutz tranſit, ut* יָקֻמוּ *ſurgent.* 3. & *Kametz-hatuph conjugationis Hophal ſimiliter ſæpe in Kybbutz migrat, ut* הָשְׁלַךְ & הֻשְׁלַךְ *projectus est.*

Tan-

134. **Scheva mobile sub gutturali, mutatur in Hatephpatha.**

Ut חֲסִידִים *pii,* חֲבֵרְךָ *socius tuus,* שָׁחֲטוּ *mactarunt. Excipe,* interdum ex origine Zeri convertitur in Hatephsægol, *ut* שֶׁאֱלָתִי *petitio mea. Rarò est Hatephpatha sub non-gutturali, ut* רִבֲבוֹת *myriades.*

135. **Scheva mutum sub ultimis עחח intellectum, mutatur in Pathagenusa.**

Necesse autem est, ut una ex quatuor longis י ו ה praecedat, *ut* שְׂמַח *lætare,* יַצְמִיחַ *germinabit,* כֹּחַ *virtus,* נָטוּעַ *plantatus. Idem fit, quando caderet scheva mutum sub easdem penultimas, ut* לָקַחַתְּ *accepisti f. Evanescit verò iterum hoc path. furtivum, in incremento vocis, ut* אֱלוֹהַּ *DEUS Plur.* אֱלֹהִים.

136. **Patha ante ה ח ע gutturales kametzatas, mutatur in sægol vicarium.**

Ut אַחִים *fratres,* אֶחָיו *fratr. ejus,* בֶּעָנָן *in nubem,* כֶּעָשֶׂב *sicut gramen*

137. **Vicissim sægol ante ultimas, item sub & ante penultimas ה ח ע mutatur in PATHA VICARIUM.**

Ut

Retracti verò Accentus, ſcheva verbi in Kametz, & ſuffixi in Sægol producunt. 131.

Ut יָצָאוּ *exiverunt*, עַבְדֶּךָ *ſervus tuus. Huc referuntur formæ* אָנִי *ego, &* פֶּרִי *fructus. Excipiuntur autem quæ* propter originem Zeri, vel Holem *poſtulant, ut* הִשָּׁמֵרוּ *cavete* יִפֹּלוּ *cadet*, חֹלִי *morbus. Item ſerviles voculæ* לָךְ בָּךְ *quæ vocales in pauſis tranſponunt.*

Terminale patha cum ſuffixis producitur in Kametz. 132.

Verbum autem debet eſſe finitum (nam Infinitivorum Patha corripitur) & ſuffixa levia, ut שְׁמַע *audi,* שְׁמָעֵנִי. Idem accidit vocali ſcheva inde oriundo, *ut* דָּקְרוּ *transfixerunt,* דְּקָרוּהוּ.

Diſſyllaba Milhel quieſcentia, contrahuntur in unam longam. 133.

1. Kametz & ſægol, præſente vav, in Holem: *ut* מוֹת יְשָׁרִים *mors rectorum, ex* מָוֶת.
2. Patha & Hirek par præſente Jod in Zeri; *ut* חֵילִי *robur meum, ex* חַיִל. *Fit hoc utrumque in Incremento vocis & regimine.*

II. PERMUTATIO,

præcipuè ob gutturales.

Scheva

128. **Hatephata verò ante ſcheva, producitur abjecto hateph.**

Hoc eſt, tres compoſita ֲ ֱ ֳ *amittunt ſua duo puncta, ſi alia ſequantur: ut* חֲכָמִים *ſapientes, in regimine* חַכְמֵי *ſic* יַאַסְפֵּ *congregabit, plur.* יַאַסְפוּ. *item* חֳלִי *morbus,* חָלְיוֹ. NB. *Alias ſæpe euphoniæ gratia, brevi abjecta, remanet ſolum hateph, ut* יַעֲלֹז & יַעְלֹז *exſultabit,* יֶחְפְּרוּ יֶחֱפָּרוּ יֶאְשְׁמוּ *Pſal. 34. v. 6. & 22.*

129. **Excluſum Dageſch producit breves** ַ ִ ֻ **in analogas longas** ָ ֵ וֹ.

Accidit propter literas gutturales & taninam, hoc eſt, has quinq; א ה ח ע ר, *quæ à puncto dageſch abhorrent, & pro illo præcedentem vocalem producunt: ut* אֲפָאֵר *ornabo,* יֵעָשֶׂה *fiet,* מֹרַק *exterſum eſt. Sæpè tamen cum* aſpirationibus hæc compenſatio negligitur; *ut* אֲרַחֵם *miſerebor,* תְּבַהֵל *duces.*

130. **Accentus diſtinctivi producunt Patha & Sægol in Kametz.**

Ut אֱלֹהָי *Deus meus,* גָּבֶר *vir. Et in ſpecie nomen* אָרֶץ *terra, cum præfixis ſemper Kametz habet, etiam extra pauſam. Vav quoq;, vicino accentu, per* ָ *præfigitur, niſi ſenſus ſit incompletus, ut* וָכֶשֶׂב וָעֵז *& agnus & capra. Multa verò ſægol immutabile retinent, ut* מֶלֶךְ צֶדֶק *&c. quæ Michol recenſet, pag. 205. a.*

sub literis איתן, *ob naturam gutturalium, quamvis non sit ex Zeri, ut* אֶשְׁמְרָ *custodiam,* יֶהְפְּרוּ *confundentur.* 3. Si fuerit ex holem nominis, vel ante holem verbi, producitur in Kametzhatuph, *ut* גֹּרֶן *area,* גָּרְנִי *area mea, sic* שְׁמֹר *custodi,* שָׁמְרָה.

At sub finem concurrentium prius producitur ad analogiam originis. 126.

Nempe 1. ex sægol ortum, vertitur in patha, *ut* אִוֶּלֶת *stultitia,* אִוַּלְתּוֹ 2. ex Zeri in sægol, *ut* אֲזַמֵּר *psallam,* אֲזַמְּרֶךָּ 3. ex holem in Kametzhatuph, *ut* צִפֹּרֶן *unguis,* צִפָּרְנֶיהָ.

Scheva mobile ante hatephatam, producitur in similem mediocrem. 127.

Ut הָאֱנוֹשׁ *sicut homo,* בָּעֳנִי *in afflictione,* לַעֲבָדִים *servis. NB. Vicissim sub media gutturali, post mediocrem convertitur in similem hatephatam: ut* נַעַר *puer,* נַעֲרָה *puella,* פֹּעַל *opus,* פָּעָלְךָ *opus tuum.*

Specialis est contractio ... octo punctorum ad .. duo, in לֵאמֹר *dicendo &* בֵּאלֹהִים *cum Deo. Item* ... *ad* _ *in* לַאדֹנָי *Domino. Quod etiam usuvenit in nomine tetragrammato, quia ab antiquo per* אֲדֹנָי *lectum fuit, ut* לַיהוָה בַּיהוָה.

Hate-

mox dicetur infra. 3 Hôlem nominum, ראש caput, & יום dies, pluraliter transit in Kametz, ut ימים ראשים.

CAPUT X.

DE PRODUCTIONE Vocalium & reliquis mutationibus.

I. PRODUCTIO.

125. **Duorum Schevajim initio vocis concurrentium, prius producitur in Hirek.**

Hoc Hirek regulariter est parvum, ut בכלי *in vase. At ubi Jod sequitur, ejecto Scheva fit magnum, ut* ביהודה *in Iudæâ. Et quando per alias causas posterius Scheva mutatur, redit prius postliminio, ut* שפחה *ancilla, Plur.* שפחות. *Excipe 1. si prius scheva ortum fuerit ex Sægol (vel patha vicario) tunc* sub & ante gutturalem, producitur in Patha, *ut* חסד *misericordia* חסדך. *Quod idem fit in aliis XXX. vocibus, e quibus communiores sunt* מלך *rex,* דרך *via.* נפש *anima,* רגל *pes,* קרן *cornu,* כרם *vinea,* קשת *arcus, &c.* 2. Ex Zeri oriundum, sub gutturali elevatur in Sægol, ut חפץ *voluptas,* חפצו *voluptas ejus. Sic & pauca sub nongutturali ex segol orta redeunt in primigenium sægol; ut* נגד *coram,* נגדך *coram te, sic* לכת *ire,* לכתך *ire te. Idem accidit* שוא *scheva sub*

Kametz fit Patha, *ut* מַה־טֹּב *quàm bonum?* ex Zeri ſægol, ut וַיֹּאמֶר *& dixit,* אֶת־בֶּן־בָּקָר *filium bovis, hoc eſt, vitulum:* ex Holem Kametzhatuph, ut כָּל־אֲשֶׁר *omne quod.*

Terminationes regiminis Kametz & Zeri, corripiuntur in Patha. 123.

Ut מוּסַר אֵל *caſtigatio Dei,* מִשְׁעַן לֶחֶם *baculus panis, ex* מוּסָר *&* מִשְׁעָן. *Inde eſt, quod & fœmininum* ָה *tunc in* ַת *convertitur, ut ſup. dict. Excipe, Zeri aliquando manet, ut* מָגֵן שָׁאוּל *ſcutum Saulis: præſertim in monoſyllabis. Et* אָב *Pater,* אָח *frater Jod aſſumunt.* At in ֶה finita faciunt ֵה *ut* מִקְנֵה צֹאן *poſſeſſio pecudis.*

Finale Zeri quodcunque: Item Holem & Patha verbi, ob incrementum, corripiuntur in Scheva. 124.

Oportet autem accentum unà promoveri, ut עִלֵּג *balbus. Plur* עִלְּגִים *Sic ex* אֶשְׁמֹר *fit* אֶשְׁמְרֵהוּ *cuſtodiam illum. Ex inſin.* פְּתֹחַ *fit* בִּפְתְחִי *dum aperirem ego. Huc refer formam* דְּבַשׁ *mel. Excipe 1.* Zeri manet, poſt Kametz, vel Scheva, *ut* שָׁכֵן *vicinus* שְׁכֵנִים: זְאֵב *lupus* זְאֵבִים *& in quibusdam monoſyllabis. At* בֵּן *filius facit* בָּנִים *2.* Patha verbi finiti *cum ſuff. Lev. in Kametz producti, mox*

ut penultimum fiat finale, velut עֲטֶרֶת *corona, Plur.* עֲטָרוֹת

120. **Etiam præcedens Zeri vel Holem sic corripitur.**

Ut סְפָרִים *libri,* רְתָמִים *juniperi, ex* סֵפֶר *&* רֹתֶם *Sed ex* origine Holem, cognationis causa sæpius fit Hatephkametz, *præsertim sub gutturali, ut* חֹדֶשׁ *mensis, Plur.* חֳדָשִׁים; *rarius sub alia, ut* קָדָשִׁים *sanctitates.*

121. **Crescentium defectivorum longæ corripiuntur in analogas breves.**

Scilicet Kametz in Patha, *ut* חָם *calidus,* חַמִּים; Zeri in Hirek, *ut* לֵב *cor,* לִבִּי; Holem in Kametz hatuph, *ut* חֹן *miserere,* חָנֵּנִי; *frequentius tamen* in Kybbutz, *ut* עֹז *robur,* עֻזִּי. *Denique quorundam Patha quoque in Hirek, ut* צַד *latus,* צִדִּים. *Et solus articulus* אֵת *differentiæ causa facit* אֶת

122. **Propter accentum retractum, vel ablatum, terminales longæ corripiuntur in cognatas breves.**

Quando in pausa, vel cum Vav conversivo tonus ad præcedentem rejicitur, aut accentus, propter vinculum Makceph, prorsus aufertur, tunc ex Kametz

Eædem longæ & in priori- 117.
bus ſyllabis regiminis, corripi-
untur in ſcheva.

Oportet autem vocis tonum Milrà fuiſſe, ut כְּבוֹד אֵל *gloria Dei,* כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם *ſtellæ cœlorum,* לְבַב אָדָם *cor hominis, ex abſolutis* כָּבוֹד לֵבָב כּוֹכָבִים:

Sed impuræ manent immu- 118.
tabiles ubique.

Hoc eſt, quæcunque Dageſch, vel quieſcentem includunt, *ſive exprimatur ea, ſeu ſubintelligatur tantùm, ut* סָרִיסִים *eunuchi* מֵישָׁרִים *rectitudines* בָּתֵּי הָעִיר *domus urbis. Huc refer* מָ *Kametz ſub Mem defectivorum, ut* מָגִנִּי *ſcutum meum.*

Omne ſægol vocis Milhel cre- 119.
ſcentis, corripitur in ſcheva.

Ut צִדְקוֹ *juſtitia ejus, ex* צֶדֶק. *Quo etiam ſægol formæ* שֶׁכֶם *& Hirek formæ* פְּרִי *referuntur, ut* שִׁכְמוֹ *humerus ejus,* פִּרְיוֹ *fructus ejus. Excipe,* Sægol finale pluraliter in Kametz tranſit, *ut* דְּרָכִים *via ex* דֶּרֶךְ. *ſic* צְבָיִים *capreæ, ex* צְבִי. *Quod etiam ſcheva fœmininorum inde oriundum æmulatur, ut* כִּבְשׂוֹת *quod ipſum eſt ex Maſc.* כֶּבֶשׂ. *At in* ת *finita prius illud abjiciunt, ut*

adhæret He, ut קוּמָה *surge,* אֲבָרְכָה *benedicam. Nominibus additum significationem auget, tunc ordinarium He propter Euphoniam in Tav mutatur, ut* יְשׁוּעָתָה *saluberrima salus. Elicitur aliquando è Kametz finali, quod semper intellectum He post se trahit, ut* נָתַתָּה *dedisti,* עִמְּכָה *tecum. Nun jungitur verbis in Hirek M vel Schurek finitis, ut* יָדְעוּן *sciverunt. Rarius etiam IOD & VAV per paragogen redundant.*

CAPUT IX.
DE CORREPTIONE
Vocalium.

115. **Omnes quindecim vocales variè mutantur.**

Vel longæ in breves, quæ Allevatio *dicitur: vel vicissim hæ in illas, quæ vocatur* Elevatio *: vel etiam ejusdem quantitatis inter se mutuò permutantur. Quod præcipuum est hujus linguæ artificium, quamvis vulgò ferè neglectum.*

116. **Antepenultimæ longæ, Kametz & Zeri, corripiuntur in Scheva.**

Quando scilicet, propter incrementum vocis, locum sortiuntur retrò tertium ab accentu: sive id fiat in formatione pluralis, aut fœminini, seu additione suffixi, ut זְקֵנִים *senes,* רְחוֹקָה *longinqua,* קְרֹבַי *propinquus meus, ex* זָקֵן רָחוֹק קָרוֹב.

Quædam particulæ singularium, aliæ pluralium more suffixa suscipiunt. 112.

SING. ut הִנְּךָ *ecce tu!* לְבַדּוֹ *tantùm ipse. PLUR. inserto jod. ut* אֵלֵינוּ *ad nos,* עֲלֵיכֶם *super vos,* בֵּינֵיהֶם *inter illos. Pauciores VERBA imitantur, ut* הִנְנִי *ecce ego!* אֵינֶנּוּ *non ille,* עִמָּנוּ *nobiscum. Quæ varietas usu discernenda est.*

Ex præfixorum cum suffixis coalitu, voculæ quædam serviles oriuntur. 113.

Quæ ad nullam radicem referri possunt, quia ex meris servilibus literis constant, ut בִּי *in me,* בְּךָ *in te,* בּוֹ *in illo,* בָּנוּ *in nobis,* בָּכֶם *in vobis,* בָּהֶם *in illis. Sic* לִי לְךָ לוֹ לָנוּ *&c. mihi, tibi, illi, nobis. Et in pausa* בָּךְ לָךְ *vocalibus transpositis. Caph tunc* מוֹ *assumit, ut* כְּמוֹנִי *sicut ego; & Mem ferè reduplicatur, ut* מִמֶּנִּי *à me,* מִמֶּנּוּ *a nobis & ab illo. Quæ cuncta in Lexico frustrà quæsiveris.*

PARAGOGE.

Suffixis æquiparantur literæ הן paragogicæ. 114.

Quæ nudam Emphasin inducunt, nil aliud significant. Usus earum creber est in metro; præsertim verò Imperativis (accentu manente) & Futuris sæpè adhæ-

109. Verba Præterita mutant terminationes ה ־ in ת ־ ¶ תָּ in ת ¶ תְ in תִי ¶ תֶם & תֶן in תֻ ¶ Futura נָה in ו ¶ Imperfecta suum ה quoque amittunt.

Ut מלאתָ *implevisti*, מִלְאתַנִי *implevisti me*, עָנָה *respondit*, עָנָנִי *respondit mihi*, *NB. Habent etiam* personæ 3. Fœmin. præteritorum alias anomalias plures, *quas ob raritatem nunc omitto.*

110. In Hirek magnum, vel Schurek terminata, suffixa simpliciter admittunt.

Nec indigent alio glutine, vel intercedente vocali, quod superioribus Regulis derogat, ut מָצָאתִי *inveni*, מְצָאתִים *inveni eos*, גֵּרְשׁוּ *expulerunt*, גֵּרְשׁוּהוּ *expulerunt illum. Eadem est ratio Kybbutz Euphonici, ut* יִקָּחֻהוּ *accipient eum*,

111. Inseritur aliquando Nun schevatum inter vocem & suffixum.

Quod ideò Epentheticum *appellabimus, ut* יְשַׁבְּחוּנְךָ *laudabunt te*, יִמְצָאֻנְנִי *reperient me.*

a mutati

ה ...

a luon

bus implet
chi. NB.
praterm
raritatem

vel Sch
nplic

cedem
at vt
pala

Sch

עֲצַתְכֶם *consilium vestrum*, חֶפְצֵיהֶם *desideria illorum.* Verba singularium rationes sequũtur, *ut* עֲצָרְכֶם *occlusit vos.*

כֶן adhærescunt per Kametz, solis futuris per Zere. 106.

Significant idem quod præcedentia הֶם הֶן *sed junguntur ferè tantùm vocibus in mobilem finitis, ut* לְשׁוֹנָם *lingua eorum*, גְּרוֹנָן *guttur illarum*, יוֹשִׁיעֵם *salvabit ipsos. NB. Mem in metricis libris sæpè Vavholem paragogicum assumit, ut* כִּסָּמוֹ *operuit eos.*

Nomina singularia Masculina ה tollunt; fœminina verò id in ת convertunt. 107.

ut שָׂדֶה *ager*, שָׂדִי *ager meus*, שְׁאֵלָה *petitio*, שְׁאֵלָתִי *petitio mea. Excipe* פֶּה *os, He in Iod convertit, quod ante suffixum Iod cedit vicissim: quam formam quoq;* אָב *pater*, אָח *frater*, חָם *socer, assumto Iod æmulantur.*

Pluralia masculina ם. abjiciunt, fœminina Jod assumunt. 108.

Ut דְּבָרִים *verba*, דְּבָרֶיךָ *verba tua.* צְדָקוֹת *justitiæ*, צִדְקוֹתָיו *justitiæ ejus. Sic & dualia;* עֵינַיִם *oculi*, עֵינֵינוּ *oculi nostri. Excipe Iod cum* ם & ן *omittitur, ut* אוֹצְרוֹתָם *thesauri ipsorum.*

Verba

Significat illa, ILLIUS, illi, illam, in fœminino genere, ut בַּעְלָהּ *maritus ejus.* יַלְדֶיהָ *nati illius. Impropriè verbis annectitur, ut* יַשְׁפִּילֶהָ *humiliabit eam.* NB. Huc refertur ה ָ locale, *quod significat VERSUS, tenus, usq;, & terminationes corripit, nè accentum loco moveat: ut* אַרְצָה *terram versus.*

103. נָּה Verbale annectitur omnibus per sægol & dagesch.

Significat idem quod præcedens He, nisi quòd verbis peculiariter competit, ut יַלְבִּשֶׁנָּה *vestiet eam.*

104. נוּ Raphatum postulat Zeri; sed in præteritis Kametz.

Significat Nos, nobis; NOSTER, stra, strum, (in quo differt ab altero נּוּ *dagessato tertiæ personæ s. m. quod requirit .. & significat EUM, ut* יַצִּילֵנּוּ *eripiet eū) ut* גֹּאֲלֵנוּ *redēptor noster,* הִצִּילָנוּ *liberavit nos.*

105. Gravia כֶם כֶן הֶם הֶן copulantur constructis; singularibus per scheva, pluralibus per zeri.

Priora כֶם כֶן *significant vos, vobis, VESTER, stra strum; illud in Masc. hoc in Fœm. gen: at posterior.* הֶם הֶן *ILLORUM, illis, illos, ILLARUM, illis, illas. Hæc quatuor vocantur* Gravia, *(ad differentiam reliquorum, quæ* Levia *sunt) & junguntur formis constructis, h. e. ut in Regimine solent, mutatis, ut*

עצתכם

sermo est, cujuscunque tandem generis sit illa vox cui adhæret, ut עִצְּבוֹנֵךְ *dolorem tuum, sc. Eva, ex* עִצָּבוֹן *masculino.* שְׁעָרַיִךְ *portas tuas, sc. Ierusalem;* יַשְׂבִּיעֵךְ *satiabit te.*

ו Nominale cohæret singularibus per holem; pluralibus per Kametz. 100.

Significat ille, ILLIUS, illi, illum, ut חַרְבּוֹ *gladius ejus,* בְּגָדָיו *vestes ipsius. Rarò & impropriè verbis adhæret, ut* יִרְדְּפֵנְוּ *persequetur eum.*

הוּ Verbale cohæret plerisq; per Zeri: solis præteritis per Kametz. 101.

Significat idem quod præcedens vav; sed usu differt, & propriè verborum est, ut בְּשָׁכָהוּ *momordit illum,* אֶקְשְׁרֵהוּ *ligabo eum. Nec assuitur Nominibus, nisi tantùm in* ה.. *finitis, ut* עָלֵהוּ *folium ejus. NB. Huc reducendum est* compositum suffixum נּוּ *quod per sægol adhæret ut* אֲגִידֶנּוּ *indicabo illi. Est enim loco* נְהוּ.. *receptum, & vulgò perperam pro primitivo habetur.*

ה Nominale annectitur singularibus per Kametz & mappik: pluralibus verò per sægol & Kametz. 102.

Signi-

ribus per hirek: pluralibus contractè per patha.

Significat MEVS, mea, meum, per omnes casus & numeros, ut אֵלִי *Deus meus.* יָדִי *manus mea.* צָרוֹתַי *afflictiones meæ, per crasin, pro* צָרוֹתַיי

97. נִי Verbale suffigitur præteritis per patha, reliquis per Zeri.

Significat MEI, mihi, me. sicut præcedens Iod: nisi quòd verbis tantùm competit: ut לְקָחַנִי *accepit me,* זָכְרֵנִי *memento mei,* יַגִּידֵנִי *annunciabit mihi.*

98. ךָ Masculinum jungitur nominibus singularibus per scheva; pluralibus per sægol: verbis more singularium.

Significat TUUS, a, um tibi, te: quando virum alloquimur, ut זְקָנְךָ *barba tua,* סְפָרֶיךָ *libri tui* גִּדֶּלְךָ *magnificavit te.*

99. ךְ Fœmininum jungitur singularibus & verbis per Zeri; pluralibus per patha cum hirek.

Significatione non differt à præcedenti ךָ *sed genere tantùm; & usurpatur cum de re Fœminina sermo*

retinet usitatam punctationem, nisi quòd accentum, differentiæ causâ, trajicit ad ultimam, ut שָׁמַרְתָּ *custodiisti; hinc* וְשָׁמַרְתָּ *& custodies.*

CAPUT VIII.

DE SUFFIXIS.

Docet, quomodo inseparabiles literæ vocibus sint suffigendæ.

Hebræi loco Pronominum utuntur literis vocum tergo affixis. 95.

Habent & separata quædam Pronomina, sed quorum usus est rarior. Inseparabilium verò discrimen & significata cognosces è tabula.

	3.		2.	1.
Sing.	הָ ה	הוּ ו	ךָ | ךְ	נִי י
	illa	*ille*	*tu*	*ego*
Plur.	הֶן ן	הֶם ם	כֶם | כֶן	נוּ
	illæ	*illi*	*vos*	*nos*
	Fœm.	*Masc.*	*F. M.*	*Com.*

י Nominale suffigitur singularibus 96.

ut לְמֶלֶךְ לְדָוִד *regi Davidi.* *Beth* IN *vel per*, *ut* בְּעֵץ בַּיַּעַר *per lignum in sylva.*

Nota. *Lamed in* לְאֹם *&* לְבַר *non est præfixum, sed prostheticum; servile quidem, inseparabiliter tamen adhærens.*

93. **Illud scheva multas ob causas mutatur:**

1. in Hirek p. *si socium scheva sequitur, ut* בִּבְרָכָה *in benedictione.* *2. in* Hirek m. *si Jod schevatum sequitur, ut* לִישׁוּעָה *saluti, scheva sublato.* *3. ante katephatam in* similem brevem, *ut* וַאֲנִי *& ego,* בֶּאֱמֶת *in veritate.* *4. prope accentum distinctivum in* Kametz, *ut* וָדֶשֶׁן *& pinguedo* *5. Solum Vav ante aliud scheva, vel literam labialem* בּוּמַף *assumit* Schurek, *ut* וּכְלִי *& vas,* וּבֵן *& filius. Nisi fortè accentus distinctivus, ut dixi, Kametz poscat, veluti* וָמֵתוּ *& mortui sunt.* Et hæc omnia secundum generales regulas, hîc per anticipationem adductas.

94. **At Vav conversivum futuri per patha & dagesch præfigitur.**

Facit tunc ex significatione futuri Præteritum: ut יִשְׁלַח *mittet,* וַיִּשְׁלַח *& misit. Quod frequens est & elegans. Ante Aleph suscipit compensativum Kametz,* אֲחַבֵּר *componam, hinc* וָאֲחַבֵּר *& composui. Ante Jod schevatum dagesch amittit, ut* יְדַבֵּר *loquetur; hinc* וַיְדַבֵּר *& locutus est. Quando vicißim præteritum in futurum convertit,* seti-

Significat QVI, quæ, quod, quòd, ut שֶׁכָּכָה *quod sic. Frequentius est apud Rabbinos.*

HE emphaticum per patha, sequente dagesch. 89.

Respondet articulo, vel pronomini demonstrativo, ut הַמֶּלֶךְ *ille rex. Quando dagesch excluditur, habet Kametz; (interdum tamen manet patha) ut* הָרְשָׁעִים *hi impii. Nisi aliud Kametz sequatur; tunc enim ante gutturalem est sagol vicarium, ut* הֶעָנָן *hæc nubes.*

Et plerunq; rursus excluditur à literis כְּלְב succedaneis, residua vocali ad illas translata. 90.

Ut כַּמֹּץ *sicut gluma,* בַּקָּצִיר *in messe,* לָאִישׁ *huic viro, pro* לְהָאִישׁ בְּהַקָּצִיר כְּהַמֹּץ*. Succedaneas voco, quia in locum exclusi He succedunt. Si quis ab initiali situ Antecedaneas appellare mavult, non repugno.*

He interrogativum per hateph-patha. 91.

Quærit AN? num? ut הֲרָצַחְתָּ *nunquid occidisti?*

VAV, CAPH, LAMED, BETH, præfiguntur communiter per scheva. 92.

Vav significat ET, ut וְאָב וְאֵם *& pater & mater. Item convertit verborum tempora; de quo mox. Caph sonat SICUT, ut* כָּאָדוֹן כָּעֶבֶד *sicut Dominus, sic servus. Lamed HUIC, vel hujus, ut*

Significat illa, ILLIUS, *illi, illam, in fœminino genere, ut* בַּעְלָהּ *maritus ejus.* יְלָדֶיהָ *nati illius. Impropriè verbis annectitur, ut* יַשְׁפִּילֶהָ *humiliabit eam.* NB. Huc refertur הָ locale, *quod significat* VERSUS, *tenus, usq; & terminationes corripit, nè accentum loco moveat: ut* אַרְצָה *terram versus.*

103. נָּה Verbale annectitur omnibus per sægol & dagesch.

Significat idem quod præcedens He, nisi quòd verbis peculiariter competit, ut יַלְבִּשֶׁנָּה *vestiet eam.*

104. נוּ Raphatum postulat Zeri; sed in præteritis Kametz.

Significat Nos, nobis; NOSTER, *stra, strum, (in quo differt ab altero* נּוּ *dagessato tertiæ personæ s. n. quod requirit .. & significat* EUM, *ut* יַצִּילֵנּוּ *eripiet eũ) ut* גֹּאֲלֵנוּ *redẽptor noster,* הִצִּילָנוּ *liberavit nos.*

105. Gravia כֶם כֶן הֶם הֶן copulantur constructis; singularibus per scheva, pluralibus per zeri.

Priora כֶם כֶן *significant vos, vobis,* VESTER, *stra strum; illud in Masc. hoc in Fœm. gen: at posterior.* הֶם הֶן ILLORUM, *illis, illos,* ILLARUM, *illis, illas:* *Hæc quatuor vocantur* Gravia, *(ad differentiam, reliquorum, quæ* Levia *sunt) & junguntur formis constructis, h. e. ut in Regimine solent, mutatis, ut* עַצְתְכֶם

sermo est, cujuscunque tandem generis sit illa vox cui adhæret, ut עִצְּבוֹנֵךְ *dolorem tuum, sc. Evæ, ex* עִצָּבוֹן *masculino.* שְׁעָרַיִךְ *portas tuas, sc. Ierusalem;* יַשְׂבִּיעֵךְ *satiabit te.*

ו Nominale cohæret singularibus per holem; pluralibus per Kametz. 100.

Significat ille, ILLIUS, *illi, illum, ut* חַרְבּוֹ *gladius ejus,* בְּגָדָיו *vestes ipsius. Rarò & impropriè verbis adhæret, ut* יִרְדְּפוֹ *persequetur eum.*

הוּ Verbale cohæret plerisq; per Zeri: solis præteritis per Kametz. 101.

Significat idem quod præcedens vav; sed usu differt, & propriè verborum est, ut נְשָׁכָהוּ *momordit illum,* אֶקְשְׁרֵהוּ *ligabo eum. Nec assuitur Nominibus, nisi tantùm in* ה.. *finitis, ut* עָלֵהוּ *folium ejus. NB. Huc reducendum est* compositum suffixum נּוּ *quod per sægol adhæret ut* אַגִּידֶנּוּ *indicabo illi. Est enim loco* ..הוּ *receptum, & vulgò perperam pro primitivo habetur.*

ה Nominale annectitur singularibus per Kametz & mappik: pluralibus verò per sægol & Kametz. 102.

Signi-

ribus per hirek: pluralibus contractè per patha.

Significat MEUS, mea, meum, per omnes casus & numeros, ut אֵלִי *Deus meus.* יָדִי *manus mea.* צָרוֹתַי *afflictiones meæ; per crasin, pro* צָרוֹתַיי

97. כִּי Verbale suffigitur præteritis per patha, reliquis per Zeri.

Significat MEI, mihi, me. sicut præcedens Iod: nisi quòd verbis tantùm competit: ut לְקָחַנִי *accepit me,* זָכְרֵנִי *memento mei,* יַגִּידֵנִי *annunciabit mihi.*

98. ךָ Masculinum jungitur nominibus singularibus per scheva; pluralibus per sægol: verbis more singularium.

Significat TUUS, a, um tibi, te: quando virum alloquimur, ut זְקָנְךָ *barba tua,* סְפָרֶיךָ *libri tui* גִּדֶּלְךָ *magnificavit te.*

99. ךְ Fœmininum jungitur singularibus & verbis per Zeri; pluralibus per patha cum hirek.

Significatione non differt à præcedenti ךָ *sed genere tantùm; & usurpatur cum de re Fœmininâ sermo*

retinet usitatam punctationem, nisi quòd accentum, differentiæ causâ, trajicit ad ultimam, ut שָׁמַרְתָּ *custodiisti; hinc* וְשָׁמַרְתָּ *& custodies.*

CAPUT VIII.

DE SUFFIXIS.

Docet, quomodo inseparabiles literæ vocibus sint suffigendæ.

Hebræi loco Pronominum utuntur literis vocum tergo affixis. 95.

Habent & separata quædam Pronomina, sed quorum usus est rarior. Inseparabilium verò discrimen & significata cognosces è tabula.

3.		2.		1.	
ה הָ	ו הוּ	ךְ	ךָ	י נִי	Sing.
illa	*ille*	*tu*		*ego*	
ן הֶן	ם הֶם	כֶן	כֶם	נוּ	Plur.
illæ	*illi*	*vos*		*nos*	
Fœm.	*Masc.*	*F.*	*M.*	*Com.*	

י Nominale suffigitur singularibus 96.

ut לְדָוִד לְמֶלֶךְ *regi Davidi. Beth IN vel per, ut* בְּעֵץ בַּיַּעַר *per lignum in sylva.*

Nota. Lamed in לְאֹם *&* לְבַר *non est præfixum, sed prostheticum; servile quidem, inseparabiliter tamen adhærens.*

93. Illud scheva multas ob causas mutatur:

1. in Hirek p. *si socium scheva sequitur, ut* בִּבְרָכָה *in benedictione. 2. in* Hirek m. *si Jod schevatum sequitur, ut* לִישׁוּעָה *saluti, scheva sublato. 3. ante hatephatam in* similem brevem, *ut* וַאֲנִי *& ego,* בֶּאֱמֶת *in veritate. 4. prope accentum distinctivum in* Kametz, *ut* וָדֶשֶׁן *& pinguedo 5. Solum Vav ante aliud scheva, vel literam labialem* בומף *assumit* Schurek, *ut* וּכְלִי *& vas,* וּבֵן *& filius. Nisi forte accentus distinctivus, ut dixi, Kametz poscat, veluti* וָמֵתוּ *& mortui sunt.* Et hæc omnia secundum generales regulas, hîc per anticipationem adductas.

94. At Vav conversivum futuri per patha & dagesch præfigitur.

Facit tunc ex significatione futuri Præteritum: ut יִשְׁלַח *mittet,* וַיִּשְׁלַח *& misit. Quod frequens est & elegans. Ante Aleph suscipit compensativum Kametz,* אֲחַבֵּר *componam, hinc* וָאֲחַבֵּר *& composui. Ante Jod schevatum dagesch amittit, ut* יְדַבֵּר *loquetur; hinc* וַיְדַבֵּר *& locutus est. Quando vicissim præteritum in futurum convertit, veti-*

Significat QVI, quæ, quod, quòd, ut שֶׁכָּכָה *quod sic. Frequentius est apud Rabbinos.*

HE emphaticum per patha, sequente dagesch. 89.

Respondet articulo, vel pronomini demonstrativo, ut הַמֶּלֶךְ *ille rex. Quando dagesch excluditur, habet* Kametz; *(interdum tamen manet patha) ut* הָרְשָׁעִים *hi impii. Nisi aliud* Kametz *sequatur; tunc enim ante gutturalem est sagol vicarium, ut* הֶעָנָן *hæc nubes.*

Et plerunq; rursus excluditur 90.
à literis כְּלֵב succedaneis, residua vocali ad illas translata.

Ut כַּמֹּץ *sicut gluma,* בַּקָּצִיר *in messe,* לָאִישׁ *huic viro, pro* לְהָאִישׁ בְּהַקָּצִיר כְּהַמֹּץ. *Succedaneas voco, quia in locum exclusi* He *succedunt. Si quis ab initiali situ Antecedaneas appellare mavult, non repugno.*

He interrogativum per hateph-patha. 91.

Quærit AN? num? ut הֲרָצַחְתָּ *nunquid occidisti?*

Vav, caph, lamed, beth, præfiguntur communiter per scheva. 92.

Vav significat ET, *ut* וְאָב וְאֵם *& pater & mater. Item convertit verborum tempora; de quo mox. Caph sonat* SICUT, *ut* כְּאָדוֹן כְּעֶבֶד *sicut Dominus, sic servus. Lamed* HUIC, *vel hujus, ut* ל

Non igitur novis egent regulis, sed superiorum convenienti applicatione. v. g. Pe Iod & Lamed He simul

יָרָה הוֹרָה הוֹרֵיתִי מוֹרָה מוֹרִים אוֹרָה תּוֹרָה יוֹרֶה יוֹרִי

Pe Nun & Lamed He simul.

נָטָה הִטָּה הִטֵּיתִי אַטֶּה תַּטֶּה

In talibus sæpè unica tantùm radicalis superest. Sic de aliis formis mixtis. Tripliciter nihil simul imperfectum est, ne vox omninò transformetur. Nec duæ imperfectæ sunt contiguæ: ideò media Vav, in verbis Lamed He movetur, ut קָוָה *קִוִּיתָ קִוִּיתִי*

CAPUT VII.

DE PRÆFIXIS.

Docet, qua ratione serviles literæ, nominibus propriis מֹשֶׁה וְכָלֵב comprehensæ, vocibus cohæreant.

87. MEM præfigitur per Hirek, sequente Dagesch.

Significat AB, EX, PRÆ: ut מִבַּיִת *è domo,* מִכֶּסֶף *præ argento. Quando dagesch locum non reperit, commutatur Hirek in Zeri compensativum, ut* מֵאֵל *â Deo.*

88. SCHIN per sægol, sequente Dagesch.

Signi-

Ut שָׁתוּ *biberunt, pro* שָׁתְהוּ, תְּגַלּוּ *pro* תְּגַלְיהוּ. *Excipe: Fœminina Præteritorum id in Tav mutant, ut* רָצְתָה *voluit f.* Cæterùm ad asyllabica hîc quoq; referuntur ים. & ות Participiorum.

Typus in He desinentium.

גָּלָה גָּלִית גָּלִיתִי גָּלְתָה גָּלוּ *Pr. Kal.*
גֹּלֶה גֹּלִים גָּלוּי אֶגְלֶה תִּגְלֶה *Par. & F.*
נִגְלָה נִגְלֵיתָ נִגְלֵינוּ הִגָּלֵה אֶגָּלֶה *Niphal.*
גִּלָּה גִּלִּיתָ מְגַלֶּה גַּלֵּה אֲגַלֶּה *Pihel.*
הִגְלָה הִגְלִיתָ מַגְלֶה הַגְלֵה אַגְלֶה *Hiph.*

Propter Vav conversivum futura patiuntur Apocopen. 85.

1. He cum vocali abjicitur, ut וַיֵּרָא *& apparuit, ex F. N.* יֵרָאֶה *2. Tunc scheva primæ radicalis mutatur in segol, ut* וַיִּבֶן *& ædificavit, ex* F. K. יִבְנֶה *3. Sic & augmentum antecedens Hiphil, ut* וַיֶּפֶר *& fœcundavit: ex* יַפְרֶה *4. at Kal aliquando in Zeri, ut* וַנֵּפֶן *& respeximus, ex* נִפְנֶה *5. Media radicalis Iod amat cognatum Hirek, ut* וַיְהִי *& fuit, ex* יִהְיֶה

DUPLICITER IMPERFECTA. 86.

Quæ dupliciter imperfecta sunt, utramq; simul anomaliam sustinent.

Non

ribus per hirek: pluralibus contractè per patha.

Significat MEVS, mea, meum, per omnes casus & numeros, ut אֵלִי *Deus meus.* יָדִי *manus mea.* צָרוֹתַי *afflictiones meæ; per crasin, pro* צָרוֹתַיי

97. כִי Verbale suffigitur præteritis per patha, reliquis per Zeri.

Significat MEI, mihi, me, sicut præcedens Iod: nisi quòd verbis tantùm competit: ut לְקָחַנִי *accepit me,* זָכְרֵנִי *memento mei,* יַגִּידֵנִי *annunciabit mihi.*

98. ךָ Masculinum jungitur nominibus singularibus per scheva; pluralibus per sægol: verbis more singularium.

Significat TUUS, a, um tibi, te: quando virum alloquimur, ut זְקָנְךָ *barba tua,* סְפָרֶיךָ *libri tui* גִּדֶּלְךָ *magnificavit te.*

99. ךְ Fœmininum jungitur singularibus & verbis per Zeri; pluralibus per patha cum hirek.

Significatione non differt à præcedenti ךָ *sed genere tantùm; & usurpatur cum de re Fœminina sermo*

retinet usitatam punctationem, nisi quòd accentum, differentiæ causâ, trajicit ad ultimam, ut שָׁמַרְתָּ *custodiisti; hinc* וְשָׁמַרְתָּ *& custodies.*

CAPUT VIII.

DE SUFFIXIS.

Docet, quomodo inseparabiles literæ vocibus sint suffigendæ.

Hebræi loco Pronominum utuntur literis vocum tergo affixis. 95.

Habent & separata quædam Pronomina, sed quorum usus est rarior. Inseparabilium verò discrimen & significata cognosces è tabula.

3.		2.	1.	
ה הָ	ו הוּ	ךָ ךְ	י נִי	
illa	*ille*	*tu*	*ego*	*Sing.*
ן הֶן	ם הֶם	כֶם כֶן	נוּ	
illæ	*illi*	*vos*	*nos*	*Plur.*
Fœm.	*Masc.*	*F. M.*	*Com.*	

י Nominale suffigitur singularibus 96.

ut לְמֶלֶךְ לְדָוִד *regi Davidi. Beth IN vel per, ut* בְּעֵץ בַּיַּעַר *per lignum in sylva.*

Nota. Lamed in לְאֹם *&* לְבַד *non est præfixum, sed prostheticum; servile quidem, inseparabiliter tamen adhærens.*

93. Illud scheva multas ob causas mutatur:

1. in Hirek p. *si socium scheva sequitur, ut* בִּבְרָכָה *in benedictione. 2. in* Hirek m. *si Jod schevatum sequitur, ut* לִישׁוּעָה *saluti, scheva sublato. 3. ante katephatam in* similem brevem, *ut* וַאֲנִי *& ego,* בֶּאֱמֶת *in veritate. 4. prope accentum distinctivum in* Kametz, *ut* וָדָשֶׁן *& pinguedo 5. Solum Vav ante aliud scheva, vel literam labialem* בּוּמַף *assumit* Schurek. *ut* וּכְלִי *& vas,* וּבֵן *& filius. Nisi forte accentus distinctivus, ut dixi, Kametz poscat, veluti* וָמֵתוּ *& mortui sunt.* Et hæc omnia secundum generales regulas, hîc per anticipationem adductas.

94. At Vav conversivum futuri per patha & dagesch præfigitur.

Facit tunc ex significatione futuri Præteritum: ut יִשְׁלַח *mittet,* וַיִּשְׁלַח *& misit. Quod frequens est & elegans. Ante Aleph suscipit compensativum Kametz,* אֲחַבֵּר *componam, hinc* וָאֲחַבֵּר *& composui. Ante Jod schevatum dagesch amittit, ut* יְדַבֵּר *loquetur; hinc* וַיְדַבֵּר *& locutus est. Quando vicissim præteritum in futurum convertit, veti-*

Significat QVI, quæ, quod, quòd, ut שֶׁכָּכָה *quod sic. Frequentius est apud Rabbinos.*

HE emphaticum per patha, sequente dagesch. 89.

Respondet articulo, vel pronomini demonstrativo, ut הַמֶּלֶךְ *ille rex. Quando dagesch excluditur, habet Kametz; (interdum tamen manet patha) ut* הָרְשָׁעִים *hi impii. Nisi aliud Kametz sequatur; tunc enim ante gutturalem est segol vicarium, ut* הֶעָנָן *hæc nubes.*

Et plerunq; rursus excluditur à literis כְּלְּבְ succedaneis, residua vocali ad illas translata. 90.

Ut כַּמּוֹץ *sicut gluma,* בַּקָּצִיר *in messe,* לָאִישׁ *huic viro, pro* לְהָאִישׁ בְּהַקָּצִיר כְּהַמּוֹץ*. Succedaneas voco, quia in locum exclusi He succedunt. Si quis ab initiali situ Antecedaneas appellare mavult, non repugno.*

He interrogativum per hateph-patha. 91.

Quærit AN? num? ut הֲרָצַחְתָּ *nunquid occidisti?*

VAV, CAPH, LAMED, BETH, præfiguntur communiter per scheva. 92.

Vav significat ET, ut וְאָב וְאֵם *& pater & mater. Item convertit verborum tempora; de quo mox. Caph sonat SICUT, ut* כַּאֲדֹנָיו כְּעֶבֶד *sicut Dominus, sic servus. Lamed HUIC, vel hujus, ut*

Non igitur novis egent regulis, sed superiorum convenienti applicatione. v. g. Pe Iod & Lamed He simul

יָדָה הוֹרָה הוֹרֵיתִי מוֹדֶה מוֹדִים אוֹדֶה תּוֹדָה יוֹדֶה יוֹדוּ

Pe Nun & Lamed He simul.

בָּטָה הִטָּה הִטֵּיתִי אַטֶּה תַּטֶּה

In talibus sæpè unica tantùm radicalis superest. Sic de aliis formis mixtis. Tripliciter nihil simul imperfectum est, ne vox omninò transformetur. Nec dua imperfecta sunt contigua: ideò media Vav, in verbis Lamed He movetur, ut קָוָה קִוִּיתָ קִוִּיתִי

CAPUT VII.

DE PRÆFIXIS.

Docet, qua ratione serviles literæ, nominibus propriis מֹשֶׁה וְכָלֵב comprehensæ, vocibus cohæreant.

87. MEM præfigitur per Hirek, sequente Dagesch.

Significat AB, EX, PRÆ: ut מִבַּיִת *è domo,* מִכֶּסֶף *præ argento. Quando dagesch locum non reperit, commutatur Hirek in Zeri compensativum, ut* מֵאֵל *à Deo.*

88. SCHIN per sægol, sequente Dagesch.

Signi-

Ut שָׁתוּ *biberunt, pro* שָׁתְהוּ , תִּגְלוּ *pro* תִּגְלְיהוּ. *Excipe : Fœminina Præteritorum id in Tav mutant, ut* רָצְתָה *voluit f.* Cæterùm ad asyllabica hîc quoq; referuntur ־ִים. & ־ֹת Participiorum.

Typus in He desinentium.

גָּלָה גָּלִיתָ גָּלִיתִי גָּלְתָה גָּלוּ *Pr. Kal.*
גֹּלֶה גֹּלִים גָּלוּי אֶגְלֶה תִּגְלֶה *Par. & F.*
נִגְלָה נִגְלֵיתָ נִגְלֵינוּ הִגָּלֵה אֶגָּלֶה *Niphal.*
גִּלָּה גִּלִּיתָ מְגַלֶּה גַּלֵּה אֲגַלֶּה *Pihel.*
הִגְלָה הִגְלֵיתָ מַגְלֶה הַגְלֵה אַגְלֶה *Hiph.*

Propter Vav conversivum futura patiuntur Apocopen. 85.

1. He cum vocali abjicitur, ut וַיֵּרָא *& apparuit, ex F. N.* יֵרָאֶה *2. Tunc scheva primæ radicalis mutatur in segol, ut* וַיִּבֶן *& ædificavit, ex* F. K. יִבְנֶה *3. Sic & augmentum antecedens Hiphil, ut* וַיֶּפֶר *& fœcundavit : ex* יַפְרֶה *4. at Kal aliquando in Zeri, ut* וַנֵּפֶן *& respeximus, ex* נִפְנֶה *5. Mediæ radicalis Iod amat cognatum Hirek, ut* וַיְהִי *& fuit, ex* יִהְיֶה

DUPLICITER IMPERFECTA. 86.

Quæ dupliciter imperfecta sunt, utramq; simul anomaliam sustinent.

Non

LAMED HE.

82. Omnia præterita terminantur in הָ.

Futura & Participia in הֶ.

Imperativi in הֵ.

Infinitivi imitantur Imperativos. Sed in Kal & Niphal desinunt in הֹ Constructi per omnes Conjugationes in וֹת

Ut נִפְדָּה *redemptus est,* הִשְׁגָּה *seduxit,* יַמְרֶה *rebellabit ,* יִכָּרֶה *fodietur ,* קֹנֶה *poßidens ,* מְכַסֶּה *tegens ,* צְלֵה *assa,* הֲמֵסֵּה *liquefac,* רְדוֹת *dominari ,* הִשָּׁנוֹת *iterari. Excipe solum Pahul Kal , quod* ה *in* י *mutat, ut* תָּלוּי *suspensus.*

83. Augmenta Syllabica mutant He in Jod quiescens.

Quod per præteritum Kal habet Hirek: ut רָאִינוּ *vidimus. Per cætera sæpius zeri, ut* נִשְׁבֵּיתָ *captus es. Per futura segol, ut* תִּזַּכֶּינָה *purificabunt f.*

84. Asyllabica He prorsus ejiciunt, cum vocali antecedenti, ad quam, si Hirek magnum est, Jod quoq; pertinet.

LAMED ALEPH.

Præteritorum Aleph, in Kal, & initiis paſsivorum (h. e. 3. ſing. m.) poſtulat Kametz (quod in Hophal & Pyhal etiam ad futurum extenditur) in cæteris zeri. 79.

Ut in Kal בָּרָא בָּרָאתָ *creavit, viſti. Niphal* נִמְצָא *repertus eſt,* נִפְלֵאתִי *mirabilis fui. Pihel* קִנֵּאתָ *invidiſti. F. Hoph.* אָמְצָא *inveniar. Fut. Pyhal* אֲמֻצָּא *&c. NB. Si ſit cum augmento conſequente aſyllabico, regulare eſt. ut* מָצְאָה *invenit f. Sic etiam in Hiphil Hirek vulgare, juxta analogiam paradigmatis* פָּקַד*, occurrit. ut* הֶחֱטִיא *ad peccandum induxit.*

Futurorum fœmininæ plurales exeunt in אנָה. 80.

Ut תִּטְמֶאנָה *polluentur f. Aliàs terminale Holem Kal, transit in Kametz, ut* אֶצְבָּא *militabo. Et futuris accenſentur Imperativi, ut* כְּלָא *claude,* מְצֶאנָה *invenite f.*

Participia fœminina contrahuntur in את. 81.

ut צָמֵאת*, ſitiens, pro* צְמֵאָת

LA-

ſolo verba Ayn Iod à verbis Ayn Vav diſcrepant. 3. Totum Niphal exit in Holem, *ut* נָכוֹן *paratus eſt: niſi quòd illud ante aliud Holem elicitum (in quod augmenta conſequentia ſyllabica, in præterito Niphal & Hiphil, ſcheva mutum ante ſe convertunt, ad imitationem defectivorum ſecunda)* Euphoniæ *gratiâ, in ſchurek migrat, ut* נְכוּנוֹתָ *paratus fuiſti.* 4 *In præterito Hiphil terminativum Hirek, vel Zeri, manet, licèt augmentum conſequens ſyllabicum accedat, ut* הֲקִימוֹתָ *ſurgere feciſti. Eſt tamen & alia forma, in qua vulgatum patha.*

Comparatio Quieſcentium Ayn cum Defectivis Ayn.

Ut illorum congruentia & diſcrepantia maniſeſtiùs appareant.

סַב סַבּוֹתָ סַבּוּ אָסוֹב תָּסוֹב } *Kal.*
קָם קַמְתָּ קָמוּ אָקוּם תָּקוּם
quarum media Iod אָגִיל תָּגִיל

נָסַב נְסַבּוֹתָ אִסַּב תִּסַּב } *Niph.*
נָקוֹם נְקוּמוֹתָ אֶקּוֹם תִּקּוֹם

סוֹבֵב סוֹבַבְתָּ מְסוֹבֵב אֲסוֹבֵב } *Pih.*
קוֹמֵם קוֹמַמְתָּ מְקוֹמֵם אֲקוֹמֵם

הֵסֵב הֲסִבּוֹתָ מֵסֵב מְסִבִּים אָסֵב } *Hiph.*
הֵקִים הֲקִימוֹתָ מֵקִים מְקִימִים אָקִים
interdum הֵקַמְתָּ

AYN VAV vel JOD.

Quæ ita nominantur respectu Infinitivorum: Nam præteritis rectius assignatur medium Aleph, unde etiam juxta regulas sequentes ita resolvuntur, quasi v. g esset קָאַם *&c.*

In plerisque conveniunt cum geminatis,

Nempe 1. quòd graves Holem in prima habent, excluso dagesch, & insuper ultimam (ad æmulationem gemmatorum) loco secundæ quiescentis duplicant; ut קוֹמַמְתִּי קוֹמַמְתָּ קוֹמֵם*, erexit, xisti, xi. 2. Leves mediam cum prævia vocali expurgunt, ut* שַׂמְתָּ שַׂמְתִּי *posuisti, sui. 3. Augmenta antecedentia longas amant, ut* אָבוּס *calcabo,* הֵטִיב *benefecit.* הוּסַר *remotus est. 4. Assyllabica initialibus simpliciter adjunguntur, ut* סָר *recedens, fœm.* סָרָה*. Quod imitatur syllabicum* בָּה *& in Kal participiorum* ים*. &* ות*, ut* קוּמְנָה *surgite f.* קָמִים *surgentes v.* קָמוֹת *surgentes f.*

In solis terminationibus nudis discrepant.

Nam 1. Præteritum & participium Kal definit in Kametz, ut שָׁב *reversus est & reventens. 2. futurum Kal (& Imper.) terminatur frequentius in schurek, ut* אָקוּם *surgam. Et quorum media Jod est, in Hirek, ut* אָגִיל *exultabo. In quo solo*

pro Zeri posteriori redit ordinarium scheva, ut תֵּשְׁבִי *sedebis f.*

74. Ab Imperativo & Infinitivo Kal Jod exulat.

Ibi terminatione Zeri, hîc paragoge ת... *assumta, cui præsens vocalis locum cedit, ut* שֵׁב *sede,* רֶדֶת *descendere.*

75. Niphal mutat Jod schevandum in Vav quiescens in Holem; dagessandum in mobile.

Ut נוֹלַד נוֹלַדְתָּ נוֹלַדְתִּי *natus est, fuisti, fui.* אִוָּסֵר תִּוָּסֵר יִוָּסֵר *erudiar, eris, etur.*

76. Hiphil habet Vavholem, Hophal verò Schurek: utrumq; pro Jod schevando, puncto augmenti antecedentis excluso.

Ut הוֹשִׁיב *collocavit,* מוֹסִיף *addens,* מוּרָע *notum, pro* הֵיְשִׁיב *&c.*

Typus â Jod incboatorum.

Kal.	שֶׁבֶת שֵׁב אֵשֵׁב תֵּשֵׁב
Niph.	נוֹבַשׁ נוֹשַׁבְתָּ הִוָּשֵׁב אִוָּשֵׁב
Hiph.	הוֹשִׁיב הוֹשַׁבְתָּ מוֹשִׁיב אוֹשִׁיב
Hoph.	הוּשַׁב הוּשַׁבְתָּ מוּשָׁב אוּשַׁב

CAPUT VI.

DE QUIESCENTIBUS.

Docet inflectere verba, quorum prima est א vel י aut secunda ו vel י aut tertia א vel ה

PE ALEPH.

In futuro Kal incipiunt ab Holem (א in prima singulari abjecto) & desinunt in zeri. 72.

Ut תֹּאכַל יֹאכַל נֹאכַל *edes, et, emus: pro* תֹּאכֵל יֹאכֵל. *Pro Zeri est quandoq; Patha, ex generali ratione R. 59. ut* יֹאבַד*, peribit. NB. In Imperat. (quantum attinet singularem masculinam, ac pluralem fœmininam) & Infin. Kal Aleph notatur cum ... ut* אֱמֹר *dic. Cætera sunt regularia. Quemadmodum etiam major horum verborum pars per totum analogiam imitatur.*

PE JOD.

In futuro Kal incipiunt & desinunt in zeri. 73.

Jod ceu supervacaneo plerumq; omisso: ut אֵלֵךְ *ambulabo,* תֵּרֵד *descendes,* יֵשֵׁב *sedebit.* Excipe: aliqua retinent Jod, sed cum Hirek; & desinunt in patha, *ut* אִירַשׁ *poßidebo,* תִּיקַץ *evigilabis,* יִישַׁן *dormiet. Si aliquid in fine accedit, & simul removetur accentus, pro*

70. **Et ſcheva mutum ante ſe convertunt in Vav holem.**

Ut חַנּוֹתָ חַנּוֹתִי חַנּוֹתֶם חַנּוֹנוּ *miſertus fuiſti, fui, ti fuiſtis, fuimus. At* בָּה *futurorum (quo & imperativi, alias futura prima dicti, pertinent) Jod in Sagol quieſcens ante ſe regit, ut* תְּהֱלֵיבָה *incipient ſ.*

71. **Aſyllabica junguntur terminationi initiali.**

Idem ſunt quod Quieſcentia, nempe augmenta ־ָה . י ו *atq; ſimpliciter adhærent, ut* שֹׁם *obſtupeſce. F.* שֹׁמִי *pl.* שֹׁמּוּ *manente accentu, & Dageſch etiam poſt longam impreſſo.*

Typus Geminatorum.

סָבַב סָבַבְתָּ סָבַבְתִּי סָבְבָה סָבְבוּ } *Pr. Kal.*
סַב סַבּוֹתָ סַבּוֹתִי סַבָּה סַבּוּ }

אֶסְבּוֹב תִּסְבּוֹב תִּסְבְּבוּ תִּסְבּוֹבְנָה } *Fut. K.*
אָסֹב תָּסֹב תָּסֹבּוּ תְּסֻבֶּינָה }

נִסְבַּב נִסְבַּבְתָּ אֶסָּבֵב תִּסָּבֵב } *Niph.*
נָסַב נְסַבּוֹתָ אֶסַּב תִּסַּב }

סִבֵּב סִבַּבְתָּ מְסַבֵּב אֲסַבֵּב } *Pih.*
סוֹבֵב סוֹבַבְתָּ מְסוֹבֵב אֲסוֹבֵב }

הִסְבִּיב הִסְבַּבְתָּ הִסְבִּיבוּ מַסְבִּיב אַסְבִּיב } *Hiph.*
הֵסֵב הֲסִבּוֹתָ הֵסֵבּוּ מֵסֵב אָסֵב }

CA- D

Nudum Hiphil desinit in zeri, Futuraq; Niphal in patha. 67.

Nudum, hoc est, augmento consequente non auctum, ut הֵחֵל *incepit*, יִמַּד *mensurabitur.*

Augmenta antecedentia, vicino accentu, habent Kametz. 68.

Ut תָּחֹם *incalesces. Excipe in F. Niphal brevis manet, ut* יִדַּל *attenuabitur. In prat. & part. Hiphil est Zeri, ut* מֵצַל *obumbrans. In tota Hophal est Schureck immutabile, ut* יוּשַׁר *vastabitur. Remoto accentu, pro* ָ *vel* ֵ *redit ordinarium, ut* מְצִלִּים *obumbrantes.*

Consequentia syllabica resolvunt vocales longas in analogas breves. 69.

Syllabica idem sunt quod Mobilia, (quo nunc etiam He participale pertinet) & corripiunt Kametz in patha, ut בָּמַק *contabescens, plur.* בְּמַקִּים*. Zeri in Hireck p. ut* הֵרֵק *comminuit,* הֲרִקּוֹ*. Holem in Kybbutz, ut* תָּסֹךְ *teget,* הֲסִבֹּנוּ*. Ratio ut Dagesch, defectus index, locum habere possit. Nam ubi in fine aliquid accedit, defectus secunda radicalis in tertia notatur per Dagesch compensativum.*

Et

Nota. Verbum נָתַן *dedit, Nun etiam ante* ת *amittit; item in utroq; Futuro Kal in Zeri terminatur.*

GEMINATA

seu Defectiva Ajin.

65. In Conjugationibus gravibus prima radicalis Vav holem habet, quod secundæ dagesch excludit.

Ut in F. Pyh. אֲסוֹבַב תְּסוֹבַב יְסוֹבַב *circumdabor, beris, bitur: pro* אֲסֻבַּב תְּסֻבַּב יְסֻבַּב. *Sunt autem tres graves: Pihel, Pyhal, Hithpahel; quæ puncto dagesch onerantur.*

66. In levibus verò expungitur media radicalis, cum præcedente vocali.

Leves sunt reliquæ, ut רַב *multiplicavit,* רֹם *exalta, pro* רָבַב, רוֹמֵם. *Excipe participia Kal, quæ regularia, ut* אָרוּר *maledictus. Et in futuris Niphal secundam singularem fœmininam, cum secunda & tertia plurali, tàm masculina, quàm fœminina, ubi media radicalis cum vocali supposita expungitur, antecedens verò juxta R. 69. resolvitur:*

Nudum

perfectorum multa manere regularia; ut apud Græcos ποιέω & ποιῶ, apud Latinos Amasti & Amavisti dicimus indifferenter.

PE NUN.

Omne Nun schevatum abjicitur. 61.

Ut שַׁק *osculare, pro* נְשַׁק *Excipe præteritum Kal, & participium Pahul.*

Et si fuerit medianum, defectus per Dagesch forte notatur. 62.

Ut אֶצֹּר *custodiam,* הִפִּיל *dejecit,* מַצִּיל *eripiens, pro* מַנְצִיל הִנְפִּיל אֶנְצֹר *Quam formam pauca quoq; Defectiva Pe Jod, & radix* לָקַח *amulantur.*

Infinitivus Kal assumit ת. 63.

Ut גֶּשֶׁת *accedere, pro* נְגֹשׁ

LAMED NUN vel TAU.

Nun vel Tau, ante servilem similem ejicitur; defectu per dagesch notato. 64.

Ut שָׁכַנּוּ *habitavimus,* שִׁחַתֶּם *corrupistis.*

Nota

sicubi opus est. Et hæc omnia secundum generales regulas: unde meritò hîc obiter tantùm tacta, reservantur in caput IX. & X.

QUADRATA VERBA.

Hoc est, quæ vel quatuor radicalibus constant, vel unam aut alteram reduplicant, nihil habent novæ difficultatis, ut, כִּרְבֵּל כִּרְבַּלְתָּ כִּרְבַּלְתִּי
כִּלְכֵּל כִּלְכַּלְתָּ כִּלְכַּלְתִּי

Texit, texisti, texi.

Sustentavit, visti, vi.

CAPUT V.

DE DEFECTIVIS.

Docet Conjugationem Verborum 1. Pe Nun. 2. Lamed Nun vel Tau. 3. Geminatorum.

60. **Anomala verba sunt vel Defectiva, vel Quiescentia.**

Illa, quorum aliqua radicalis inter conjugandum deficit, ut quæ in extremitatibus habent Nun, vel duas postremas similes: Hæc quæ constant literis יְהוּא *& differentur in sequens caput. Nota hîc, ab antiquo paradigmate* פָּעַל *primam cujuslibet radicis appellari PE, docendi gratia, secundam AYN, ultimam LAMED: unde Anomalorum distinctæ denominationes ortæ sunt. Observa etiam, in omnibus ordinibus Imperfe-*

Kametzhatuph & Hatephkametz in totâ Hophal. 58.

Ut מָאֳחָז *comprehensus,* יָעֳמַד *sistetur, pro* מָאְחָז יָעְמַד.

TYPUS GUTTURALIUM.

יַחַלְצוּ	יַחֲלוֹץ	תַּחֲלוֹץ	אֶחֱלוֹץ	*Fut. Kal.*
נֶחֱלָץ	*Part.*	נֶחֱלַצְתְּ	נֶחֱלַץ	*Præt. Niph.*
מַחֲלִיץ	*Partic.*	הֶחֱלַצְתָּ	הֶחֱלִיץ	*Pr. Hiph.*
אָחֳלַץ	*F. Hoph.*	תַּחֲלִיץ	אַחֲלִיץ	*Fut. Hiph.*

Præterea receditur ab analogiâ paradigmatis, propter alias gutturales, vel significationem intransitivam, aut exclusum Dagesch. 59.

1. Scheva mobile sub gutturali dilatatur in Hatephpatha, ut צָעֲקוּ *clamaverunt, pro* צָעְקוּ. *2. Terminale holem, aut zeri, ob postremas* א ה ח ע ר *vel significationem neutram, mutatur in patha; ut* שְׁלַח *mitte,* יִשְׂבַּע *imbabit, pro* שְׁלֹח יִשְׂבֹּע. *3. Vocales breves* ַ ִ ֻ *propter exclusum dagesch, producuntur in analogas longas* ָ ֵ וֹ *ut* בֵּרֵךְ מְבָרֵךְ מְבֹרָךְ *benedixit, benedicens, benedictus, pro* בִּרֵךְ מְבַרֵךְ מְבֻרָךְ. *4. Segol convertitur in patha vicarium. 5. Assumitur patha genusa, sicubi*

mixto recipiuntur nam ex compositis vocalibus; atque augmentum antecedens similem brevem.

Propter literas ע ח ה א scribitur ‑ֳ ‑ vel ‑ֱ ‑ֶ. Raro manet simplex scheva, pro composito.

56. Scilicet Patha & Hateph. in Futuris Kal ac Hiphil, atq; Participio Hiphil.

Ut יֵלֵךְ *ambulabit,* תַּחֲלִיף *mutabis,* מַאֲמִין *credens, pro* יְהַלֵּךְ תַּחְלִיף מַאְמִין. *Idem imitatur Imperativus Kal cum media gutturalis est, ut* טַעֲמוּ *gustate, pro* טְעָמוּ. *Excipe; in Futuro Kal propter Aleph (tam servile, quam radicale) vel significationem intransitivam, est sægol & Hateph-sægol, ut* אֵלֵךְ *ambulabo,* תֶּאֱנַק *clamabis. Quod interdum etiam imitatur* ח *ut* יֶחֱזֶה *aspiciet.*

57. Sægol & Hateph-sægol in præteritis Niphal ac Hiphil, atq; participio Niphal.

Ut נֶעֱנַשׁ *multatus est,* הֶחֱזִיק *apprehendit,* נֶהֱרָג *occisus: pro* נַעְנַשׁ, הַחְזִיק, נַהְרָג. *Invenitur & ‑ֲ ut* נַעֲנָה *afflictus est, Jesa. 53, 7.*

Ka-

Hi omnes Imperativi. 51

		פְּקֹד	Ka.
tu v.		הִפָּקֵד	Ni.
tu f.	ִי	פַּקֵּד	Pi.
vos v.	וּ	הַפְקִיד	Hi.
vos f.	נָה	הִתְפַּקֵּד	Hit.

Quibus Infinitivi assimilantur. 52

Nisi quod Kal etiam â Kametz incipit, maximè in reduplicatione verbi; ut פָּקֹד יִפְקֹד *visitando visitabit. Hiphil verò & Hophal, in zeri quoq; desinunt, ut* הַפְקֵד הָפְקֵד

Hæc denique sunt Participia. 53

M. P. ים.	מְפֻקָּד Py.	פּוֹקֵד Ka.	
F.S. ת... ה	מַפְקִיד Hi.	פָּקוּד * :	
F.P. ות	מָפְקָד Ho.	נִפְקָד Ni.	
	מִתְפַּקֵּד Hit.	מְפַקֵּד Pi.	

H. VARIATIONES

Propter sibilam & gutturales.

Prima sibilans in Hithpahel transponitur. 54

Hoc est, Thau literis זסצש *postponitur, ut* הִסְתַּבֵּל *oneravit se, pro* הִתְסַבֵּל, *Idemq; Thau post* ז *in* ד, *post* צ *in* ט *mutatur, ut* הִזְדַּמֵּן *præparavit se,* הִצְטַדֵּק *justificavit se.*

Prima gutturalis pro scheva muto 55

49. Hæc sunt omnia Præterita compendiosè contexta.

קַד ✠ קָד ❡ קִיד	*ille*		
קַדְתָּ	*tu v.*	פּ * פ	KAL
קַדְתִּי	*ego*	נִפְ	*Niphal*
קָדָה ❡ קִידָה	*illa*	⊙ פּ	PIHEL ✠
קַדְתְּ	*tu f.*	⊙ פֻּ	*Pyhal*
קָדוּ ❡ קִידוּ	*illi illæ*	הִפְ	HIPHIL ❡
קַדְתֶּם *	*vos v.*	הָפְ	*Hophal*
קַדְתֶּן *	*vos f.*	⊙ הִתְפַּ	HITPAEL ✠
קַדְנוּ	*nos*		

50. Hæc omnia septem Futura.

	ô illæ	*vos f.*	*illi*	*vos v.*	*nos*	*illa*	*tu f.*	*ille*	*tu v.*	*Ego*	
	ת	ת	י	ת	נ	ת	ת	י	ת	א	
פְקֹד	.	.	.	.	.	.	.	.	.	∵	*Kal.*
פָּקֵד	:	.	.	.	.	.	.	.	.	∵	*Nip.*
פַקֵּד	:	:	:	:	:	:	:	:	:	∴	*Pih.*
פֻקַּד	:	:	:	:	:	:	:	:	:	∴	*Pyh.*
פְקִיד	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*Hip.*
פְקַד	·:	·:	·:	·:	·:	·:	·:	·:	·:	·:	*Hop.*
תְפַקֵּד	.	.	.	.	.	.	.	.	.	∵	*Hit.*
וּ | נָה			וּ								

Quibus C 5

Paradigma PAKAD est norma verborum omnium. 48.

Etiam imperfectorũ; quæ sic flecti præsupponuntur, ne tot paradigmata cudere opus sit. ubi autem discedunt, monebitur in singulis. Itaq; totum conjugandi artificium in eo consistit, ut pro tribus literis ד ק פ substituantur tres quæcunq; alterius thematis. *Verbi gratia, ad analogiam*

פָּקַד פָּקַדְתָּ פָּקַדְתִּי פָּקְדָה

Conjugantur quoq; ista

כָּתַב כָּתַבְתָּ כָּתַבְתִּי כָּתְבָה

שָׁמַר שָׁמַרְתָּ שָׁמַרְתִּי שָׁמְרָה

Proinde hoc tanquam fundamentum reliqui, memoriæ imprimendum est diligentissimè. Id ut facilius consequare, posui primò explicitum *paradigma, dispositione novâ & succinctâ; deinde tradidi recenter inventa illius* compendia, *quæ recordationem juvent; ut ex collatione senties.*

Hæc

TYPUS CON-

num Hebrai-

	Hitpahel	Hophal	Hiphil	Pyal
lle	התפקד	הפקד	הפקיד	פקד
u v.	התפקדת	הפקדת	הפקדת	פקדת
go	התפקדתי	אפקדתי	הפקדתי	פקדתי
lla	התפקדה	הפקדה	הפקידה	פקדה
u f.	התפקדת	הפקדת	הפקדת	פקדת
lli, æ	התפקדו	הפקדו	הפקידו	פקדו
vos v.	התפקדתם	הפקדתם	הפקדתם	פקדתם
vos f.	התפקדתן	הפקדתן	הפקדתן	פקדתן
nos	התפקדנו	הפקדנו	הפקדנו	פקדנו
go	אתפקד	אפקד	אפקוד	אפקד
u. v.	תתפקד	תפקד	תפקיד	תפקד
lle	יתפקד	יפקד	יפקיד	יפקד
u. f	תתפקדי	תפקדי	תפקידי	תפקדי
lla	תתפקד	תפקד	תפקיד	תפקד
nos	נתפקד	נפקד	נפקיד	נפקד
vos. v.	תתפקדו	תפקדו	תפקידו	תפקדו
lli	יתפקדו	יפקדו	יפקידו	יפקדו
. f illæ	תתפקדנה	תפקדנה	תפקדנה	תפקדנה
u. v.	התפקד		הפקד	
u. f.	התפקדי	*Hæ Pas-*	הפקידי	*-sivæ*
vos. v.	התפקדו	*ca-*	הפקידו	*-rent*
vos f.	התפקדנה	*Impe-*	הפקדנה	*rativis.*
	התפקד	הפקד	הפקיד	פקד
M. S.	מתפקד	מפקד	מפקיד	מפקד
M. P.	מתפקדים	מפקדים	מפקידים	מפקדים
F. S.	מתפקדה	מפקדה	מפקידה	מפקדה
idem	מתפקדת	o o o	מפקדת	o o o
F. P.	מתפקדות	מפקדות	מפקידות	מפקדות

carum.

PIEL.	Niphal	KAL	Perso.	Geno	Nu.	Mod.
פִּקֵּד	נִפְקַד	פָּקַד	3	M	S	PRÆTERITUM
פִּקַּדְתָּ	נִפְקַדְתָּ	פָּקַדְתָּ	2			
פִּקַּדְתִּי	נִפְקַדְתִּי	פָּקַדְתִּי	1	C		
פִּקְּדָה	נִפְקְדָה	פָּקְדָה	3	F		
פִּקַּדְתְּ	נִפְקַדְתְּ	פָּקַדְתְּ	2			
פִּקְּדוּ	נִפְקְדוּ	פָּקְדוּ	3	C	P	
פִּקַּדְתֶּם	נִפְקַדְתֶּם	פְּקַדְתֶּם	2	M		
פִּקַּדְתֶּן	נִפְקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּן	2	F		
פִּקַּדְנוּ	נִפְקַדְנוּ	פָּקַדְנוּ	1	C		
אֲפַקֵּד	אֶפָּקֵד	אֶפְקֹד	1	C	S	FUTURUM
תְּפַקֵּד	תִּפָּקֵד	תִּפְקֹד	2	M		
יְפַקֵּד	יִפָּקֵד	יִפְקֹד	3			
תְּפַקְּדִי	תִּפָּקְדִי	תִּפְקְדִי	2	F		
תְּפַקֵּד	תִּפָּקֵד	תִּפְקֹד	3			
נְפַקֵּד	נִפָּקֵד	נִפְקֹד	1	C	P	
תְּפַקְּדוּ	תִּפָּקְדוּ	תִּפְקְדוּ	2	M		
יְפַקְּדוּ	יִפָּקְדוּ	יִפְקְדוּ	3			
תְּפַקֵּדְנָה	תִּפָּקַדְנָה	תִּפְקֹדְנָה	2, 3	F		
פַּקֵּד	הִפָּקֵד	פְּקֹד	2	M	S	IMPER:
פַּקְּדִי	הִפָּקְדִי	פִּקְדִי		F		
פַּקְּדוּ	הִפָּקְדוּ	פִּקְדוּ		M	P	
פַּקֵּדְנָה	הִפָּקַדְנָה	פְּקֹדְנָה		F		
פַּקֵּד	הִפָּקֵד	פְּקֹד פָּקוֹד	INFINIT:			

PIEL.	Niphal	KAL	KAL	
מְפַקֵּד	נִפְקָד	פָּקוּד	פֹּקֵד	PARTIC:
מְפַקְּדִים	נִפְקָדִים	פְּקוּדִים	פֹּקְדִים	
מְפַקְּדָה	נִפְקָדָה	פְּקוּדָה	פֹּקְדָה	
מְפַקֶּדֶת	נִפְקֶדֶת	○ ○ ○	פֹּקֶדֶת	
מְפַקְּדוֹת	נִפְקָדוֹת	פְּקוּדוֹת	פֹּקְדוֹת	

CAPUT IIII.

DE VERBO.

Docet verba perfecta 1. ad normam paradigmatis inflectere. 2. propter quasdam literas nonnihil variare.

Inflexio verbi fluit ab unâ Radice, plerunq; triliterâ.

Radix *caeterorum constituitur vulgò tertia persona Praeteriti Kal (desinens in Patha, interdum queq; in Zeri & Holem) propter sui simplicitatem: unde aliae deducuntur ordine retrogrado. Sed quia in quibusdam imperfectis media praeteriti occultatur, mallem ego Infinitivum pro Radice haberi. Sunt autem Conjugationes septem, per quas significata mutantur. In Kal pleraq; sunt neutralia,* in Pihel verò & Hiphil fiunt transitiva. *ut* אָבַד *periit,* אבד & הֶאֱבִיד *perdidit. quod etiam aliae linguae imitantur, ut Fugere, Fugare :* fallen/ fellen : fahren/führen : ligen/legen : lernen/lehren : sitzen/setzen : *&c. Sed habent hoc Orientales linguae prae occidentalibus peculiare, quòd* Sexum etiam in verbis distinguunt, *& aliter de mare loquuntur quàm de foeminâ : quod observasse perspicuitatem saepè juvat.*

Plurale.			Singulare.	
Conſtruct.	*abſolut.*		*Conſtruct.*	*abſolut.*
דִּבְרֵי	דְּבָרִים	Verbũ	דְּבַר	דָּבָר
לִבְבֵי	לְבָבִים	Cor	לְבַב	לֵבָב
שִׁכְנֵי	שְׁכֵנִים	Vicinus	שְׁכַן	שָׁכֵן
עַצְלֵי	עֲצֵלִים	Piget	עֲצַל	עָצֵל
מַלְכֵי	מְלָכִים	Rex	*idem*	מֶלֶךְ
נַעֲרֵי	נְעָרִים	Puer	*idem*	נַעַר
קָדְשֵׁי	קֳדָשִׁים	Sãctitas	*idem*	קֹדֶשׁ
מוֹתֵי	מוֹתִים	Mors	מוֹת	מָוֶת
זֵיתֵי	זֵיתִים	Oliva	זֵית	זַיִת
מְלוֹנֵי	מְלוֹנִים	Diverſoriũ	מְלוֹן	מָלוֹן
מָגִנֵּי	מָגִנִּים	Scutum	*idem*	מָגֵן
שִׁנֵּי	שִׁנִּים	Dens	*idem*	שֵׁן
עֻזֵּי	עֻזִּים	Robur	*idem*	עֹז
גְּדָיֵי	גְּדָיִים	Hœdus	*idem*	גְּדִי
שְׂדֵי	שָׂדִים	Campus	שְׂדֵה	שָׂדֶה
מִקְנֵי	מִקְנִים	Poſſeſsio	מִקְנֵה	מִקְנֶה

Sequentia ſunt fœminina.

צִדְקוֹת	צְדָקוֹת	Juſtitia	צִדְקַת	צְדָקָה
שִׁפְחוֹת	שְׁפָחוֹת	Ancilla	שִׁפְחַת	שִׁפְחָה
חַקְלוֹת	חֲלָקוֹת	Pars	חֶלְקַת	חֶלְקָה
עֲצוֹת	עֵצוֹת	Conſiliũ	עֲצַת	עֵצָה
אַדְּרוֹת	אֲדָרוֹת	Toga	*idem*	אַדֶּרֶת
כָּתְנוֹת	כֻּתֳּנוֹת	Tunica	*idem*	כְּתֹנֶת
idem	מַלְכִיּוֹת	Regnũ	*idem*	מַלְכוּת
idem.	שְׁאֵרִיּוֹת	Reſiduũ	*idem*	שְׁאֵרִית

CAPUT

masculinorum. Quædam utroq; modo formantur; *ut* חָצֵר *atrium*, לֵבָב *cor*, הֵיכָל *templum*, יַעַר *sylva*, כָּתֵף *humerus &c. faciunt*, חֲצֵרִים *&* חֲצֵרוֹת.

IV. REGIMEN.

45. Singularia Fœminina, propter regimen mutant הָ in תַ.

Cum duo substantiva concurrunt, quorum posterius latinè Genitivi casus est, prius illorum in Regimine constitui dicitur. E. gr. עֶבֶד אֱלֹהִים *servus Dei. Idipsum plerumq; aliquantulum mutatur; posteriori manente invariato. v. g. si fœmininum sit; convertit consuetam terminationem in* תַ *ut* זִמָּה *facinus* זִמַּת אָדָם *facinus hominis.*

46. Pluralia verò Masculina convertunt ים in י.

Ut אַדִּיר *magnificus, pluraliter* אַדִּירִים, *hinc in constructione* אַדִּירֵי הָאָרֶץ *magnates terræ. Sic & Dualia: ut ex* עֵינַיִם *oculi, fit* עֵינֵי יְהוָה *oculi Domini. Imitantur id paucula præpositiones, ut* אַחֲרֵי *post*, בִּלְעֲדֵי *præter. &c.*

NOTA.

Memineris autem, quod insuper Vocales nominum variè mutantur; *ut infra suo loco plenius disces; interim è præsentibus omnium classium EXEMPLIS quodammodo prænoscis.*

Pluralis masculinorum formatur à suo singulari in ים. 42.

Ut צַדִּיק *justus,* צַדִּיקִים *justi, ubi* ה *similiter prius auferendum est, ut* יָפִים *pulchri. Pauca Chaldaicò more terminantur in* ין. *ut* מְלָכִין *reges, Prov. 31.3. Quædam sunt pluralia tantùm; ut* פָּנִים *facies,* חַיִּים *vita.*

Pluralis fœmininorum formatur â suo singulari in וֹת abjectis ה vel ת servilibus. 43.

Ut מְדִינָה *provincia,* מְדִינוֹת *provinciæ. Nam ubi consonæ auferri jubentur, illarum quoq; vocales simul tollendæ sunt. At schurek in Jod dagessatum & Kybbutz resolvitur; ut* מַלְכוּת *regnum,* מַלְכֻיּוֹת *regna.*

Quædam Masculina pluralem formant more Fœmininorum: & contra. 44.

Frequentiora ex Masculinis *sunt* אָב *pater,* שֵׁם *nomen,* לַיִל *nox,* קוֹל *vox,* דּוֹר *ætas,* לוּחַ *tabula,* רוּחַ *spiritus,* צָבָא *exercitus,* מָקוֹם *locus,* מִזְבֵּחַ *altare &c. quæ faciunt* אָבוֹת, שֵׁמוֹת *&c.* *Præcipua* è Fœmininis *sunt,* מִלָּה *sermo,* אֵלָה *quercus,* יוֹנָה *columba,* נְמָלָה *formica,* לְבֵנָה *later, &c. quæ faciunt* מִלִּים, יוֹנִים *&c. more mascu-*

39. **In servilem ה vel ת finita sunt Fœminina.**

Quæ major est facilitas quàm Latinitatis : ut מִלְחָמָה *bellum,* כְּסִילוּת *stoliditas; â radicibus* לָחַם *oppugnavit,* כָּסַל *desipuit.* Huc refer quæ res natura vel arte duplicatas significant , *ut* עַיִן *oculus,* רֶגֶל *pes,* חֶרֶב *gladius anceps.* Item alia quædam, *ut* אֶבֶן *lapis,* בֶּטֶן *venter &c. De propriis mulierum & muliebrium officiorum monere non est opus. Pauca sunt* Communia : *ut* זָקָן *barba,* לָשׁוֹן *lingua,* דֶּרֶךְ *via,* רוּחַ *spiritus ,* אֶרֶץ *terra,* נֶפֶשׁ *anima &c.* Neutra *verò hebrais sunt nulla prorsus.*

40. **Fœmininum formatur à Masculino in הָ.**

Ut טוֹב *bonus,* טוֹבָה *bona. Observa* ה *prius tollendum esse, si adsit: ut* יָפֶה *pulcher,* יָפָה *pulchra ; & gentilia tantum* ת *assumere , ut* מִצְרִי *Ægyptius,* מִצְרִית *Ægyptia.*

III. NUMERUS.

41. **Dualis formatur â singulari in ַיִם.**

Ut יוֹם *dies ,* יוֹמַיִם *biduum. Nota* ה *servile si adsit, prius in* ת *mutatur. ut* שָׁנָה *annus,* שְׁנָתַיִם *biennium. Pauca sunt Dualia tantùm , ut* מַיִם *aquæ,* שָׁמַיִם *cæli.*

tugurium, תְּפִלָּה *oratio*, מְגִלָּה *volumen*, *à Radicibus* חָמַם, קָנַן, תָּמַם *&c*: 3. A quiescentibus pe Jod *derivata*, *Jod Nudum abjiciunt*; *vel à fronte tegendum, in vav holem mutant*: *ut* דֵּעַ *scientia*, עֵצָה *consilium*, מוֹשָׁב *sedes*, תּוֹכַחַת *increpatio*, *à* Radd. יָדַע, יָעַץ, יָשַׁב *&c*. 4. è verbis Ajin vav vel jod *enata*, *eas vel per immutabile Kametz & Zeri occultant*, *ut* עָב *nubes*, גֵּר *peregrinus*, לָצוֹן *derisio*, צֵדָה *viaticum*, *à* Rád. עוּב, גּוּר, לוּץ *&c*: *vel per cæteras longas ostentant*, *ut* שִׁיר *canticum*, אוֹר *lumen*, מָקוֹם *locus*. תְּבוּנָה *intelligentia*. 5. A Lamed He *originem trahentia*, *mutant illud in jod* (*rarius in vav*) *vel prorsus abjiciunt*, *ut* פְּרִי *fructus*, עָנִי *afflictus*, עָנָו *mansuetus*, אָב *pater*, בֵּן *filius*, בִּנְיָן *ædificium*, גָּלוּת *exilium &c*: Observa tamen in omnibus formis multa manere prorsus regularia, *ut* מְנוּחָה *quies*, לֵבָב *cor*, יֶלֶד *puer*, קֵצָה *finis*.

II. GENUS.

In Radicalem, vel וין desinentia sunt Masculina. 38.

Ut חֹשֶׁךְ *tenebræ*, מַעֲנֶה *responsum*, מָוֶת *mors*; *a radicibus* חָשַׁךְ *opacus fuit*, עָנָה *fatus est*, מוּת *obire*. *Sic quoq;* תָּו *signum*, חֳלִי *morbus*, חֶשְׁבּוֹן *numerus*; *licet sint à thematibus* תָּוָה *signavit*, חָלָה *ægrotavit*, חָשַׁב *supputavit*.

In

ut גָּפְרִית *sulphur,* רֵאשִׁית *principium,* שְׁאֵרִית *residuum,* מַלְכוּת *regnum,* כְּסִילוּת *stoliditas.*

36. Utrinque aucta incipiunt à Mem vel Thav, & desinunt in He vel Thav.

Ut מִלְחָמָה *bellum,* מֶרְכָּבָה *currus.* מַהְפֵּכָה *subversio;* מִגְעֶרֶת *exitium;* מִשְׁפָּחָה *familia,* מֶמְשָׁלָה *dominium;* מַרְחֶשֶׁת *cacabus,* מִשְׁקֹלֶת *perpendiculum,* תִּפְאָרָה *ornatus,* תַּרְדֵּמָה *sopor,* תַּנְחוּמָה *consolatio,* תִּפְלֶצֶת *horror,* תִּלְבֹּשֶׁת *vestitus.* Raro ab Aleph inchoantur, *ut* אֶצְעָדָה *armilla,* אַשְׁמוּרָה *&* אַשְׁמֹרֶת *vigilia.*

37. Imperfecta conjugationum suarum anomalias sequuntur.

Quemadmodum Anomala verba inter conjugandum quasdam literas vel mutant, vel amittunt; ita nomina inde derivata easdem imperfectiones sustinent. Quod particulariter per præcipuas species declarabo. 1. A defectivis Pe Nun *orta, primam radicalem sæpè per Dagesch abscondunt, ut* הַצָּלָה *liberatio, à R.* נָצַל *evasit, sic* מַבּוּל *diluvium, à R.* נָבַל *cecidit.* 2. A geminatis *oriunda plerumque alteram similium amittunt, qui defectus in Nudis à tergo, per longam mutabilem; in auctis verò per Dagesch post brevem indicatur: ut* חַם *calidus,* קֵן *nidus,* תֹּם *integritas,* מָסָךְ *tegumentum,* מָגֵן *scutum,* מָעֹז *robur;* זִמָּה *facinus,* סֻכָּה *tugu-*

:unt, *ut* אַכְזָב *fallax*, אַבְנֵט *baltheus*, *sed crebrius* :*um ſægol*, *ut* אֶצְבַּע *digitus*, אֶשְׁכּוֹל *botrus*. Nonnullæ Thau in frōte gerunt, *ut* תַּלְמִיד *diſcipulus*, תַּמְרוּק *abſterſorium*. Pauca Jod *vel* Nun, *ut* יִצְהָר *oleum*, יַלְקוּט *pera*, נַפְתּוּל *luctatio*.

Aucta fine tantum partim aſſumunt Nun vel Jod, partim He vel Thav. 35.

Priora ſunt Maſculina, *ut* קָרְבָּן *ſacrificium*, גַּרְזֶן *ſecuris*, שִׁלְטוֹן *poteſtas*, נָכְרִי *extraneus*. Poſteriora verò Fœminina, & ſatis frequentia.

Quæ in ה, deſinunt, vel habent ſcheva mobile ſub prima, *ut* בְּרָכָה *benedictio*, בְּהֵמָה *jumentum*, נְגִינָה *concentus*, בְּשׂרָה *nuncium*, גְּבוּרָה *potentia*; vel ſcheva mutum ſub media, *ut* שַׂלְמָה *veſtis*, חֶרְפָּה *probrum*, שִׂמְחָה *lætitia*, חָכְמָה *ſapientia*, טֻמְאָה *immundicies*. Rarius gravantur per Dageſch, *ut* יַבָּשָׁה *arida*, שְׁמִטָּה *intermiſſio*, סְגֻלָּה *peculium*. Quæ autem in ת deſinunt, ut plurimum habent ſægol, vel patha vicarium, *ut* אַדֶּרֶת *paludamentum*, גְּבֶרֶת *hera*, אִוֶּלֶת *ſtultitia*, עֹפֶרֶת *plumbum*, כַּפֹּרֶת *propitiatorium*, נְחשֶׁת *æs*, שִׁבֹּלֶת *ſpica*, כְּתֹנֶת *tunica*, תּוֹלַעַת *vermis*, סַפַּחַת *apoſtema*.

Aliquando habent Hirek vel Schurek, *ut*

33. **Penacuta ſeu Milhel deſinunt in breve ſægol, præcedente mutabili.**

Subdividuntur in quatuor formas. 1. Ubi aliud Sægol *præcedit, ut* צֶדֶק *juſtitia. 2. Ubi* Zeri; *ut* סֵפֶר *liber. Aliqua tamen indifferenter quinq; vel ſex puncta habent, ut* שֵׂכֶל & שֶׂכֶל *ingenium. 3. Ubi* Holem *caſſum, h. e. abſq; vav ſcriptum, ut* קֹדֶשׁ *ſanctitas. 4. Ubi* Kametz, *tunc media ſemper eſt vav, ut* מָוֶת *mors. Et hæ formæ omnes, ratione vocalium, in incremento vocis variè ſunt mutabiles. Porrò accidit ſæpiſſimè propter literas* החע *ut pro Sægol deſinant in* Patha vicarium, *ut* יֵשַׁע *ſalus,* נַעַר *puer,* נֵצַח *æternitas,* גֹּבַהּ *altitudo. Et referuntur huc quoq; imperfecta pauca, quæ pro ſægol habent ſcheva mutum, ut* חֵטְא *peccatum,* קֹשְׁטְ *veritas,* שָׁוְא *vanitas.*

34. **Aucta initio tantum, pleraque Mem gerunt in fronte, & terminantur in longam.**

Prima radicalis adſciſcit ſcheva, quando aliqua Hæmantica ſive formativa litera præponitur. Proinde illa præliminaris litera brevem vocalem nanciſcitur, plerumq; Patha, interdum Hirek, ut מַשְׁעֵן & מִשְׁעָן *baculus,* מִשְׁפָּט *judicium,* מַשְׂכִּיל *erudiens carmen.* מַכְאוֹב *dolor,* מִזְמוֹר *Pſalmus,* מַטְמוֹן *theſaurus.* Quædam Aleph præmittunt,

ſicera, גּוֹרָל *ſors*, עוּגָב *organum*, כְּתָב *ſcriptura*. 2. *Finitur in* Zeri, *ut* שָׁכֵן *vicinus*, תֵּבֵל *orbis*, רוֹגֵל *obtrectator*, זְאֵב *lupus*. 3. *Exit in* Hireck magnum, *ut* קָצִיר *meſſis*, אוֹכִיל *cibus*, כְּסִיל *ſtultus*. 4. *in* Holem *ut* גָּדוֹל *magnus*, אֵזוֹב *hyſſopus*. קִיטוֹר *fumus*, תְּהוֹם *abyſſus*. 5. *in* Schureck, *ut* חָרוּל *urtica*, אֵבוּס *præſepe*, זְבוּל *habitaculum*. *Obſerva tamen, quod pro priori ſcheva, ſub gutturalibus locentur cognatæ vocales compoſitæ, ut* אֱוִיל *ſtultus*, חֲמוֹר *aſinus*. *Quæ novas propterea formas non conſtituunt, ſed ad præcedentes* כְּסִיל *&* תְּהוֹם *reducuntur.*

Gravia deſinunt in longam, præcedente brevi; quam Dageſch ſequitur. 32.

Ab hoc Dageſch denominantur Gravia, *& originem ducunt ex Pihel atq; Pyhal. Suntq; rurſus quinq; claſſium.* 1. *Terminata in* Kametz, *ut* גַּנָּב *fur*, אִכָּר *agricola*, סֻלָּם *ſcala*. 2. *In* Zeri, *ut* מַקֵּל *baculus*, אִלֵּם *mutus*, כֻּסֶּם *ſpelta*. 3. *in* Hireck magnum, *ut* אַדִּיר *magnificus*. 4. *in* Holem, *ut* צִפּוֹר *passer*. סֵבֶל *onus*. 5. *in* Schureck, *ut* תַּנּוּר *furnus*, שִׁקּוּץ *abominatio*.

NB. *Huc etiam pertinent, quorum Dageſch quidem omiſſum eſt, ſed alia vocali compenſatum, ut* גַּחָל *pruna*, חָרָשׁ *faber*, חֵרֵשׁ *ſurdus*, סָרִיס *Eunuchus*, *pro* סַרִּיס חַרָּשׁ *&c: ad analogiam* גַּנָּב אַדִּיר.

Pe-

CAPUT III.

DE NOMINE.

Tradit Nominum 1. Formas, 2. Genera, 3. Numeros, 4. Regimen, quod est loco casuum. Nam declinationes alias non habent. Et de mutatione cum suffixis dicetur infra.

I. FORMA.

30. **Nomina formantur à verbis.**

Ut מֶלֶךְ *rex, à radice* מָלַךְ *regnavit: Rarius ordine inverso verba descendunt à nominibus, ut* הֶאֱזִין *audivit, ab* אֹזֶן *auris. Porrò, ut verba vel perfecta sunt, vel imperfecta, ita quoq; nomina inde deducta. Utraq; autem, vel* Nuda *(quæ solis radicalibus literis constant) vel* Aucta: *& nuda iterum vel* Levia, *vel* gravia, *vel* Milhel: *Aucta verò vel utrinsecus (h. e. ab initio, vel fine tantum) vel utrinq; Hanc formarum varietatem nosse multum juvat, ideò eam prælibabimus.*

31. **Levia desinunt in vocalem longam præcedente longa, vel scheva.**

Dicuntur Levia, *quia oriuntur ex levi conjugatione Kal, nec ullo Dagesch forti onerantur. Sunt autem pro diversitate terminationum quintuplicia. 1. Classis desinit in Kametz, ut* דָּבָר *verbum,* שֵׁכָר *sicera,*

רָאשֵׁי תֵּיבוֹת capita dictionum *appellant.*
Nam ut latine l. *librum* C. *caput,* v. *versum,* p. m.
piæ memoriæ, q. d. *quasi diceret, significat: ita Hebraicæ consonantes quædam apicibus notatæ, integras voces denotant. Exempli gratia.* א׳ אָמַר
dixit , ה׳ הַשֵּׁם *Nomen ,* הקב״ה הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא *sanctus ille benedictus sc:* DEUS, ז״ל
זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה *memoria ejus sit in benedictione*
כ׳ כְּתִיב *scriptum,* ל׳ לֵיתָא *non extat,* ססס *vel* ס
סְתוּמָה *clausum ,* פפפ פְּתוּחָה *vel* פ *apertum,*
ק׳ קְרִי *lectum,* ר׳ רַבִּי *magister* רש״י רַבִּי שְׁלֹמֹה
יַרְחִי *Rabbi Salomon Jarchi,* ל״ל רוֹצֶה לֵאמוֹר
vult dicere. Et sexcenta talia, quæ pridem alii collegerunt. Interdum ultimas tantum serviles resecant, ut תּוֹר *pro* תּוֹרָה *lias græcorum more literas non connectunt,* *quæ Rabini conjunctim* *s sic pingunt* ﭏ
Item i *ulli sic* יְיָ *exprimunt* ידוד *He mutilate,*
vel *odo etiam* *in*
זלהיב
ne, in
co.

olim, & hodie Basileensia Biblia sunt excusa; u[...] probatur doctis, & reliquis præfertur. Nostratibus denique Judæis in Germania degentibus, crassarudisque מְעַשֵׂיט *denominata, quâ libros Minhagim, & consimiles nugas exprimunt. En tibi trium posteriorum exempla.*

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ
א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ
א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ
א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ

ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ

à quibus ipsis tamen in MS.tis multipliciter variant, prout quilibet manu sua melius pingit vel deterius. In majusculis quoque mirè luxuriant, dum v. g. הָאֱמֶת *sic reddunt* האמת

29. Adhibentur etiam scripturæ compendia.

Quæ barbarè Abbreviaturas, *Rabbinicè verò*

Psal: 111. רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת יְהוָה. Principium sapientiæ timor Domini. *Usus numerandi etiam insignis est in Cabala, ubi quæ in numeris æquivalent, per se mutuò explicari putantur, v.g. illud gen: 49. 10.* יָבֹא שִׁילֹה veniet Silo, *per* מָשִׁיחַ Messiam, *quorum utrumq; 358. complectitur, quam interpretandi rationem* Gematriam *vocant.*

IV. CURRENS SCRIPTURA,

In manuscriptis usurpantur alii characteres. 28.

Habent enim Hebræi, æquè ut aliæ linguæ varias literarum formas. Principalis, & qua sacer codex describitur, dicitur מְרֻבַּעַת quadrata, *estq; duplex,* Vetus, *pinguior illa & undulata, proinde elegantior habita, sed distinctu difficilior; &* Nova, *visu quidem gracilior, expeditior tamen scriptu. Præter eas variæ sunt vernaculæ,* Currentes *vulgò appellatæ, & singulis ferè gentibus suæ peculiares.*

Hispanis *minuta & continua* מוּעֲלַאק *dicta, ubi jod & vav mediis Beth, Daleth, atq; Resch inseruntur, cæteraq; omnes Arabico more cohærent. Cujus Elias in Thisbi meminit.* Gallis *laxior & inæquabilis, qualis visitur in titulis Bibliorum & Commentariis à Rob. Stephano editis.* Italis *rotunda, exilis & pulchra* מַשְׁקִיט *vocata, qua Veneta olim,*

ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
9	8	7	6	5	4	3	2	1
צ	פ	ע	ס	נ	מ	ל	כ	י
90.	80.	70.	60.	50.	40.	30.	20.	10.

ת	ש	ר	ק
400.	300.	200.	100.

Reliqui centenarii vulgariter ex minoribus coacervantur; Apud Cabalistas verò & Masoritas literis finalibus designantur.

תתק	תת	תש	תר	תק
ץ	ף	ן	ם	ך
900.	800.	700.	600.	500.

27. **Intermedii ex his componuntur, majore semper præmisso.**

Ut	נז	מד	לג	כא	יב	*&c.*
	57.	44.	33.	21.	12.	

At pro יה, *quod est è nominibus divinis, usurpatur reverentiæ causa æquivalens* טו *15.* Ordo iste negligitur, quando numerus aliquis memoriali symbolo aptè includi potest, *v. g. Parscha Bereschit, sive prima sectio Geneseos, tot versus continere dicitur, quot valet nomen* אֲמַצְיָה Amasias *in numeris, scilicet 146. succedens Parscha Noæ 153. quot symbolicum nomen* בְּצַלְאֵל *Bezalel &c: Sic annus 1621. latet in versiculo 10. Psal:*

33. **Penacuta seu Milhel desinunt in breve sægol, præcedente mutabili.**

Subdividuntur in quatuor formas. 1. Ubi aliud Sægol *præcedit, ut* צֶדֶק *justitia. 2. Ubi* Zeri; *ut* סֵפֶר *liber. Aliqua tamen indifferenter quinq; vel sex puncta habent, ut* שֵׂכֶל *&* שֶׂכֶל *ingenium. 3. Ubi* Holem *cassum, h. e. absq; vav scriptum, ut* קֹדֶשׁ *sanctitas. 4. Ubi* Kametz, *tunc media semper est vav, ut* מָוֶת *mors. Et hæ formæ omnes, ratione vocalium, in incremento vocis variè sunt mutabiles. Porrò accidit sæpissimè propter literas* יהחע *ut pro Sægol desinant in* Patha vicarium, *ut* יֶשַׁע *salus,* נַעַר *puer,* נֵצַח *æternitas,* גֹּבַהּ *altitudo. Et referuntur huc quoq; imperfecta pauca; quæ pro sægol habent scheva mutum, ut* חֵטְא *peccatum,* קֹשְׁט *veritas,* שָׁוְא *vanitas.*

34. **Aucta initio tantum, pleraque Mem gerunt in fronte, & terminantur in longam.**

Prima radicalis adsciscit scheva, quando aliqua Hæmantica sive formativa litera præponitur. Proinde illa præliminaris litera brevem vocalem nanciscitur, plerumq; Patha, interdum Hirek, ut מַשְׁעֵן *&* מִשְׁעָן *baculus,* מִשְׁפָּט *judicium,* מַשְׂכִּיל *erudiens carmen.* מַכְאוֹב *dolor,* מִזְמוֹר *Psalmus,* מַטְמוֹן *thesaurus.* Quædam Aleph præmittunt,

sicera, גּוֹרָל *sors* , עוּגָב *organum*, כְּתָב *scriptura*. 2. *Finitur in Zeri* , *ut* שָׁכֵן *vicinus* , תֵּבֵל *orbis*. רוֹגֵל *obtrectator*, זְאֵב *lupus*. 3. *Exit in* Hireck magnum , *ut* קָצִיר *messis*, אוֹכִיל *cibus* , כְּסִיל *stultus*. 4. *in* Holem *ut* גָּדוֹל *magnus*, אֵזוֹב *byssopus*. קִיטוֹר *fumus* , תְּהוֹם *abyssus*. 5. *in* Schureck, *ut* חָרוּל *urtica*, אֵבוּס *præsepe*, זְבוּל *habitaculum*. *Observa tamen* , *quod pro pripri scheva, sub gutturalibus locentur cognatæ vocales compositæ, ut* אֱוִיל *stultus*, חֲמוֹר *asinus*. *Quæ novas propterea formas non constituunt, sed ad præcedentes* כְּסִיל *&* תְּהוֹם *reducuntur*.

Gravia desinunt in longam, præcedente brevi; quam Dagesch sequitur. 32.

Ab hoc Dagesch denominantur Gravia , *& originem ducunt ex Pihel atq; Pyhal. Suntq; rursus quinq; classium*. 1. *Terminata in* Kametz, *ut* גַּנָּב *fur*, אִכָּר *agricola*, סֻלָּם *scala*. 2. *In* Zeri,*ut* מַקֵּל *baculus* , אִלֵּם *mutus* , כֻּסֶּם *spelta*. 3. *in* Hireck *magnum*, *ut* אַדִּיר *magnificus*. 4. *in* Holem , *ut* צִפּוֹר *passer*. סַבֹּל *onus*. 5. *in* Schureck , *ut* תַּנּוּר *furnus* , שִׁקּוּץ *abominatio*.

NB. *Huc etiam pertinent* , *quorum Dagesch quidem omissum est, sed alia vocali compensatum, ut* גַּחַל *pruna*, חָרָשׁ *faber*, חֵרֵשׁ *surdus*, סָרִיס *Eunuchus* , *pro* חַרָּשׁ סַרִּיס *&c: ad analogiam* גַּנָּב אַדִּיר

Pe-

CAPUT III.

DE NOMINE.

Tradit Nominum 1. Formas, 2. Genera, 3. Numeros, 4. Regimen, quod est loco casuum. Nam declinationes alias non habent. Et de mutatione cum suffixis dicetur infra.

I. FORMA.

30. **Nomina formantur à verbis.**

Ut מֶלֶךְ *rex, à radice* מָלַךְ *regnavit: Rarius ordine inverso verba descendunt a nominibus, ut* הֶאֱזִין *audivit, ab* אֹזֶן *auris. Porrò, ut verba vel perfecta sunt, vel imperfecta, ita quoq; nomina inde deducta. Utraq; autem, vel* Nuda *(quæ solis radicalibus literis constant) vel* Aucta: *& nuda iterum vel* Levia, *vel* gravia, *vel* Milhel: *Aucta verò vel utrinsecus (h. e. ab initio, vel fine tantum) vel utrinq; Hanc formarum varietatem nosse multum juvat, ideò eam prælibabimus.*

31. **Levia desinunt in vocalem longam præcedente longa, vel scheva.**

Dicuntur Levia, *quia oriuntur ex levi conjugatione Kal, nec ullo Dagesch forti onerantur. Sunt autem pro diversitate terminationum quintuplicia. 1. Classis desinit in Kametz, ut* דָּבָר *verbum,* שֵׁכָר *sicera,*

רָאשֵׁי תֵיבוֹת capita dictionum *appellant. Nam ut latinè l. librum C. caput, v. versum, p. m. pia memoria, q. d. quasi diceret, significat: ita Hebraica consonantes quadam apicibus notata, integras voces denotant. Exempli gratia.* א׳ אָמַר *dixit*, ה׳ הַשֵּׁם Nomen, הקב״ה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא *sanctus ille benedictus sc:* DEUS, ז״ל זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה *memoria ejus sit in benedictione* כ׳ כְּתִיב *scriptum*, ל״ת לֵית *non extat*, ססס *vel* ס סְתוּמָה *clausum*, פפפ *vel* פ פְּתוּחָה *apertum*, ק׳ קְרִי *lectum*, ר׳ רַבִּי *magister* רש״י רַבִּי שְׁלֹמֹה יַרְחִי *Rabbi Salomon Jarchi*, ל״ל רוֹצֶה לֵאמוֹר *vult dicere. Et sexcenta talia, quæ pridem alii collegerunt. Interdum ultimas tantum serviles resecant, ut* תּוֹר׳ *pro* תּוֹרָה *lex. Aliàs græcorum more literas non connectunt, nisi* ל *&* א *quæ Rabini conjunctim, instar inversi Pe finalis sic pingunt* ﭏ *Item in nomine Dei, quod nonnulli sic* יְיָ *exprimunt, alii sic* ה׳, *pleriq; sic* ידוד *He mutilato, vel in Daleth converso, quo modo etiam passim in Talmud* אלקים *pro* אלהים *scribere solent, He contraria ratione, instar Kuph, prolongato.*

CAPUT

olim, & hodie Basileensia Biblia sunt excusa; ut probatur doctis, & reliquis præfertur. Nostratibus deniq; Judæis in Germania *degentibus, crassa rudisq; מַעֲשִׂיוֹט denominata, quâ libros Minhagim, & consimiles nugas exprimunt. En tibi trium posteriorum exempla.*

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ

ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ

ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ

ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ

ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ

à quibus ipsis tamen in MS.tis multipliciter variant, prout quilibet manu sua melius pingit vel deterius. In majusculis quoq; mirè luxuriant, dum v. g. הָאֱמֶת *sic reddunt* האמת

29. Adhibentur etiam scripturæ compendia.

Quæ barbarè Abbreviaturas, *Rabbinicè verò*

Psal: 111. רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת יְהוָה Principium sapientiæ timor Domini. *Usus numerandi etiam insignis est in Cabala, ubi quæ in numeris æquivalent, per se mutuò explicari putantur, v.g. illud gen: 49. 10.* יָבֹא שִׁילֹה veniet Silo, *per* מָשִׁיחַ Messiam, *quorum utrumq; 358. complectitur, quam interpretandi rationem* Gematriam *vocant.*

IV. CURRENS SCRIPTURA,

In manuscriptis usurpantur alii characteres. 28.

Habent enim Hebræi, æquè ut aliæ linguæ varias literarum formas. Principalis, & qua sacer codex describitur, dicitur מְרֻבַּעַת quadrata, *estq; duplex,* Vetus, *pinguior illa & undulata, proinde elegantior habita, sed distinctu difficilior; &* Nova, *visu quidem gracilior, expeditior tamen scriptu. Præter eas variæ sunt vernaculæ,* Currentes *vulgò appellatæ, & singulis ferè gentibus suæ peculiares.*

Hispanis *minuta & continua* מוּעֲלַאק *dicta, ubi jod & vav mediis Beth, Daleth, atq; Resch inseruntur, cæteraq; omnes Arabico more cohærent. Cujus Elias in Thisbi meminit.* Gallis *laxior & inæquabilis, qualis visitur in titulis Bibliorum & Commentariis à Rob. Stephano editis.* Italis *rotunda, exilis & pulchra* מַשְׁקֵיט *vocata, qua Veneta olim,*

ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
9	8	7	6	5	4	3	2	1
צ	פ	ע	ס	נ	מ	ל	כ	י
90.	80.	70.	60.	50.	40.	30.	20.	10.

ת	ש	ר	ק
400.	300.	200.	100.

Reliqui centenarii vulgariter ex minoribus coacervantur ; Apud Cabalistas verò & Masoritas literis finalibus *designantur.*

תתק	תת	תש	תר	תק
ץ	ף	ן	ם	ך
900.	800.	700.	600.	500.

27. Intermedii ex his componuntur, majore semper præmisso.

Ut	נז	מד	לג	כא	יב	&c.
	57.	44.	33.	21.	12.	

At pro יה *, quod est è nominibus divinis , usurpatur reverentiæ causa æquivalens* טו *15.* Ordo iste negligitur, quando numerus aliquis memoriali symbolo aptè includi potest , *v. g. Parscha Bereschit , sive prima sectio Geneseos , tot versus continere dicitur , quot valet nomen* אֲמַצְיָה Amasias *in numeris , scilicet 146. succedens Parscha Noa 153. quot symbolicum nomen* בְּצַלְאֵל *Bezalel &c: Sic annus 1621. latet in versiculo 10. Psal:*

Holem à contiguo puncto שׁ absorbetor. 23.

Sive dextrum præcedat, ut קְדֹשִׁים *sancti, seu sinistrum sequatur, ut* שֹׂבֶא *hostis.*

Kametzhatuph ante scheva (expressum vel intellectum) privetur punctis. 24.

Ut קָרְבָּן *oblatio. Intelligitur autem scheva sub dagesch, vel litera finali mobili, ut* חָנֵּנִי *miserere mei* כָּל־ *omnis: quæ ex consecutione Scheva, Dagesch, aut Mappik, facilè à Kametz magno discernuntur. Nihilominus autem rudioribus etiam* קָרְבָּן *&* חָנֵּנִי *cum punctis scribuntur, instar brevissimi Hateph-kametz, quod solis ferè gutturalibus subjicitur, ut* אֳנִי *navis,* עֳנִי *afflictio.*

Scheva mutum inscribitur omni ךְ finali non kametzato. 25.

Ut הָלַךְ *ambulavit,* מֶלֶךְ *Rex. Æmulantur id literæ Begadkephat post socium scheva, ut* יַפְתְּ *dilatet.*

III. NUMERI.

Monadici exprimuntur novem prioribus literis; denarii 9. succedaneis: centenarii reliquis. 26.

Ut מוּם *macula,* בֵּן *filius,* צִיץ *flos,* חָפַף *texit,* זָכַךְ *purus fuit. Sed crescente voce, vulgarem formam reassumere memento, ut* צִצִּים *flores. Quod verò Mem Esaiæ 9. v. 7. in media voce* לְםַרְבֵּה *ad multiplicandum, clauditur, id totum (& plura ejusmodi) mysticum est.*

II. VOCALES.

22. Holem mutabile, vel constructionis, vel prope indageschabiles, scribitor absque vav: cætera, præsertim Characteristica, cum illo.

Non perinde est, an cum vel sine vav scribatur: sed quando est mutabile, (ut in penultimis nominum Milhel, & ultimis syllabis verborum) vel in regimine positum, aut contiguè attingit literas אהחער*, aut vicinum est alteri vav vel jod, tunc scribitur defectivè, v.g.* קֹדֶשׁ *sanctitas,* יַעֲבֹר *serviet,* אֲרֻבֹּת הַשָּׁמַיִם *Cataractæ cœli,* מְאֹד *valde,* כֹּחַ *virtus,* עֹלָם *seculum,* ראשׁ *caput,* גְּדֹלוֹת *magnæ,* אֲדֹנִי *Domini mei, &c. Extra hos casus plerumq; habet* sustentaculum suum vav, *ut* כּוֹכָב *stella; præsertim, si illud sit radicale, aut Formativum, ut* עוֹף *avis,* תּוֹחֶלֶת *spes.* Excipiuntur *tamen multa utrinq; anomala, quæ Masora passim literis* ח *hoc est,* חָסֵר deficiens, *&* מ *h.e.* מָלֵא redundans, *notavit.*

versim crasſiuſculæ, deorſum tenuiores.

Ad hoc præſtandum oportet calamum *ſiniſtrà parte brevius abſcindere, & inter ſcribēdum obliquè tenere.* Pertinet *etiam ad decus literarum, ut in modum flammæ acuminentur ; hanc* calligraphiam *felicius autopſia, quàm regulæ docent. Vide ergò, ut literas invicem ſitu, & cognatas angulis apicibusq́ probè diſcrimines.* Porro majuſculas *non habent hebræi, ne initiò quidem. Nam quæ grandiores alicubi, vel etiam minutiores occurrunt, ſunt myſticæ.*

Sex dilatabiles, ת ה ם 20.
א ד ל complementi vel ornatus gratia diducuntur.

Nam voces ſub lineæ finem dividere non ſolent, ſed aut hiatum hiſce longioribus explere, aut ſequentium aliquas ſuperfluè ſine punctis apponere. Accidit hæc dilatatio in Manuſcriptis etiam literis Beth, Daleth, Reſch atque Schin ; *ubi inſuper* He, Chet & Thau, *cum gibbis antiquius pictæ viſuntur ;* Pe *verò etiam in ſe reflexum & reduplicatum, ac quaſi prægnans, hoc modo :*

Quinque finales מְנַצְפַּךְ in dictionum clauſulis extenduntur. 21.

Ut

EXEMPLUM

Lectionis esto versus 8. Cap. 3. Sophoniæ, qui singulas Alphabeti literas, etiam finales continet.

Ideò expectate me, inquit Dominus, ad diem, quo surgam tandem; quia decretum meum est colligere gentes, ut congregem regna, ad effundendum super eos indignationem meam, omnem furorem iræ meæ. Quoniam in igne zeli mei devorabitur universa terra.

לָכֵן חַכּוּ־לִי נ	lachen chakku li
נְאֻם־יְהוָה לְיוֹם	neúm Adonái lejóm
קוּמִי לְעַד כִּי מ	kumi leád kí
מִשְׁפָּטִי לֶאֱסֹף	mischpatí lææsóph
גּוֹיִם לְקָבְצִי	gojim lekofzí
מַמְלָכוֹת לִשְׁפֹּךְ	mamlachót lischpóch
עֲלֵיהֶם זַעְמִי	alehæm dsamí
כֹּל חֲרוֹן אַפִּי	kól charón appí
כִּי בְּאֵשׁ קִנְאָתִי	ki bëésch kinathí
תֵּאָכֵל כָּל־הָאָרֶץ	teachél kól haáræz

CAPUT II.

DE SCRIPTIONE.

Docet exarare 1. Consonas, 2. Vocales, 3. Numeros, 4. Currentes literas. At Orthographia utriusq; Dagesch differtur in proprium caput.

I. CONSONÆ.

19. Literæ sunto æquialtæ, transver-

hoc est ante ה *Radicale &* מן *servilia; ut* משֶׁה Moschæ, *Moses* פְּנֵיכֶם penechæm, *facies vestra,* שְׁמַרְתֶּן, schemartæn, *custodiistis f.*

Item quæ in servilia חָ נָה הָ תָ תִי 18
כִּי מוֹ terminantur.

Illud fiebat ratione vocalium: hoc verò respectu consonarum, ut אֲחוֹתֶיהָ achotæha, *sorores ejus,* תִּשְׁכֹּנָּה tischcónna, *habitabunt f.* דְּבָרֶיךָ desaræcha, *verba tua,* חָפַצְתָּ chapházta, *voluisti,* יָכֹלְתִּי jachólti, *potui,* עֲזַבְתָּנִי azaftáni, *deseruisti me,* לָמוֹ lámo, *eis,* יִשְׂמָחוּ jismáchu, *lætabuntur,* אָחָזְנוּ acháznu, *apprehendimus,* יַצִּילֵהוּ jazziléhu, *eripiet eum. Huc refer* ה *paragogicum & locale; ut* לַיְלָה láila, *nox. Sed EXCIPE si scheva mobile (simplex, aut compositum) præcedit; ut* אֲסַפְּרָה asapperá, *annunciabo,* לְשׁוֹנְךָ leschonechá, *lingua tua,* גַּדְּלוּ gaddelú, *magnificate,* צָעֲקוּ zaaku, *clamarant,*

EXEM-

Sic v. gr. illud 2. Reg. 18. 27. שֵׁינֵיהֶם *legitur; non secundum consonas, sed vocales* מֵימֵי רַגְלֵיהֶם *ex antiquissima consuetudine. Et hujusmodi diversæ lectiones, juxta Eliam Levitam, in Bibliis sunt 848. comprehensæ signo* קְרִין וּכְתִבָן *inter quas semper illa verior, quæ in margine ponitur, non quæ in textu. Ad eas refertur nomen tetragrammaton* יהוה *quod si punctatur* יְהֹוִה *legendum est* אֱלֹהִים *si verò* יְהֹוָה *efferendum* אֲדֹנָי *nam vocales ejus sunt mutuatitiæ tantùm, atq; iis per se caret, nec ante avorum nostrorum memoriam quisquam aliter pronunciavit.*

III. TONUS.

16. **Tonus plerumque est in ultimâ.**

Vox tunc dicitur Milra, *ut* יִשְׂרָאֵל *Jisraél.*

17. **Sed penacuta sunt quæ in יִ ַ vel desinunt.**

Dicuntur Milhel, *ut* אֲבִיגַיִל *Abigáil,* אֲבִימֶלֶךְ *Abimælæch,* בֵּית — לֶחֶם *Bethlæchem; quæ vulgo perperam Abigăil, Abimĕlech, Bethlĕhem, enunciantur. Huc refer quæ* Patha vicarium pro Sægol *habent (quod tantùm prope* הרחע *accidit) ut* בַּת־שֶׁבַע *Bath-schæfa, Bathsabea. Excipitur autem Sægol ante* הָמָן Haman, *hoc*

Differentiam inter similes - *&* - *item inter* ־ׂ: *&* ־ׂ: *reperies mox infra Regulis 12. & 24.*

Patha genuſa legitur ante Con-onas החע 12.

Habet communem figuram cum vulgari patha, ſed in eo differt, quod rariuſculè, nec niſi ferè ſub ultimis הַחע *reperitur, ac ante ipſas enunciatur, ut* אֱלוֹהַּ æloah *non aloha,* DEUS מָשִׁיחַ maſchi-ch, *non maſchicha, Chriſtus,* יֵשׁוּעַ Jeſchua *Salvator,* JESUS.

Scheva legitur ab initio; ſub dageſch; poſt longam; & poſt ſocium. 13.

Ut כְּלִי Keli, *vas* שַׁבְּחוּ ſchabbechu, *laudate,* נָתְנוּ nathenu, *dederunt,* יִלְמְדוּ jilmedu, *diſcent.* Sic etiam ſecundum nonnullos ſub Dageſch intellecto, *ut* וַיְהִי vajehi, *& fuit, quod eſt pro* וַיְּהִי *Excipitur à quibuſdam initiale ſcheva in* שְׁתַּיִם ſchtajim, *dua, & derivatis.*

Quieſcit verò ante ſocium ſcheva: poſt brevem: atque in fine. 14.

Ut יִשְׁמְעוּ jiſchmeu, *audient,* מִשְׁפָּט miſchpat, *judicium,* בַּרְזֶל barzel, *ferrum,* קֹשְׁטְ koſcht, *veritas.*

Voces circello notatæ, aliter leguntur ac ſcriptæ ſunt. 15.

Sic

Holem à contiguo puncto ש absorbetor. 23.

Sive dextrum præcedat, ut קְדֹשִׁים sancti, seu sinistrum sequatur, ut שֹׂבֵא hostis.

Kametzhatuph ante scheva (expressum vel intellectum) privetur punctis. 24.

Ut קָרְבָּן oblatio. Intelligitur autem scheva sub dagesch, vel litera finali mobili, ut חָנֵּנִי miserere mei כָּל־ omnis: quæ ex consecutione Scheva, Dagesch, aut Mappik, facilè à Kametz magno discernuntur. Nihilominus autem rudioribus etiam קָרְבָּן & חָנֵּנִי cum punctis scribuntur, instar brevissimi Hateph-kametz, quod solis ferè gutturalibus subjicitur, ut אֳנִי navis, עֳנִי afflictio.

Scheva mutum inscribitur omni ךְ finali non kametzato. 25.

Ut הָלַךְ ambulavit, מֶלֶךְ Rex. Æmulantur id literæ Begadkephat post socium scheva, ut יַפְתְּ dilatet.

III. NUMERI.

Monadici exprimuntur novem prioribus literis; denarii 9. succedaneis: centenarii reliquis. 26.

Ut מוּם *macula,* בִּין *filius,* צִיץ *flos,* חָפַף *texit,* זָכַךְ *purus fuit. Sed crescente voce, vulgarem formam reassumere memento, ut* צִצִּים *flores. Quod verò Mem Esaiæ 9. v. 7. in media voce* לְםַרְבֵּה *ad multiplicandum, clauditur, id totum (& plura ejusmodi) mysticum est.*

II. VOCALES.

22\. Holem mutabile, vel constructionis, vel prope indageschabiles, scribitor absque vav: cætera, præsertim Characteristica, cum illo.

Non perinde est, an cum vel sine vav scribatur: sed quando est mutabile, (ut in penultimis nominum Milhel, & ultimis syllabis verborum) vel in regimine positum, aut contiguè attingit literas אהחער, *aut vicinum est alteri vav vel jod, tunc scribitur defective, v.g.* קֹדֶשׁ *sanctitas,* יַעֲבֹד *serviet,* אֲרֻבֹּת הַשָּׁמַיִם Cataractæ cœli, מְאֹד *valde,* כֹּחַ *virtus,* עֹלָם *seculum,* רֹאשׁ *caput,* גְּדֹלוֹת *magnæ,* אֲדֹנִי Domini mei, *&c. Extra hos casus plerumq; habet* sustentaculum suum vav, *ut* כּוֹכָב *stella; præsertim, si illud sit radicale, aut Formativum, ut* עוֹף *avis,* תּוֹחֶלֶת *spes.* Excipiuntur *tamen multa utring; anomala, quæ Masora passim literis* ח *hoc est,* חָסֵר deficiens, *&* מ *h. e.* מָלֵא redundans, *notavit.*

versim crassiusculæ, deorsum tenuiores.

Ad hoc præstandum oportet calamum *sinistrà parte brevius abscindere, & inter scribẽdum obliquè tenere. Pertinet etiam ad decus literarum, ut in modum flammæ acuminentur ; hanc* calligraphiam *felicius autopsia, quàm regulæ docent. Vide ergò, ut literas invicem situ, & cognatas angulis apicibusq; probè discrimines. Porro* majusculas *non habent hebræi, ne initiò quidem. Nam quæ grandiores alicubi, vel etiam minutiores occurrunt; sunt mysticæ.*

Sex dilatabiles, ת ה ם א ד ל complementi vel ornatus gratia diducuntur. 20.

Nam voces sub lineæ finem dividere non solent, sed aut hiatum hisce longioribus explere, aut sequentium aliquas superfluè sine punctis apponere. Accidit hæc dilatatio in Manuscriptis etiam literis Beth, Daleth, Resch atque Schin; *ubi insuper* He, Chet & Thau, *cum gibbis antiquius pictæ visuntur;* Pe *verò etiam in se reflexum & reduplicatum, ac quasi prægnans, hoc modo:*

ב ד ר ש ה ח ת פ

Quinque finales מְנָצְפַּךְ in dictionum clausulis extenduntur. 21.

Ut

EXEMPLUM

Lectionis esto versus 8. Cap. 3. Sophoniæ, qui singulas Alphabeti literas, etiam finales continet.

Ideò expectate me, inquit Dominus, ad diem, quo surgam tandem, quia decretum meum est colligere gentes, ut congregem regna, ad effundendum super eos indignationem meam, omnem furorem iræ meæ. Quoniam in igne zeli mei devorabitur universa terra.

לָכֵן חַכּוּ—לִי נ	lachen chakku lí
נְאֻם־יְהוָה לְיוֹם	neúm Adonái lejóm
קוּמִי לְעַד כִּי מ	kumí leád kí
מִשְׁפָּטִי לֶאֱסֹף	mischpatí lææsóph
גּוֹיִם לְקָבְצִי	gojim lekofzí
מַמְלָכוֹת לִשְׁפֹּךְ	mamlachót lischpóch
עֲלֵיהֶם זַעְמִי	ilehæm dsamí
כֹּל חֲרוֹן אַפִּי	kól charón appí
כִּי בְּאֵשׁ קִנְאָתִי	ki beésch kinathí
תֵּאָכֵל כָּל־הָאָרֶץ	teachél kól haáræz

CAPUT II.

DE SCRIPTIONE.

Docet exarare 1. Consonas, 2. Vocales, 3. Numeros, 4. Currentes literas. At Orthographia utriusq; Dagesch differtur in proprium caput.

I. CONSONÆ.

19. Literæ sunto æquialtæ, transver-

hoc est ante ה *Radicale &* מן *servilia; ut* מֹשֶׁה Moschǽ, *Moses* פְּנֵיכֶם penechǽm, *facies vestra,* שְׁמַרְתֶּן, schemartǽn, *custodiistis f.*

18 Item quæ in servilia חָ נָה ךָ תָ תִי כִּימוּ וּ terminantur.

Illud fiebat ratione vocalium: hoc verò respectu consonarum, ut אֲחוֹתֶיהָ achotǽha, *sorores ejus,* תִּשְׁכֹּנָּה tischcónna, *habitabunt f.* דְּבָרֶיךָ desarǽcha, *verba tua,* חָפַצְתָּ chapházta, *voluisti,* יָכֹלְתִּי jachólti, *potui,* עֲזַבְתָּנִי azaftáni, *deseruisti me,* לָמוֹ lámo, *eis,* יִשְׂמָחוּ jismáchu, *lætabuntur,* אָחַזְנוּ acháznu, *apprehendimus,* יַצִּילֵהוּ jazziléhu, *eripiet eum. Huc refer* ה *paragogicum & locale; ut* לַיְלָה láila, *nox. Sed* EXCIPE *si scheva mobile (simplex, aut compositum) præcedit; ut* אֲסַפְּרָה asapperá, *annunciabo,* לְשׁוֹנְךָ leschonechá, *lingua tua,* גַּדְּלוּ gaddelú, *magnificate,* צָעֲקוּ zaaku, *clamarunt,*

EXEM-

Sic v. gr. illud 2. Reg. 18. 27. שֵׁינֵיהֶם *legitur; non secundum consonas, sed vocales* מֵימֵי רַגְלֵיהֶם *ex antiquissima consuetudine. Et hujusmodi diversæ lectiones, juxta Eliam Levitam, in Bibliis sunt 848. comprehensæ signo* קְרִי וּכְתִיב *inter quas semper illa verior, quæ in margine ponitur, non quæ in textu. Ad eas refertur nomen tetragrammaton* יהוה *quod si punctatur* יְהוִה *legendum est* אֱלֹהִים *si verò* יְהֹוָה *efferendum* אֲדֹנָי *nam vocales ejus sunt mutuatitiæ tantùm, atq; iis per se caret, nec ante avorum nostrorum memoriam quisquam aliter pronunciavit.*

III. TONUS.

16. **Tonus plerumque est in ultimâ.**

Vox tunc dicitur Milra, *ut* יִשְׂרָאֵל *Jisraël.*

17. **Sed penacuta sunt quæ in** ִי **vel** ֶ **desinunt.**

Dicuntur Milhel, *ut* אֲבִיגַיִל *Abigaïl,* אֲבִימֶלֶךְ *Abimalæch,* בֵּית־לֶחֶם *Bethlæchem; quæ vulgo perperam Abigăil, Abimĕlech, Bethlĕhem, enunciantur. Huc refer quæ* Patha vicarium pro Sægol *habent (quod tantùm prope* החע *accidit) ut* בַּת־שֶׁבַע *Bath-schæfa, Bathsabea. Excipitur autem Sægol ante* הָמָן **Haman,** *hoc*

Differentiam inter similes - & - *item inter* ‑ׅ: & ‑: *reperies mox infra Regulis* 12. & 24.

Patha genufa legitur ante Consonas החע 12.

Habet communem figuram cum vulgari patha, sed in eo differt, quod rariusculè, nec nisi fere sub ultimis החע *reperitur, ac ante ipsas enunciatur, ut* אֱלֹהַּ æloah *non aloha*, DEUS מָשִׁיחַ maschiach, *non maschicha*, *Christus*, יֵשׁוּעַ Jeschua *Salvator*, JESUS.

Scheva legitur ab initio; sub dagesch; post longam; & post socium. 13.

Ut כְּלִי Keli, *vas* שַׁבְּחוּ schabbechu, *laudate*, נָתְנוּ nathenu, *dederunt*, יִלְמְדוּ jilmedu, *discent*. Sic etiam secundum nonnullos sub Dagesch intellecto, *ut* וַיְהִי vajehi, *& fuit*, *quod est pro* וַיְּהִי *Excipitur à quibusdam initiale scheva in* שְׁתַּיִם schtajim, *duæ*, *& derivatis*.

Quiescit verò ante socium scheva: post brevem: atque in fine. 14.

Ut יִשְׁמְעוּ jischmeu, *audient*, מִשְׁפָּט mischpat, *judicium*, בַּרְזֶל barzel, *ferrum*, קֹשְׁטְ koscht, *veritas*.

Voces circello notatæ, aliter leguntur ac scriptæ sunt. 15.

Sic

les, *ut* קוּיִם *Kovim, non Koim, expectantes* צַוָּאר Zaffar *collum, non Zauar: in talibus enim est Dagesch, non Schurek.*

10. Jod medianum vocali cassum silet: at finale tantum post Hirek, vel zeri.

Ut רַגְלָיו raglaf, *non raglaif, pedes ejus.* כֵּלֶיךָ *Kelæcha, non Kelæicha, vasa tua,* פְּרִי peri, *non perii, fructus.* דִּבְרֵי difre, *non difrei, verba.* NOTA. Finale cum cæteris vocalibus movetur & coalescit in Quasi-Diphthongum, *ut* יָדַי jadai, *manus mea* אֲדֹנָי adonai, *dominus,* גּוֹי goi, *gens* תָּלוּי talui, *suspensus.*

II. VOCALES.

11. Vocales sunt quindecim.

Breves			Longæ		
Patha	ַ	A *clar.*	*Kamez*	ָ	*a obscur.*
Sægol	ֶ	æ	*Zeri*	ֵ	E
Hirek parv.	ִ	i	*Hirek magn.*	ִי	I
Kametz hat.	ָ	o *obsc.*	*Holem*	וֹ	*o*
Kybbutz	ֻ	ü *gallic.*	*Schurek*	וּ	*u*

Brevissimæ

Scheva	ְ	*e*
Hateph patha	ֲ	*a*
Hateph sægol	ֱ	*æ*
Hateph kametz	ֳ	*o obscur.*

Diffe-

Punctum intra literam dicitur Dageſch: *eſtq́; duplex Lene & Forte.* Lene *eſt quod ab initio, vel poſt ſcheva ſcribitur:* *Cætera ſunt* Fortia. *Cum Leni literæ* בּגּדּכּפּתּ *ſonant duriuſcule* B G D C P T *ut* בֵּן ben *filius* גַּן gan *hortus* דָּם dam *ſanguis* כִּי Ki *quoniam* פֶּה pæ *os* תֹּם tom *integritas: abſq́; illo literæ* בגדכפת *ſonant aſpiratè* β γ δ χ φ θ *ut* אָב aβ *pater* חַג chaγ *feſtum* יָד jaδ *manus* רַךְ raχ *mollis* סוֹף ſoφ *finis* עֵת eθ *tempus*.

Forte literas geminat. 6.

Ut שִׁבֵּר ſchibber, *non* ſchiber, *fregit. Accidit omnibus, præterquam his quinq́;* אהחער

Aleph quieſcit, cum vocali caret. 7.

Litera Quieſcere *dicitur, cùm non legitur*, Moveri *verò, cum pronunciatur. Quies accidit quatuor conſonis* אהוי (*quæ memoriæ causâ in nomine proprio* יְהוּא *comprehenduntur.*) *Exemplum Aleph eſto vox* רֵאשִׁית *principium; quam leges* Reſchit *non* Rehſchit.

He finale nunquam legitur. 8.

Ut חָכְמָה Chochma *ſapientia.* Niſi puncto Mappik notetur, *ut* גָּבְהּ *gofah altitudo.*

Vav cum holem & ſchurek obmuteſcit. 9.

Ut תֹּהוּ *inanitas lege* tohu, *non torhuv.* Excipe quando duas habet contiguas vocales,

Oportet autem cautè inter similes distinguere; quod discrimen omne in apicibus & angulis *consistit: ut ex horum accurata collatione patet.* אצגנבכרדןזוטמםסהחתףץ *Quæ* duplicem figuram *habent, usurpant posteriorem in fine tantùm, alteram aliàs ubiq;.*

3. **Ratione pronunciationis distribuunt in Gutturales, Labiales, Palatinas, Linguales, & Dentales.**

E' Gutture *procedunt hæ quatuor* אהחע *per* Labia *compressa prorumpunt totidem* בומף *dictæ. in* Palato *formantur* גיכק Linguales *sunt quinq;* דטלנת *tandem per* Dentes (*vel gingivas edentulorum*) *sibilant* זסצרש *Præcipua pronunciandi difficultas est in gutturalibus; præsertim in* ע *cujus sonum hodiè ignoramus, & cum* א *confundimus. Reliquarum potestates variantur per puncta, ut jam sequitur.*

4. **Schin cum dextro puncto sibilat crassius; exilius cum sinistro.**

Ut שׁשׁ Schesch *sex* שֶׂה sæh *pecus, quæ puncta interdum cum Holem coincidunt, ut* משׁה Moschæ *Moses* שׂנא sone *Hostis.*

5. **Dagesch lene literas Begadkephat indurat.**

Pun-

INSTITUTIONUM

Linguæ Sanctæ

Caput I.

DE LECTIONE

Docet legere 1. Consonantes, 2. Vocales, 3. Tonum rectè locare.

I. CONSONANTES.

Hebræi legunt retrorsum. *Regula* 1.

Habent id commune cum cæteris Orientalibus; à quibus tamen in eo differunt, quod singulas sigillatim ponunt: cum Syri & Arabes connectant. Et ut consonas ab invicem; ita quoq; vocales à consonis separant, *ut interdum prorsus abesse possint.*

Consonantes numerant viginti duas. 2.

Quarum nomina, figuras & potestates sequens exhibet Tabella.

Lamed	ל	L	*Aleph*	א	*aspir. len.*
Mem	מ ם	M	*Beth*	ב	B. β
Nun	נ ן	N	*Gimel*	ג	G. γ
Samech	ס	S	*Daleth*	ד	D. δ
Aijn	ע	*asp. fort.*	*He*	ה	H.
Pe	פ ף	P. φ	*Vav*	ו	V *Conson.*
Zadi	צ ץ	Z	*Zain*	ז	ds
Kuph	ק	Q K	*Cheth*	ח	χ
Resch	ר	R	*Teth*	ט	t
Schin	ש שׂ	ſh ſch	*Jod*	י	J *Conſ.*
Thav	ת	T. θ	*Caph*	כ ך	C. k. ch.

Oportet

festim citraq; molestiam depromere sciatis. Si quam tamen rariorem voculam ego supplevero, hærebit eapropter hæc ipsa firmius, quòd extra ordinem inserta fuerit. Et in hoc omne XXIV. horas insumetis, quas (ne quis insolenter dictum existimet) non continuas intelligo, sed interruptas; neq; enim durabile esset, quod alterna requie privaretur. Ingeniosus aliquis quotidie binas impendere posset, sic cursum duodecim diebus absolveret; vel ternas, ut octiduo finiret. At licet quispiam singulas tantum insumat, intermedio tempore toto vacet, num propterea periisse putabitis hunc mensem, quo tàm præclaram sibi scientiam acquisivit, in omni vita profuturam. Quod si post primam periodum diutius continuare invicem volueritis, liberum esto. Mea vero deinceps non amplius indigebitis opella, sed ipsimet vobis Doctores eritis, quilibet cæteris in eo, quod ipse principaliter didicit sufficiens. Sed plura nō addo, nè omne Mysterium simul & præmaturè prodam: quæ nunc reticui, oretenus tunc ordinabo. Id extremum vos precatus, velitis interim ab ardore vestro nequicquam remittere, sed certò statuere, quod alacribus cuncta sint pervia. Valete & Salvete

à Vestro

Contub. Rectore,

VVilhelmo Schickardo,
9. Kl. Mart. 1623.

INSTI-

perinde ut olim ponderosissimum Arietem bellicum bajulabant multi ad laterales uncos alligati, ut quam singuli nequirent, portam effringerent universi. Posterioribus XII. *totidem selectos textus biblicos resolvemus. Ego prælegam, vos respondebitis. Si quis dualis, vel pluralis occurret, te* NOMEN *appellabo! Si quod præteritum, futurumve, te VERBUM! Si qua punctorum mutatio, tu VOCALIS rationem reddes! &c. nec quicquam offendemus, cujus explicationem non aliquis vestrum jam teneat. Sic in memoria vestra vivam habebo Grammaticam; & ut Ethici suam felicitatem, bonumve virum non in uno quærunt* Individuo, *sed in multis; Ita ego Hebræi hominis* Ideam *contemplabor in vobis universis. Dum autem singuli suum depositum reddunt, eandemq́ue rem toties in medium conferunt, assuescent & cæteri, ac vel nescientes, perq́ue lusum quasi, memoriæ mandabunt, ut propemodum è vultu collegæ, & antequam os aperiat, quid prolaturus sit, agnoscant, adeoq́ue prius se didicisse, quàm discere, sentiant, & quantum profecerint, ipsi mirentur. Proderit etiam posterioribus horis vices permutare, ut qui hodie Nominis partes sustinuerit, cras Verbi personam induat, & sic omnes successivè in omnibus exerceantur. Haud dissimili ratione Lexicon quoq́ue inter vos distribuam, uni* Radices *ab Aleph, Beth, Gimel, alteri à* דדוד *&c. incohatas assignabo ut significata vocum, non è scripto Dictionario, cum aliqua temporis jactura, inquirere opus sit, sed è vivo penu vestro con-*

festim

habitum inducat. Hunc in finem exhibeo vobis hic selectissima præcepta, ab omni superfluitate, quoad ejus fieri potuit, perpurgata: angusta verbis, Usu augusta. Præterea conjugationum nova compendia: vocalium vulgò neglectarum accuratam mutādi rationem. Paucas hîc Exceptiones, nullas singulares Anomalias metuite. Sejunxi omnes, & in complementum artis reservavi. Quorsum enim adhuc tenellos offenderem iis, quæ tutò nescire potestis tàm diu, donec ipso se usu offerāt, quo rectius omninò discuntur, Ars generalium est, non particularium: & maximum proficiendi compendium, à minus usitatis secernere frequentiora, magisq; necessaria, quæ tyro primum dignoscere nequit, fidelis autem institutor indicare debet. Cæterùm, ut procedendi modum nonnihil prænoscatis, XXIV. horas ita bipertiar, ut duodecim prioribus Artis præcepta, posterioribus Usum addiscatis. Quod priores attinet, ne multitudine obruamini, distribuam labores inter vos, ut quod per se exiguum est, multo minus fiat dividundo: Vestrum sex sunt, singulis binæ cedunt horulæ, quibus singulas assignabo materias. Primus mihi Nomen erit, alter Verbum: Tertio Anomala tribuam; quarto Affixa: quintum Vocales manent; Sextum Accentus. Cum quolibet seorsim tractabo, quod suum est, quasi is mihi unus adesset, cæteris interim mutis assidentibus, & Pythagoreo more tantum auscultantibus. Sic onus in tot humeros multiplicatum, levius gestabitur, cum quilibet sextam tantum partem ferat: perinde

horis, & citra laßitudinem, devehere quemvis idoneum sessorem. Non onerabo vos Regulis: sed utar peculiari stratagemate, quod hactenus clam habui, vobis vero, quibus multum, ut Theologiæ Studiosis, plus, ut Contubernalibus, plurimum, ut Commensalibus debeo, liberaliter impertiar. Expectatis fortè, ut Ratichiano more Præcepta prorsus eliminem! frustramini. Utcunq; conatus viri laudem, improbo tamen processum, aut nominent mihi eos, qui ex hac Didactica solidè profecerunt. Solent & Judæi nostrates, (quos fortaßis æmulatus est) absq; Grammatica, mero usu, hanc linguam aggredi. Vidi puerulos ipsorum septennes, Mosen sola exercitatione interpretantes: at non ignoro, adultiores demum, & cum jam ad Rabbinatum aspirant, artis rudimenta necessariò ex Elia, vel Kimchi addiscere. Facessant igitur hi magno hiatu promissores, quos pollicitis tantum divites fuisse, possessione verò pauperrimos, ex eventu constitit. Vos verò sic statuite, neutrum absq; altero seorsim sufficere; Judæorum usum sine Arte incertum esse, vagum, perpetuoq; fluctuantem: vicißim Christianorum Artem sine usu sterilem, nunquam frugi: adeoq; nisi iter Usus dirigatur compasso Artis, semper oberrari periculosè. Eapropter utrumq; stabili connubio jungendum esse semper. Hoc tamen discrimine, ut Artis præcepta sint pauca, perspicua, vera, catholica, quibus tutò fidatur: Usus autem multus; qui regulas applicatione illustret, experientia roboret, tandem continuitate sua exercenti habitum

Vetus Præfatio

ad sex Studiosos, qui primum specimen ediderunt

Venerabilibus & Doctiss.

Viris-Juvenibus

DOMINIS

CASPARI LAUTENSCHLEGERO Bittenbronnâ-Palatino.

JOACHIMO HEINATIO, Kutizensi Marchico.

M. MATTHÆO RAISERO, Lindaviensi.

GEORGIO ENGEL, VVickersheimensi.

M. GEORGIO ALBERTO, Augustano.

M. DAVIDI SCHÖNIO, Augustano.

SS. Theologiæ Studiosis, Contubernalibus & Amicis colendis.

tificium etiam vobiſcum & in compluribus Saxonicis Univerſitatibus benè ſucceſsiſſe, lubens lætusq; reſcivi. Eſt qui mihi per jocum dixit, ſi ſic pergatur, futurum brevi, ut nobis Profeſſoribus Hebraicis, nil reſtet amplius, quod agamus: reſpondi; quin imò tunc demum fore negotioſiſsimos. Nam hactenus in Grammaticis minutiis conſenuimus, annoſi Alphabetarii; poſthac ad res ipſas, gratia quarum verba inventa ſunt, aſcendemus, & ſcripturas ſacras, non ex incerto commento, ſed ſuis fontibus interpretabimur: qui modò fructus erit noſtro labore dignus. Tum verò in cujuslibet verſionis fidem inquiremus, & Judæorum quoque depravationes agnoſcemus abſq; noxa. Quæſo igitur mone omnes Tuos, ut illum dulcem nucleum eſſe properent; neq; ſemper juſto diutius, in hoc tantum cortice frangendo ætatem terant. Vale Amice honorande: ac ſi quæ diſplicent, pro candore tuo & judicii acrimoniâ, in melius commuta. Tubingæ 26. April. 1625.

multiplicandis cogitandũ arbitrer. Quisquis tria tantùm verba tenet hebraicè, & fortè Radicem investigare novit, statim accingit se ad Grammaticæ reformationem. Ubi propriam quoq; culpam non diffitebor. Cum primum rudimenta tyro perdidicissem, edidi & ego præcoces Tabulas in hanc linguam; opinione meâ præclarissimas, sed quarum interea puduit meritò. Scilicet tunc miserebat ignorantiæ publicæ, & totum mundum sapientiâ meâ beare gestiebam! Postquam vero hæc in Academica functione ex professo tractare cœpi, è Magistro artis denuò factus sum discipulus, & Michlol R. D. Kimchi, librum in hoc genere solum perfectissimum, ac nostratibus longè præferendum, aliquoties relegi sollicitè. Quia verò Judæorum nemo methodicus est, nec quicquam Catholicè docet, redegi confusanea ejus ad formam Artis, & quicquid ille centies diversis modis inculcat, coëgi ego in unam generalem regulam, semper, ut semel utendam; eaq; ratione pridem sex; nuper vero duodecim alios Theologiæ Studiosos feliciter institui, ut post exactas 24. horas (quarum quotidie singulas tantùm insumpsimus) mea voce in hoc non amplius indiguerint. Quod artificium

Rev. & Cl. V.

Dn. M. BARTHOLOMÆO BECKIO SS. Theol. Baccalaureo, Gymnasii Islebiensis Rectori fidelissimo.

Amico charissimo:

S. P. D.

AUTHOR.

Uas toties à me flagitasti, nunc deniq; mitto Notas ad Horologium. Quamvis autem seriò te redamem, & modis omnibus inservire cupiam, non tamen extorsisses, nisi hoc ipsum pro te rogasset Venerandus in Christo pater Dn. M. Bartholomæus Rülichius Senior Augustanus &c. quem tu tergiversationi meæ diffisus callidè substituisti, quod ipsius in me meritis nil denegaturum præscires. Non equidem invideo cuiquam ista, hem quantilla! Sed ideò tardus & invitus talia scribo, quia jam ante Grammaticorum in hac lingua plus est quàm Discipulorum, ut de abolendis quibusdam potius, quàm mul-

VVILHELMI SCHICKARDI

HOROLOGIUM HEBRÆUM

ſive

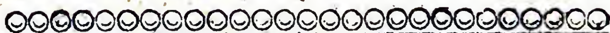
Conſilium, quomodo ſancta lingua ſpacio XXIV. horarum, ab aliquot Collegis ſufficienter apprehendi queat;

Jam ſæpius comprobatum, & hac quarta vice paulò acutius recuſum.

EXPERIRE:

NON RIDE.

LIPSIÆ,

Excudebat GREGORIUS Ritzſch.

Impenſis MICHAELIS WACHSMANNI, Bibliop.

Anno M. DC. XXVI.